Project Name: Kalhori Kurdish
Book Name: Gospel of Luke
Email: Info@korpu.org
WebSite: www.korpu.org

ئینجیل لوقا

١ تئوفیلوس پایەبەرز، وەبونەێ ئیە کە
فرە لە کەسیل دەس وە نویساین ئەو
هەڵکەفتیلە دانە کە لە لاێ ئیمە وە دی
هاتنە، ٢ درس هەر ئەوجورە کە ئەوانە کە
لە سەرەتاوە وە چوە خوێان شاێەت بینە و
خزمەتکاریل کەڵام بینە، وە ئیمە سپاردنە،
٣ منیش کە لە سەرەتاوە وە گشت چشتێگ
وردەو بویمە، ئیجورە سەلاح دیم کە ئەوانە گلە
وە گلە ئەڕادان بنویسم تئوفیلوس پایەبەرز، ٤ تا
وە ڕاسی ئەو چشتیلە کە یاێ گردینە، دڵنیاوە
بوین.

پێشگوویی وە دنیا هاتن یەحیاێ تەعمیددەر

٥ وە دەوران هیرودیس، پادشاێ یەهودیە،
کاهنێگ زنەیی کردیا، زەکەریا ناو. کاهنیل
خزمەتکاریل مابەد خوداوەند بین. زەکەریا وە
کاهنیل دەسەی ئەبیا بی. ژنەگەیشێ ئلیزابت لە
نەتەوەێ هارون بی. ٦ هەر دگیان لە وەرچەو
خوداوە سالح بین، ڕێ ڕەوشتیان وە پێ گشت
حوکمیل و واجویل خوداوەند بی نەخس بی.
٧ وەلێ ئەوانە هویچ منالێ نیاشتن، چوینکە
ئلیزابت نەزوک بی و هەر دگیان پیر بین.
٨ یەێ جار کە نوەێ خزمەت دەسەی
زەکەریا بی و ئەوویش وە پێشگاێ خودا
کاهنی کردیا، ٩ وە پێ نەریت خزمەت کاهنیل،
تیرپشک خستن و ناو زەکەریا درهات تا بچودە
ناو مابەد خوداوەند و بوخور بسزنێ. ١٠ وە
زەمان سزانن بوخور، گشت جەماێەت وە
دەیشت، خەریک دوعا کردن بین. ١١ وە ئەورە
یەێ فریشتەێ خوداوەند، کە وساویە دەس
ڕاس ئاگردان بوخورەگە، خوەێ وە زەکەریا
نیشان دا. ١٢ وەختێ زەکەریا ئەوە دی، ماتێەو
برد و ترس گشت گیانێ گردە وەر. ١٣ وەلێ
فریشتەگە وەپێ وەت: «زەکەریا، زاوردنەچوا!
دوعای تو وە جێ هاتێە. ژنەگەد ئلیزابت ئەڕا
تو کوڕێگ تیەرێدە دنیا و تو ناوێ نێدە
یەحیا. ١٤ تو دڵد پڕ لە شادی و خوەشی
بود و بڕ فرەێگ لە وە دنیا هاتنێ شادمانەو
بون، ١٥ چوینکە لە وەر چەو خوداوە، بودە
پیاێ گەوراێگ. یەحیا نەبایە هەراێهەر دەم
بیدە شراو یا چشتیل مەسکەر تر. تەنانەت
وە زگ دالگ، پڕ لە روح‌القودوس بود و
١٦ بڕ فرەێگ لە قەوم ئێسرائیل وەرەو لاێ
خوداوەند، خوداێ خوێان تیەرێدەو. ١٧ یەحیا
وە روح خودا و هێز ئەلیاس پەێخەمەر، وەرجە
خوداوەند تێێ تا دڵ باوگیل وەرەو لاێ منالیل
بکیشێ و ملچەفتەوکەریل وەرەو لاێ زانیاری
سالحانیل هەڵوگەردنێ، تا قەومێگ گورج ئەڕا
خوداوەند درس بکێ.» ١٨ زەکەریا لە فریشتەگە
پرسی: «مە ئیە چوی بزانم؟ من پیاێ پیرێگم
و ژنەگەمیش پیر بیە.» ١٩ فریشتەگە جواوی
دا: «من جبرەئیلم کە لە وەردەم خودا وسم.
ئێرنگە کل کریامە تا وەگەرد تو قسیە بکەم و
ئێ مزگانیە بیەمە پێد. ٢٠ ئێرنگە، لاڵ بویدن و تا

ڕوژ هەڵکەفت ئی ئەمره، تویەنایێ قسیە کردن
نێری، چوینکە قسیەیل مە کە وە زەمان خوەیێ
وە ئەنجام ڕەسد، باوەڕ نەکردیێ.»
٢١ وە ئی ناوە، جەماێەتیش چەوەڕێ زەکەریا
بین و حیران بوین لە دێر هاتنێ وەناو مابەد.
٢٢ وەختێ هاتە دەیشت، نەتویەنستیا وەگەرد
مەردم قسیە بکێ. جا زانستن رویایگ وەناو
مابەد دیە، چوینکە تەنیا ئیما و ئێشارە کردیاد
و تویەنایێ قسیە کردن نیاشت. ٢٣ زەکەریا
وەشون ئیە کە نوەی خزمەتی تەمام بی، چیە
ئەڕا ماڵ.

٢٤ وەشون ماوەیێ، ژنەگەیشێ ئلیزابت زگێ
پڕ بی و پەنج مانگ، خوەیێ لە مەردم
شاردەو. ٢٥ ئلیزابت وەتیا: «خوداوەند ئەڕام
ئی کارە کردیە. خوداوەند وەناو ئی ڕوژیلە مە
خستیەسە بیز چەو خوەیێ و ئەو چشتە کە
وەناو مەردم ئەڕا مە، نەنگ و سەرشوڕی بی،
لایێ برد.

پێشگویی وە دنیا هاتن عیسا

٢٦ وەختێ ئلیزابت زگێ شەش مانگ بوی،
جبرەئیل فریشتە وە لایێ خوداوە کل کریادە
ئەڕا شارێگ وەناو ناوچەیێ جەلیل کە ناسرە
ناوێ بی، ٢٧ تا بچوە لایێ دویەتئازەوێگ وە ناو
مریەم. مریەم دەزویران پیاێگ بی، یوسف ناو،
لە بنەماڵەیێ داود پادشا. ٢٨ فریشتەگە چیە
لایێ و وەت: «سڵام وە تو، ئێ ئەو کەسە کە
خودا وەپێ نەزەر کردیە. خوداوەند ها گەرد
تو.» ٢٩ وەلێ مریەم، وە شنەفتن ئی قسیەیلە
فرە پەشێو بی و وەگەرد خوەێو فکر کرد ئیە
چوی سڵامێ بی. ٣٠ جا فریشتەگە وەپێ وەت:
«مریەم، زاوردنەچوا! خودا لوتفە پێد کردیە.
٣١ ئیسە، تو ئیمڵە بویدن، کوڕێگ تیەرێدە
دنیا و ناوێ نێدە عیسا. ٣٢ ئەوە بودە ئایەم
گەورائێگ، وەپێ ئویشن کوڕ خودایێ هەربەرز.
خوداوەند خودا تەخت پادشایی باپیرێ داود
دەێدە پێ. ٣٣ تا ئەبەد وە بنەماڵەیێ یاقوب
سەڵتەنەت کەێد و پادشایەگەیشێ هەرائێهەر
تەمام نیود.» ٣٤ مریەم وە فریشتەگە پرسی:
«ئیە چوی بود، ئێ خو مە وەگەرد هویچ پیاێگ
نویمە؟» ٣٥ فریشتە جواو دا: «روح‌القودوس
تێیدە سەرد و هێز خودایێ هەربەرز بودە سایەڕ
بان سەرد. وە ئی بونە، ئەو مناڵە کە تێیدە
دنیا، موقەدەس و کوڕ خوداوەند وەپێ ئویشن.
٣٦ ئەوەسە ئلیزابتیش کە لە خزمیل خوەدە،
وە دەورەیێ پیری زگێ پڕە و کوڕێگ تیەرێدە
دنیا. ئەوە کە ئویشن نەزوکە، ئێرنگە زگێ شەش
مانگانە. ٣٧ چوینکە هویچ ئەمرێگ لە لایێ
خوداوە مەحاڵ نیە!» ٣٨ مریەم وەت: «مە
کەنیز خوداوەندم. هەر چی لە باوەت مە وەتی،
با بکریێ.» جا فریشتەگە لەلایێ چی.

دێن مریەم لە ئلیزابت

٣٩ وە ئەو ڕوژیلە، مریەم هەڵساد و وە پەلە
چیە ئەڕا شارێگ وەناو کەژکویەیل ناوچەیێ
یەهودیە، ٤٠ چیە ناو ماڵ زەکەریا، وە ئلیزابت
سڵام کرد. ٤١ وەختێ ئلیزابت سڵام مریەم
شنەفت، مناڵەگەیێ وەناو زگێ جویلیاد و
ئلیزابت لە روح‌القودوس پڕ بی، ٤٢ وە دەنگ
بەرز وەت: «تو وەناو ژنیل بمارکی و بمارکە
مناڵەگەیێ ناو زگد! ٤٣ مە کیم کە داڵگ
خوداوەندم بایێدە ئەڕا لام؟ ٤٤ بنوڕ، چوینکە
وەختێ دەنگ سڵام تو ڕەسیە گوشمەو
مناڵەگە لە خوەشی وەناو زگم جویلیادەو.

٤٥ خوەش وە حاڵ ئەوە کە ئیمان هاورد، هەر
چی کە لە لاێ خوداوەند وەپێ وەتریاس، وە
ئەنجام رەسێ.»

بەیت مریەم

٤٦ مریەم وەت:
«گیانم ستایش خوداوەند کەید و
٤٧ روحم وەبونەێ نجات دەرم خودا،
کەیف و خوەشی کەی،
٤٨ چوینکە نورِیە کەنیز سوک خوەێ.
جا وەیولا، گشت نەتەوەیل، بمارکم زانن،
٤٩ چوینکە ئەو خوداێ تویەنا کە
ناوێ قودوسە،
کاریل فرە گەورائیگ ئەرام کردێە.
٥٠ بەزەیی، پشت تا پشت،
ئەرا گشت کەسیلێگە کە زاورێانە
لێ چود.
٥١ خوداوەند وە باڵ بازو خوەێ قەوەتی
نیشان داس و
کەسیلێ کە وەناو فکریل دڵ خوێان
لویتبەرزن، تویچانە یەکەو.
٥٢ فەرمانرەواگان لە بان تەختەگانیان
هاوردە خوار و
بێ فیسیل سەربەرزەو کرد؛
٥٣ ورسێەگان وە چشتیل خاس تێر کردێە
وەلێ دەوڵەمەنەگان، دەس خاڵی
کلیان کردێە.
٥٤ خوداوەند رامەت خوەێ هاوردە
هویر و
خزمەتکار خوەێ قەوم ئێسرائیل
مەیەت داس،
٥٥ هەر ئەو جورە کە وە باپیریلمان
ئێبراهیم و نەتەوەێ
وادە داوی کە تا ئەبەد ئیجورە بکێ.»

٥٦ مریەم نزیک سێ مانگ لە لاێ ئلیزابت
مەن و جا هاتەو ئەرا ماڵ خوێان.

وە دنیا هاتن یەحیاێ تەعمیددەر

٥٧ دی وەخت زاین ئلیزابت رەسوی. کورِێگ
وە دنیا هاورد. ٥٨ هاوساگان و خزمیل وەختێ
شنەفتن کە خوداوەند، رامەت فرەێگ وە حەق
کردێە، وەگەردێ شادمانەو بین.
٥٩ وەناو روِژ هەیشتم، هاتنە ئەرا خەتەنە
کردن منالەگە و تواسیان ناو باوگێ زەکەریا
بنەنە ملێ. ٦٠ وەلێ دالگ منالەگە وەت: «نە!
ناوێ بایە یەحیا بود.» ٦١ ئەوانە وەتن: «وە
خزمیل تو کەسێ ئیجور ناوێ نیاشتیە.»
٦٢ جا وە ئێشارە، لە باوگ منالەگە پرسین،
کە ناو منالەگەێ تواێ چە بود. ٦٣ زەکەریا
داواێ تەختەێگ ئەرا نویساین کرد، وە ملێ
نویسا: «ناوێ یەحیاس!» گشت ماتێانەو
برد. ٦٤ زەکەریا زویزی، زوانی واز بی و
دەم وە ستایش خودا واز کرد. ٦٥ ترس
گشت هاوساگان گردوی وەناو مەردمیش وە
سەرئانسەر کەژکویەیل ناوچەێ یەهودیە لە
باوەت ئی چشتیلە بیە قسیەو باس. ٦٦ هەر
کەس ئی قسیەیلە شنەفتیاد، وە دڵ خوێەو
وەتیا کە: «ئی منالە بودە چ کەسێگ؟»
چوینکە دەس خوداوەند وەگەردیەو بی.

زەکەریا نەبوەت کەێد

٦٧ جا ئەو وەختە باوگێ، زەکەریا، لە
روحالقودوس پرِ بی و ئیجورە پێشگویی کرد:
٦٨ «پرِ بمارکە خوداوەند، خوداێ
ئێسرائیل،
چوینکە هاتیەسە مەیەت قەوم خوەێ و
رزگاریان کردێە.
٦٩ خوداوەند شاخ نجاتیگ ئەرا ئیمە

ناو بنەماڵەیٚ خزمەتکار خوەیٚ داود،
ناسە پاوە،
٧٠ هەر ئەو جورە کە لە جارانەو
وە زوان پەیٚخەمەریل موقەدەس
خوەیٚ وەتوی
٧١ کە ئیمە لە دەس دشمەنیل
وە گشت کەسیلیٚ کە لە ئیمە قینێان تیٚ،
نجات دەیٚ،
٧٢ تا ئەو بەزەییە کە وە باپیریلمان وادە
داوی وە جیٚ باریٚ و
پەیمان موقەدەس خوەیٚ بارێدە هویر؛
٧٣ هەر ئەو قەسەمە کە
ئەڕا باوگمان ئێبراهیم خوارد
٧٤ کە ئیمە لە دەس دشمەنیلمان
ڕزگارمان بکیٚ و
مەیەتمان بێی کە بی هویچ ترسێگ
بپەرەسیمەیٚ،
٧٥ لە لایٚ ئەیو،
تەمام ڕوژیل عمرمان موقەدەس و
سالحان بویمن.
٧٦ جا تو، ئیٚ ڕوڵەم، وەپێد ئویشن
پەیٚخەمەر خودایٚ هەربەرز؛
چوینکە کەفێدە نوای خوداوەند تا ڕیٚ
ئەڕایٚ گورجەو بکێد،
٧٧ تا قەوم خودا ئاگادار بکیٚ
کە وەگەرد بەخشین گونایلێان، نجات
پەیا کەن.
٧٨ چوینکە خودایٚ ئیمە دڵی پڕ لە رامەتە،
کە وە ئی بونە ڕوشنایی دەم شەوەکی
لە بەرزایی ئاسمانەو وە
ئیمە دروشێدەو.
٧٩ تا وە کەسیلێگ کە هانە ناو تیەریکی و
ژێر سایەڕ مەرگ، نویر خوەیٚ
بدرەوشێدەو،
وە گامیلمان وە ڕیٚ ئاشتی و سڵامەتی
ڕێنمایی بکیٚ.»
٨٠ مناڵەگەیش گەورا بویاد و وە روحەو،
قەوەت گردیاد، تا ئەو ڕوژە کە خوەیٚ وە قەوم
ئێسرائیل ئاشکرا بکیٚ، لە چوڵەوانی مەن.

وە دنیا هاتن عیسا مەسیح

٢ وە ئەو ڕوژیلە، ئاگوستوس قیسەر روم
حوکمێگ دا تا گشت مەردمیلی کە وە
ژێر فەرمان روم بین سەرژماری بون. ٢ ئیە
یەکم سەرژمارێگ بی کە وەختیٚ کورینیوس،
فەرماندار سوریە بی ئەنجام گرد. ٣ جا، هەر
کەس ئەڕا ناونوسی چیە ئەڕا شارەگەیان
خوەیٚ. ٤ یوسفیش لە ناوچەیٚ جەلیل لە شار
ناسرە کەفتە ڕیٚ ئەڕا بەیتلحم لە ناوچەیٚ
یەهودیە، شار داود پادشا، چوینکە لە نەتەوە و
بنەماڵەیٚ داود پادشا بی. ٥ ئەوە چیە ئەڕا ئەورە
تا وەگەرد دەزویرانەگەیٚ مریەم کە زگیٚ پڕ بی،
ناونویسی بکەن. ٦ وەختیٚ کە وە ئەورە بین،
وەخت زاین مریەمیش رەسیٚ. ٧ ئەوە یەکم زگیٚ
کە کوڕێگ بی وە دنیا هاورد. مناڵەگەیٚ پێچادە
ناو کوڵپیچگ و نادیٚ ناو ئاخوڕێگ و خەفانی،
چوینکە وەناو مێوانخانە شونێگ ئەڕایان پەیا
نوی.

شوانەگان و فریشتەگان

٨ وە ئەو مەنتەقە، شوانەیلێگ بین کە
ڕیەنەگانێان شەوە کویە بی و کیشگی کیشیان.
٩ لەناکاوە فریشتەیٚ خوداوەند وە لێان نازڵ
بی و نویر جەلاڵ خوداوەند وە دەورێانەو
هەڵات. شوانەگان وە ترسەو وە پرگ چوین.
١٠ وەلیٚ فریشتەگە وەپێان وەت: «مەترسن،
چوینکە ئێرنگە مزگانی ئەڕادان دێرم، خەوەر
فرە خوەشێگ کە ئەڕا گشت قەومیلە.

١١ چوینکه ئیمڕو وەناو شار داود پادشا، نجات
دەرێگ ئەڕادان هاته دنیا. ئەوە خوداوەند
مەسیحە. ١٢ نیشانەگەیشێ ئەڕادان ئیەسە کە
منالێگ پێچیا ناو کوڵپیچگ و خەفتیەسە ناو
ئاخوڕێگ و پەیاێ کین.» ١٣ لەناکاوە دەسەی
فرە گەورائێگ لە لەشکەریل ئاسمان دیار دان
کە وەگەرد فریشتەگەوە ستایش خودا کردیان
و وەتیان:

١٤ «جەڵاڵ ئەڕا خودا وە ئاسمان بەرز و
ئاشتی و سڵامەتی ئەڕا مەردمیلێگ کە
وەبان زەوی، خودا وە لێان
خوەشنودە!»

١٥ جا وەختێ فریشتەگان هیشتنێانە جا و
چینە ئاسمان، شوانەگان وە یەکترەکی وەتن:
«بان بچیمنە ئەڕا بەیت‌لحم و ئی چشتە
کە روی دریاس و خوداوەند ئیمە لە لێ
ئاگا کردێە، بوینیمن.» ١٦ جا وە پەلە چین
و مریەم و یوسف و منالەگە کە وەناو
ئاخوڕەگە خەفتوی دینەو. ١٧ وەختێ منالەگە
دین، قسیەێ کە لە باوەتێ وەپێان وەتریاوی،
پەخشی کردن. ١٨ هەر کەیش شنەفتیاد، وە
قسیەێ شوانەگان سەریان سڕ مەنیاد. ١٩ وەلێ
مریەم، ئیە گشتێ وە خاتر سپاردیا و وەناو دڵ
خوەێ وە پێان فکر کردیا. ٢٠ جا شوانەگان
هەر ئەوجورە کە خودا جەڵاڵ دیان و حەمد
و ستایشێ کردیان، هاتنەو، وەبونەێ گشت
چشتیلی کە دین و شنەفتن، هەر ئەو جورە بی
کە وەپێان وەتریاوی.

نەریت پیشکەشی عیسا ناو خانەێ خودا

٢١ وە روژ هەیشتم، وەختێ منالەگە خەتەنە
بی، ناوێ نانە عیسا. هەر ئەو ناوە کە
فریشتەگە، وەرجە ئەوە کە مریەم زگێ پڕ بود،
نایوە ملێ.

٢٢ وەختێ کە زەمان پاکەو بوین ئەوانە وە پێ
شەریعەت موسا تەمام بی، یوسف و مریەم،
عیسا بردنە ئەڕا ئورشەلیم تا وە خوداوەند
پیشکەش بکەن، ٢٣ هەر ئەو جورە کە وەناو
شەریعەت خوداوەند نویسریاس: «هەر نەوبەر
نێریگ کە تێدە دنیا باێە پیشکەش خوداوەند
بکرێ.»؛ ٢٤ قوروانیگیش پیشکەش بکەن هەر
ئەو جورە کە وەناو شەریعەت خوداوەند
هاتێە، یانێ «یەێ جفت یاکەریم یا دو گلە
وەچکە کەموتەر».

٢٥ وە ئەو دەورانە، پیاێگ دیندار و سالحان،
وە ئورشەلیم زنەیی کردیا کە ناوێ شەمعون
بی، چەوەڕێ دڵنەوایی قەوم ئێسرائیل بی و پڕ
وە روح‌القودوس بی. ٢٦ روح‌القودوس ئەڕاێ
ئاشکرا کردوی تا مەسیح خوداوەند نوینی،
نیەمرێ. ٢٧ جا شەمعون وە رێنمایی روح خودا
چیە ناو مابەد، وەختێ کە یوسف و مریەم،
عیسای کورپە هاوردن تا نەریت شەریعەت
ئەڕاێ وە جا بارن، ٢٨ شەمعون گردێ باوش
و ستایش خودا کرد و وەت:

٢٩ «خوداوەندا، ئێرنگە وە پێ وادەێ
خوەد،
خزمەتکارەگەد وە سڵامەت مرەخەسێ
کەی.
٣٠ چوینکە چەویلم نجات تو دی،
٣١ نجاتیگ کە وە نوای چەو گشت
ملەتیل گورجەو کردیدە،
٣٢ نویریگ ئەڕا ئاشکرا کردن ڕاسی وە
باقی قەومیل و
جەڵاڵی ئەڕا قەوم تو ئێسرائیل.»

٣٣ داڵگ و باوگ عیسا وە قسیەیلی کە لە
باوەت ئەو وەتریاد، سەریان سڕ مەن. ٣٤ ئمجا
شەمعون بەرکەتێان داد و وە مریەم، داڵگ
عیسا وەت: «بنوڕ، ئی منالە بودە بایس کەفتن

Building Bridges with the WORD

و هەڵساین فرەێگ لە قەوم ئێسرائیل، هەر
ئیجورە بودە نیشانەێگ کە وە نوای وسن،
٣٥ وە ئیجورە، فکریل دڵ فرە لە کەسیلێگ
ئاشکرا بود. شمشێرێگیش جەرگ تو برێ.»
٣٦ وە ئەورە پەێخەمەرێگ زنەیی کردیا، ناوێ
حەنا بی، دویەت فەنوئیل لە هوز ئەشیر،
کە فرە پیر بوی. حەنا وەشون هەفت ساڵ
کە شوی کردوی، شویەگەێ وە دەس داوی،
٣٧ جا تا هەیشتا و چوار ساڵگی بێوە ژن مەنوی.
حەنا هەرائیهەر مابەدەگە نێشتویە جێ بەڵکەم
شەو و ڕوژ، وە ڕوژە و دوعا خەریک پەرەسش
بی. ٣٨ هەر ئەو وەختە حەنایش هاتە نواو
سپاس خودا کرد، وەگەرد گشت کەسیلێ کە
چەوەڕێ ڕزگاری ئورشەلیم بین، لە باوەت عیسا
قسیە کرد.
٣٩ وەختێ یوسف و مریەم نەریت شەریعەت
خوداوەند کامڵ وە جا هاوردن، چینە ئەڕا
شارەگەێان خوێان ناسرە، وەناو ناوچەێ
جەلیل. ٤٠ هەر ئیجورە، ئەو منالە گەورا بویاد
و قەوەت گردیا. ئەوە پڕ لە زانیاری بی و فیز
خودا وەگەردیەو بی.

عیسایێ نوجوان ناو خانەێ خودا

٤١ داڵگ و باوگ عیسا هەر ساڵ ئەڕا
جەشن پسەخ چیانە ئەڕا ئورشەلیم. ٤٢ وەختێ
عیسا بیە دوانزە ساڵێ وە نەریت جەشن،
چینە ئەڕا ئورشەلیم. ٤٣ وەشون ئیە کە جەشن
تەمام بی، وەختێ کەفتنە ڕێ بچنەو، عیسا
کە نوجوانیگ بی وەناو ئورشەلیم مەن. وەلێ
داڵگ و باوگێ وە ئی ئەمرە ئاگا نوین، ٤٤ چوی
خیاڵ کردیان ها ناو کاروان، یەێ ڕوژ تەمام
وەناو ڕێ بین. جا وەشونێ چینە مینێ عیسا
وەناو خزم و ڕەفیقەیلێان. ٤٥ وەختێ پەێایێ
نەکردن، هەڵوگەردیانە ئەڕا ئورشەلیم، وە
مینێەو. ٤٦ دەس ئاخر وەشون سێ ڕوژ، وەناو
مابەد دینیەو. لە لای مەلاگان دینەێ نیشتوی
وە قسیەیلیان گوش دیاد و لە لێان پرسیار
کردیا. ٤٧ هەر کەس قسیەیلی شنەفتیاد،
لە فامێ و جواویلی کە دیاد، سەری سڕ
مەنیاد. ٤٨ وەختێ داڵگ و باوگێ دین عیسا ها
ئەورە، تاجو کردن. داڵگێ وەپێ وەت: «کوڕم،
ئەڕا ئیجورە وەگەردمان کردی؟ من و باوگد
وە نگرانی فرەێگەو وەشوندەو گەردیایمن.»
٤٩ وەلێ عیسا وەت: «ئەڕا وەشون منەو
گەردیاین: مەر نیەزانستیاین کە من بایە وەناو
ماڵ باوگم بوم؟» ٥٠ وەلێ ئەوان مانایێ ئی
قسیە کە وەپێان وەت حالی نوین. ٥١ ئمجا
وەگەردێان کەفتە ڕێ و چینە ئەڕا ناسرە و
قسیەیان گردە گوش. وەلێ داڵگێ گشت ئی
چشتیلە وە دڵ خوێەو هیشتیاد.
٥٢ عیسا هەر ڕوژ وە قامەت و زانیاری گەورا
بویاد، لە لای خودا و مەردمەو عەزیزتر بویاد.

یەحیا، هامارکەر ڕێ مەسیح

٣ وەناو پانزەمین ساڵ فەرمانرەوایی تیبریوس
قیسەر روم، وەختێ پنتیوس پیلاتوس
فەرماندار یەهودیە بی و هیرودیس حاکم
ناوچەێ جەلیل، براگەیشێ فیلیپوس حاکم
ئیتوریە و تراخونیتیس، لیسانیوسیش حاکم
ئابیلینی بین، ٢ حەنا و قیافایش سەران کاهنیل
بین، کەڵام خودا وەناو بیاوان وە یەحیا، کوڕ
زەکەریا، نازڵ بی. ٣ یەحیا چیادە ئەڕا گشت
جایل دەورەو وەر چەم ئوردون و ئەڕا مەردم
بانگەوازی کردیا کە ئەڕا بەخشین گونایلێان
توبە بکەن و خوسڵ تەعمید بگرن. ٤ لە
ئی باوەتە وەناو کتاو ئەشعەیایێ پەێخەمەر
نویسریاس کە:
«دەنگ ئەوە کە وەناو بیاوان هاوار کەی،

”ڕێ خوداوەند گورجەو بکەن!
ڕێیلی ڕاس بارن!
٥ گشت گڵاڵیل پڕەو بون و گشت
کویەیل و چیایل تەختەو بون؛
ڕێە چەفتەگان، ڕاسەو بون و ڕێە چاڵ و
بەرزەگان هامار بون.
٦ ئەوسا بەشەر گشتێ نجات
خودا دوێند.“»
٧ یەحیا وە جەماێەتێگ کە هاتیانە ئەڕا
لای خوسڵ تەعمید بگرن وەتیا: «ئێ هەڤی
زادەیل، کی هەڕەشە لێدان کرد تا لە خەزەو
وەڕوی دەر بچین؟ ٨ جا کاریلێ کە شایسەی
توبە بود ئەنجام بێەن، لە لای خوەدان
نویشن: ”ئێبراهیم پەێخەمەر باپیرمانە.“
چوینکە وەپێدان ئویشم، خودا تویەنێ لە ئی
کوچگیلە ڕوڵەیل ئەڕا ئێبراهیم درس بکێ.
٩ هەر ئێرنگەیش تەوەر نانەسە ریشەی داریل.
جا هەر دارێگ کە میوەی خاس ناری بڕێید و
فرە دریدە ناو ئاگر.»
١٠ جەماێەت لە لێ پرسین: «جا چە بکێم؟»
١١ یەحیا جواو دا: «ئەوە کە دو گلە شەوی
دێرێ، یەکیگێ بیدە ئەوە کە نێری، ئەویش
کە خواردەمەنی دێرێ هەر ئی کارە بکێ.»
١٢ باجگریل حوکومەتیش هاتوین تەعمید
بگرن. ئەوانیش لە لێ پرسین: «ماموستا،
ئێ ئیمە چە بکێم؟» ١٣ وەپێان وەت: «وە
ئەنازەێگ کە ئەڕادان دیاری کریاس فرەتر
نەسینن.» ١٤ سەربازەگانیش لە لێ پرسین: «ئێ
ئیمە، ئیمە چە بکێم؟» وەت: «وە زور لە
کەسێ پویل نەسینن، بخت وە کەسێ نەکەن،
وە حەق خوەدانیش قانێ بون.»
١٥ مەردمیش وە کوڵ دڵەو چەوەڕێ بین
و وە دڵ خوێانا وەتیان ئەرێ بو یەحیا هەر
ئەو مەسیحە بو؟ ١٦ یەحیا ئیجورە جواویان
دا: «من ئیوە وەگەرد ئاو تەعمیددان دەم
وەلێ کەسێ تویەناتر لە من تێیدن کە تەنانەت
من شایسە نیم بەن کەوشەگانی واز بکەم.
ئەوە وەگەرد روحالقودوس و ئاگر، تەعمیددان
دەێ.
١٧ ئەیو شەنەگەی ها دەسێ تا خەرمانەگەی
خوەی شەن کەی و گەنمەگە وەناو ئەمبار
خوەی گردەو بکێ، وەلێ کەیەگە وەناو ئاگرێگ
کە نیەکوشریدەو سزنێد.»
١٨ وە ئیجورە یەحیا وەگەرد ئاموژیاریێل
فرەێگ وە مەردم مزگانی دیاد. ١٩ وەلێ وەختێ
هیرودیس حاکم، لە باوەت هیرودیا، براژنێ
و گشت خەتاکاریێل ترێگ کە کردوی، وە
لای یەحیاوە سەرزەنشت بی. ٢٠ یەحیا خستە
زندان، وە ئیجورە ئی خەتایشێ وە گشت گەنە
کاریلی زیاێەو کرد.

تەعمید عیسا و بنەچەکێ

٢١ وەختێ مەردم گشتێ تەعمید گردیان
و عیسایش تەعمید گردوی و دوعا کردیا،
ئاسمانیل واز بین و ٢٢ روحالقودوس جور
کەموتەرێگ وە لێ ئارەسە بی، دەنگیگیش لە
ئاسمانەو هات و وەت «تو کوڕە عەزیزەگەی
منی، فرە لەلێد خوەشنودم.»
٢٣ عیسا نزیک سی ساڵ داشت کە
خزمەتەگەی شرو کرد. وە گومان مەردم ئەوە
کوڕ یوسف بی، یوسف کوڕ هلی، ٢٤ هلی کوڕ
مەتتات، مەتتات کوڕ لاوی، لاوی کوڕ مڵکی،
مڵکی کوڕ یەننا، یەننا کوڕ یوسف، ٢٥ یوسف
کوڕ مەتتاتیا، مەتتاتیا کوڕ ئاموس، ئاموس
کوڕ ناحوم، ناحوم کوڕ حسلی، حسلی
کوڕ نەججەی، ٢٦ نەججەی کوڕ مەعەت،
مەعەت کوڕ مەتتاتیا، مەتتاتیا کوڕ سمعین،
سمعین کوڕ یەسک، یەسک کوڕ یەهودا،

٢٧ یەهودا کورِ یوحەنان، یوحەنان کورِ ریسا،
ریسا کورِ زروبابڵ، زروبابڵ کورِ شئەلتیئیل،
شئەلتیئیل کورِ نێری، ٢٨ نێری کورِ مڵکی،
مڵکی کورِ ئەددی، ئەددی کورِ قوسام، قوسام
کورِ ئلمادام، ئلمادام کورِ عیر، ٢٩ عیر کورِ
یوشەع، یوشەع کورِ ئلعازار، ئلعازار کورِ
یوریم، یوریم کورِ مەتتات، مەتتات کورِ
لاوی، ٣٠ لاوی کورِ شەمعون، شەمعون کورِ
یەهودا، یەهودا کورِ یوسف، یوسف کورِ
یونام، یونام کورِ ئلیاقیم، ٣١ ئلیاقیم کورِ ملیا،
ملیا کورِ منا، منا کورِ مەتتاتا، مەتتاتا کورِ
ناتان، ناتان کورِ داود، ٣٢ داود کورِ یەسا،
یەسا کورِ عوبید، عوبید کورِ بوعەز، بوعەز
کورِ سەلمون، سەلمون کورِ نەحشون،
٣٣ نەحشون کورِ عەمیناداب، عەمیناداب
کورِ رام، رام کورِ حسرون، حسرون کورِ
فرس، فرس کورِ یەهودا، ٣٤ یەهودا کورِ
یاقوب، یاقوب کورِ ئەسحاق، ئەسحاق کورِ
ئێبراهیم، ئێبراهیم کورِ تارەح، تارەح کورِ
ناحور، ٣٥ ناحور کورِ سروج، سروج کورِ
رِعو، رِعو کورِ فەلەج، فەلەج کورِ عبر، عبر
کورِ شلەخ، ٣٦ شلەخ کورِ قینان، قینان
کورِ ئەرفەکشاد، ئەرفەکشاد کورِ سام، سام
کورِ نوح، نوح کورِ لەمک، ٣٧ لەمک کورِ
مەتوشالەح، مەتوشالەح کورِ خەنوخ، خەنوخ
کورِ یارد، یارد کورِ مەهەلەلئیل، مەهەلەلئیل
کورِ قینان، ٣٨ قینان کورِ ئەنوش، ئەنوش
کورِ شیس، شیس کورِ ئایەم، کورِ خودا بی.

عیسا وەناو ئەزمون

٤ عیسا پڕ لە روحالقودوس لە چەم ئوردون
هاتیاد و وە رێنمایی روح خودا چیە ناو
بیاوان. ٢ وە ئەوره شەیتان چل رۆژ ئەزمونێ
کرد. وەناو ئەو ڕۆژیلە چشتێگ نەخوارد و ئەو
چل ڕوژە تەمام بی، عیسا ورسی بی. ٣ ئمجا
ئبلیس وەتە پێ: «ئەگەر کورِ خودایێ، وە ئی
کوچگە فەرمان بیە تا بودە نان.» ٤ عیسا
جواو دا: «وەناو کتاو موقەدەس نویسریاس کە
”ئنسان تەنیا وە نان زنی نیە.“
٥ ئمجا ئبلیس بردێ ئەڕا شون بەرزێگ و
وە یەێ ئان گشت مەملەکەتیل جهان وەپێ
نیشان دا و ٦ وەت: «مە گشت ئی دەسلات
و جەلال ئەوانە دەمێ پێد، چوینکە دریاسە من
و ئختیاری دێرم، وە هەر کەس بتوام بیەمێ.
٧ جا، ئەگەر وە نوام سجدە بکێ، ئیە گشتێ
بودە هن تو.» ٨ عیسا جواو دا: «وەناو کتاو
موقەدەس نویسریاس،
«”خوداوەند، خودایێ خوەد بپەرەس و
تەنیا وە ئەیو خزمەت بکە.“»
٩ ئمجا ئبلیس بردێ ئەڕا شار ئورشەلیم و
بردێ بەرزترین شون مابەد وەپێ وەت: «ئەگەر
کورِ خودای، خود لە ئێرەوە بخە خوار.
١٠ چوینکە وەناو کتاو موقەدەس نویسریاس:
«”لە باوەت تو وە فریشتەگانێ
فەرمان دەێ
تا بپارێزنەد.
١١ ئەوانە تو وە سەر دەسیل خوێان بەن
نەخوایێ پاد بیدە قێ کوچگیگەو.“»
١٢ عیسا وە جواوی وەت: «کتاو موقەدەس
وەتیە، ”خوداوەند، خودایێ خود ئەزمون
مەکە.“» ١٣ وەختێ ئبلیس گشت ئەزمونەگانێ
تەمام بی، هیشتەجێ تا وەختێگ تر.

عیسا خزمەتەگەی شرو کرد

١٤ عیسا وە هێز روح خودا هاتەو ئەڕا
ناوچەێ جەلیل و خەوەرێ وە سەرئانسەر ئەو

مەنتەقە پێچیاد. ١٥ ئەوە وەناو کەنیسەگانیان
تالیم دیاد و گشت یەکیگیش وە لێ تاریف
کردیان.

قەبوڵ نەکردن عیسا وە ناسرە

١٦ عیسا چیە ئەڕا شار ناسرە کە وە
ئەورە گەورا بوی، وە ڕوژ شەبات کە هەر
ئەو شەمەێ موقەدەس جویلەکەیلە، جور
هەمویشە چیە ناو کەنیسە. هەڵسا تا کەڵام
خودا بخوەنێ. ١٧ تومار ئەشعەیاێ پەێخەمەر
دانە پێ. وەختێ وازێ کرد، بەشێ وە لێ دیەو
کە فەرمایش کەێد:
١٨ «روح خوداوەند ها ملمەو،
چوینکە من مەسح و دەسنیشان کردێە
تا وە دەستەنگیل مزگانی بێەم.
کلم کردێە تا ڕزگاری گیرودەیل و
بینایی کوریل جار بێەم و
ستەم کیشەیلیش ڕزگاریان بکەم و
١٩ ساڵ لوتف خوداوەند جار بێەم.»
٢٠ ئمجا عیسا تومارەگە پێچادی و دادەێ
دەس خزمەتکار کەنیسەگەو دانیشت. گشتێ
ئەوانە وەناو کەنیسە چەو بڕوینە پێ. ٢١ جا ئەو
وەختە ئیجورە شرو کردە قسیە کردن: «ئیمڕو
ئی نویسریای کتاو موقەدەسە، وەختێ کە گوش
دیاینە لێ هاتە دی.» ٢٢ گشتێ وە خاسێ باسێ
کردیان و وە ئەو کەڵام فیز بەخشیە سەریان
سڕ مەنوی و وەتیان: «مەر ئیە کوڕ یوسف
نیە؟» ٢٣ عیسا وەپێان وەت: «بێ گومان
ئی مەسلەتە ئەڕا من تیەرێن کە ”ئێ تەبیب
خوەد شەفا بیە! هەرچێ کە شنەفتیمنە وەناو
کەفەرناحوم کردیدە، وە ئێرا وەناو شارەگەێان
خوەدیش بکە.“» ٢٤ ئمجا عیسا وەت: «وە
ڕاسی، وەپێدان ئویشم کە هویچ پەێخەمەری
وە شارەگەێان خوەێ پەسەنی نیەکەن. ٢٥ وە
ڕاسی وەپێدان ئویشم کە وە دەوران ئەلیاس
پەێخەمەر، وەختێ کە سێ ساڵ و کوتێگ
ئاسمان بەسریایوێ و وشکساڵی سەختێگ
ئەو وڵاتە گردویە وەر، بێوە ژنیل فرەێگ
وەناو وڵات ئێسرائیل بین. ٢٦ وەلێ ئەلیاس
پەێخەمەر کل نەکریا لاێ هویچ کامێان مەر
لە لاێ بێوە ژنی وەناو شار سەرەفە وە میلکان
سیدون. ٢٧ وە دەوران ئلیشەع پەێخەمەریش
جوزامیەگان فرەێگ وە ئێسرائیل بین، وەلێ
هویچ کام وە جوزامەگەیان شەفا نەگردن
بێجگە نەعەمان سوریانی.» ٢٨ ئمجا گشت
کەسیلێ کە وەناو کەنیسە بین، وەختێ ئی
قسیەیلە شنەفتن فرە تورە بین و ٢٩ هەڵسان،
وە شارەگە کردنێ دەیشت و بردنێ ئەڕا لیوەێ
کویەێگ کە شارەگە لە بانی درس بوی، تا لە
ئەورە بخەنێ خوار. ٣٠ وەلێ ئەیو وەناویان ڕەد
بی و چی.

شەفاێ پیاێ خوودار

٣١ وەشونێ عیسا چیە ئەڕا شار
کەفەرناحوم، شارێگ وەناو ناوچەێ جەلیل،
وە ڕوژ شەبات کە هەر ئەو شەمەێ
موقەدەس جویلەکەیلە وە مەردم تالیم دیاد.
٣٢ ئەوانیش لە تالیمەگانی سەریان سڕ مەنوی،
چوینکە کەڵامی دەسڵات دار بی. ٣٣ وەلێ
وەناو کەنیسەگە، پیاێگ بی دێو گردویەێ
کە روح ناپاک داشت. وە دەنگ بەرز هاوار
کرد: ٣٤ «ئێ عیسای ناسری، تو چە توایدە
ئیمە؟ هاتیدە خاپورمان بکێ؟ زانم تو کید؛ تو
ئەو قودوس خودایدە!» ٣٥ عیسا تەشەرێگ
دادە روح ناپاکەگە وەت: «بیدەنگ بە لە
ئەو پیایشە بەوە دەیشت!» ئمجا دێوەگە،
وە نوای چەو گشت پیاگە کوتادە زەوی و
بی ئەوە کە زیانێ وەپێ برەسنێ، لە لێ هاتە

دەیشت. ٣٦ مەردم گشتێ سەریان سڕ مەنوی وە یەکترەکی وەتیان: «ئیە چ کەلامێگە؟ ئەوقرە دەسلات و هێز دێرێ، وە روحیل ناپاک فەرمان دەێ و تیەنە دەیشت!» ٣٧ وە ئیجورە خەوەر کاریلێ وە سەرئانسەر ئەو مەنتەقە پێچیا.

عیسا فرە وە کەسیل شەفا دیا

٣٨ جا ئەو وەختە عیسا کەنیسەگە هیشتەجێ و چیە ئەڕا ماڵ شەمعون. خەسویرەی شەمعون گەن جوری تەو کردوی. جا، وە عیسا تواسن مەیەتی بێیدن. ٣٩ ئەویش وەبان سەری لە لایێ جیەگەی وساد و تەشەرێگ دا تەوەگە و تەوەگەی بڕیا. ئەویش زویزی هەڵسادە سەر پا و خەریک مێواندارێیان بی.

٤٠ وەختێ بیە ئێوارە، گشت کەسیلێ کە نەخوەشیل جوروا‌جور داشتن، نەخوەشەگانیان هاوردنە ئەڕا لایێ عیسا، ئەویش دەس نا مل گلە وە گلەیان و شەفایان دا. ٤١ دێویلیش لە قێر فرەێگیان هاتیانە دەیشت و هاوار کردیان و وەتیان: «تو کوڕ خودای!» وەلێ ئەیو تەشەری دیادە لێان و نەێشتیاد قسیەیگ بکەن، چوینکە زانستیان مەسیحە.

بانگەوازی عیسا وەناو کەنیسەیل

٤٢ دەم شەوەکی، عیسا چیە ئەڕا شون چوڵێگ. وەلێ مەردم وەشونیەو گەردیان و وەختێ وە ئەو شونە کە بی ڕەسین، تواسیان نێلن لەلایان بچود. ٤٣ وەلێ عیسا وەپیان وەت: «من بایە مزگانی پادشایی خودا وە شاریل تریش بێەم، چوینکە ئەڕا ئیە کل کریامە.» ٤٤ ئمجا بەردەوام وەناو کەنیسەیل یەهودیە پێخام خودا جار دیاد.

یەکمین شاگردیل عیسا

٥ یەێ ڕوژ عیسا وە لیوەێ دەریاچەێ جنیسارت وساوی مەردمیش وە گشت لایگەو هویژم بردیانە ئەڕا لایێ تا کەلام خودا بشنەفن، ٢ ئەیو وە لیوەێ دەریاچەگە دو گلە قایق دی، کە ماسی گرەگان لە لێ هاتوینە دەیشت خەریک شوردن تورەگانیان بین. ٣ عیسا چیە ناو یەکیگیان کە هن شەمعون بی، لە لێ تواس قایقەگە کەمێ وە لیوەێ دەریاچەگە دویریەو بخەێ. ئمجا خوەێ دانیشتە ناو قایقەگە و شرو کردە تالیم داین مەردم. ٤ وەختێ قسیەیلی تەمام بی، وە شەمعون وەت: «قایقەگە بوە شون قویلیگ و تورەگان ئەڕا ماسی گردن فرە بێەنە ناو ئاوەگە.» ٥ شەمعون جواو دا: «ماموستا، دویەشەو تا خود شەوەکی فرە تەقالا کردیم و چشتێ نەگردیم. وەلێ وەبونەێ ئیە کە تو ئویشێ، تورەگان فرە دیمنە ناو ئاو.» ٦ وەختێ ئی کارە کردن، ئەوقرە ماسی گردن کە چشتێ نەمەنوی تورەگانیان بدڕێ! ٧ جا وە ئێشارە وە هاوکارەگانێ کە وەناو ئەو قایقەگە بین وەتن تا بانە مەیەتیان. ئەوانیش هاتن و هەر دو قایقەگە ئەوقرە وە ماسی پڕ کردن کە چشتێ نەمەنوی بچنە ژێر ئاو. ٨ وەختێ شەمعون پتروس ئیە دی، کەفتە مل پایێ عیسا و وەت: «ئێ خوداوەند، دویرەو بکەفە مە، چوینکە پیایێگ گوناکارم!» ٩ چ خوەێ و چ هاوکاریلێ لە ئەو هەمگە ماسیە گردوین تاجو کردوین. ١٠ یاقوب و یوحەنا، کوڕیل زبدییش، کە هاوکار شەمعون بین، هەر ئی حاڵە داشتن.

عیسا وە شەمعون وەت: «زاوردنەچو، وەیولا
مەردم ڕاو کەێد.» ١١ جا ئەوانیش قایقەگانێان
بردنە ساحل و گشت چشتێگ هیشتنەجێ،
کەفتنە شون عیسا و چین.

شەفاێ پیاێ جوزامی

١٢ یەێ ڕوژتر کە عیسا وەناو یەکی وە
شارەگان بی، پیاێگ هات کە جوزام گشت
گیانێ گردویە وەر. وەختێ چەوێ کەفتە
عیسا، خوەێ خستە مل پاێ و ڵاڵکیاد وەت:
«گەورەم، ئەگەر بتوای تویەنێد شەفام بێی.»
١٣ عیسا دەس دریژەو کرد و دەس نادە قێ
وەت: «مە توام؛ شەفا بگرا!» زویزی، لە جوزام
شەفا گرد. ١٤ ئمجا عیسا وەپێ ئەمر کرد: «وە
کەسێ چشتێ نویش، وەڵێ بچو خوەد وە کاهن
نیشان بیە و ئەڕا شەفاێ خوەد ئەو قوروانیە
کە موسای پەێخەمەر ئەمر کردێە، پیشکەش
بکە تا ئەڕا ئەوانە بودە شایەتیێگ.» ١٥ هەر
ئیجورە، خەوەر کاریلێ فرەتر پەخشەو بویاد،
ئەوقرە کە جەماێەتیل فرەێگ گردەو بویان تا
قسیەیلی بشنەفن و لە نەخوەشییلیان شەفا
پەێا بکەن. ١٦ وەڵێ عیسا فرەتر چیادە ئەڕا
جایل چوڵێگەو دوعا کردیاد.

شەفاێ پیاێ فەلەج

١٧ ڕوژێ لە ڕوژەیل کە عیسا تالیم دیاد،
زانایل فرقەێ فەریسی و قازییل شەریعەت وە
گشت شاریل جەلیل و یەهودیە و تەنانەت
لە ئورشەلیمیش هاتوین و دا نیشتوین. هێز
خوداوەندیش ئەڕا شەفاێ نەخوەشیل وەگەرد
عیسا بی. ١٨ وە ئی وەختە چەن گلە پیا هاتن
کە فەلەجێگ وەبان تەختێگەو هاوردیان.
تواسیان بوەنێ ناو ماڵ و بنەنێ وەر دەم
عیسا. ١٩ وەڵێ چوینکە جەماێەت فرەێگ وە
ئەورە بوی ڕێیگ پەێا نەکردن، چینە بان
خانگ و لە بین سوفالەگان فەلەجەگە وە
جیەگەیەو شوڕی کردنە خوار وە ناوڕاس
جەماێەتەگە، نانەێ وەر دەم عیسا. ٢٠ وەختێ
عیسا ئیمان ئەوانە دی، وەت: «پیاگە، گونایلد
بەخشیا!» ٢١ وەڵێ فەریسیەیل و ماموستایل
تەورات وەگەرد خوێانا فکر کردیان: «ئیە کیە
کفر کەێ؟ کێ بێجگە خودا تویەنێ گونایل
بوەخشێ؟» ٢٢ وەڵێ عیسا زانست وە چە فکر
کەن لە لێان پرسی: «ئەڕا وەناو دڵەو ئیجورە
فکر کین؟ ٢٣ وەتن کامێان ئاسانترە ”گونایلد
بەخشیا“ یا ئیە کە ”هەڵس و ڕێ بکە“؟
٢٤ ئێرنگەیش تا بزانین کوڕ ئنسان وەبان زەوی
دەسڵات بەخشین گونایل دێرێ» عیسا وە
پیا فەلەجەگە وەت: «وەپێد ئویشم، هەڵس،
جیەگەد هەڵگر و بچوە ئەڕا ماڵ!» ٢٥ زویزی،
پیاگە وە نوایان هەڵسادە سەر پا و ئەو
چشتە کە وە ملێ هەڵاژیاوی هەڵگرد و وە
ستایش کردن خودا چیە ئەڕا ماڵ. ٢٦ گشتێان
وە ئی ماجرا سەریان سڕ مەنوی و ستایش
خودا کردیان و هەر ئەوجورە کە ترس گشت
وجودێان گردوی، وەتیان: «ئیمڕو چشتیل
ئەڵاجوی دیمن.»

دەنگ کردن لاوی

٢٧ ئمجا عیسا لە ئەو ماڵە هاتە دەیشت و
باجگرێگ دی، ناوێ لاوی بی، وە ئەو شونە کە
باج گردیان دانیشتوی. وەپێ وەت: «وەشون
منەو بەو.» ٢٨ لاوی هەڵسا، گشت چشتێگ
هیشتەجێ و وەشون عیسا کەفتە ڕێ چی.
٢٩ لاوی وەناو ماڵەگەێ خوەێ مێوانی
گەوراێگ ئەڕا عیسا خستە ڕێ، جەم گەوراێگ
لە باجگریل و باقی مەردم وەگەردێانەو
نیشتوینە سەر سفرە. ٣٠ وەڵێ فەریسیەیل

و دەسەیگ لە ماموستایل تەورات کە لە
فرقەێ ئەوانە بین، وە خوتەخوت کردن وە
شاگردەگان عیسا وەتن: «ئەڕا ئیوە وەگەرد
باجگریل و گوناکاریل نیشینە خواردن و
نوشاین؟» ٣١ عیسا جواو دا: «نەخوەشیلن
هەوەجیان کەفیێە تەبیب، نە ئایەمیل ساق.
٣٢ من ناتمە تا سالحان بەڵکەم تا گوناکاریل
دەنگ بکەمە ئەڕا توبە کردن.»

پرسیار لە باوەت ڕوژە

٣٣ ئەوانە وە عیسا وەتن: «شاگردیل یەحیا
فرەتر ڕوژە گرن و دوعا کەن؛ شاگردیل
فەریسیەگانیش هەر ئیجورنە، وەلێ شاگردیل
تو هەمویشە هانە ناو خواردن و نوشاین.»
٣٤ عیسا جواو دا: «چوی تویەنیمن مێوانیل
سویر تا وەختێ زاوا ها گەردیانەو وادارێان
بکێمە ڕوژە گردن؟ ٣٥ وەلێ ڕوژیلی ڕەسێ زاوا
لە لێان سێنریەێ. وەناو ئەو ڕوژیلە، ڕوژە
گرن.» ٣٦ جا ئی مەسلەتە ئەڕاێان هاورد:
«هویچکەس تیکەێگ لە دڵنگ نو نیەوڕی
تا پینە بکێدە قێ دڵنگ کویەنەیگەو. چوینکە
ئەگەر ئی کارە بکێ، هەم دڵنگ نوەگە دڕێید و
هەم پارچە نوەگە وە قێ دڵنگ کویەنە پینەی
ناجوریگە. ٣٧ کەسێگیش شراو نو نیەکێدە ناو
مەشکەیل کویەنە. چوینکە ئەگەر ئی کارە بکێ،
شراو نو مەشکەگان دڕێید و شراوەگە ڕشێ
و مەشکەگانیش وە کیس چەن. ٣٨ شراو نو
بایە بکێدێ ناو مەشکەیل نو. ٣٩ کەسێگیش
وەشون خواردن شراو کویەنە دی شراو نو
دڵی نیەتواێ چوینکە ئویشێ: ”شراو کویەنە
خاسترە.“»

خاون ڕوژ شەبات

٦ یەێ ڕوژ شەبات کە هەر ئەو شەمەێ
موقەدەس جویلەکەیلە، عیسا وەناو
زەویزاریل گەنم ڕەد بویا شاگردیلیشێ گوڵ
گەنمەگان کەنێان و سایانەێ ناو دەس و
خواردیانێ. ٢ وەلێ چەن گلە لە زانایل فرقەێ
فەریسی وەتن: «ئەڕا کارێ کین کە ئەنجام
داینێ وە ڕوژ شەبات ڕەوا نیە؟» ٣ عیسا جواو
دا: «مەر نەخوەنینە داود پادشا چە کرد،
وەختێ خوەێ و یارەگانێ ورسیان بی، ٤ کە
چوی چیە ناو ماڵ خودا و نانێ کە تەقدیس
بی خوارد و دادە یارەگانیشێ، هەر چەن
خواردن ئەوە تەنیا ئەڕا کاهنیل ڕەواس؟»
٥ ئمجا وەشونێ فەرمایش کرد: «کوڕ ئنسان
سایۆ ڕوژ شەباتە.»

شەفاێ پیاێ عەلیل

٦ یەێ شەبات تر، چیە ناو کەنیسە و
شرو کردە تالیم داین. پیاێگ وە ئەورە بی کە
دەس ڕاسی وشک بوی. ٧ ماموستایل تەورات
و فەریسیەیل، عیسا خستوینە بیز چەو تا
بوینن وە ڕوژ شەبات کەسێگ شەفا دەێ یا
نە؛ چوینکە وە فکر دەسپێچکێ بین تا بخت
گونایگ بکەنە پیەو. ٨ وەلێ عیسا کە وە
فکریلێان ئاگا بی، وە پیاگە کە دەسێ وشک بوی
وەت: «هەڵس و وە نوای گشتیەکی بوسیە.»
ئەویش هەڵساد و وەناوڕاسێان وسادە سەر
پاوە. ٩ عیسا وەپێان وەت: «لە ئیوە پرسم،
کامێان وە ڕوژ شەبات ڕەواس: خاسێ یا
خراوی، نجات گیان ئنسان یا نابود کردنێ؟»

۱۰ جا چەو خڕ دا ناو گشتێان وە پیاگە وەت:
«دەسد دریژەو بکە!» ئەویش دەسێ دریژەو
کرد و دەسێ ساقەو بی. ۱۱ وەلێ ئەوانە فرە تورە
بین و وەگەرد یەکترەکی نیشتنە هاوفکری کردن
کە وەگەرد عیسا چە بکەن.

هەڵۆژاردن دوانزە ڕەسول

۱۲ یەێ ڕوژ لە ئەو ڕوژیلە، عیسا چیە ئەرا
بان کویەێگ تا دوعا بکێ شەو تا شەوەکی
خەریک پەرەسش کردن خودا بی. ۱۳ شەوەکی
شەفەق شاگردەگانێ چڕێ، وەناوێان دوانزە
نەفەر لە لێان دیاری کرد و وەپێان وەت
ڕەسول: ۱٤ شەمعون کە ناوێ نادە پتروس،
ئاندریاس برایێ پتروس، یاقوب، یوحەنا،
فیلیپوس، بەرتولما، ۱٥ مەتا، توما، یاقوب
کوڕ حەلفای، شەمعون ماروف وە وڵات
پارێز، ۱٦ یەهودا کوڕ یاقوب و یەهودایێ
ئەسخەریوتی کە وە عیسا خێانەت کرد.

’خوەش وە حاڵ ئیوە‘

۱۷ عیسا وەگەرد شاگردیلی هاتە خوار
وەشون تەختایێگ وساد. قێر فرەێگ وە
شاگردیلی و یە بڕ مەردم وە سەرئانسەر
یەهودیە، ئورشەلیم و شاریل دەورو وەر
دەریایێ سویر و سیدون، وە ئەورە بین.
۱۸ ئیانە هاتوین تا قسیەیل عیسا بشنەفن و
وە نەخوەشییلیان شەفا بگرن؛ ئەوانەێ کە
روحیل ناپاک ئازارێان دیاد، شەفا گردیان.
۱۹ مەردم گشتێ زور دیان دەس بێەنە قێ عیسا،
چوینکە هێزێگ وەلێ هاتیادە دەیشت گشتێ
شەفا دیاد.
۲۰ ئمجا عیسا ڕوی کردە شاگردەگانێ و
وەت:

«خوەش وە حاڵ ئیوە کە دەستەنگین،
چوینکە پادشایی خودا ئەرا ئیوەس.
۲۱ خوەش وە حاڵ ئیوە کە ئێرنگە ورسین،
چوینکە تێر بوین.
خوەش وە حاڵ ئیوە کە ئێرنگە گیرە کین،
چوینکە کەفینە خەنە.

۲۲ «خوەش وە حاڵ ئیوە ئەو وەختە کە
مەردم وەبونەێ کوڕ ئنسان، قینێانە لێدان
تێد و وەناو جەم خوێان کەنەدانە دەیشت
و خراو دەنە پێدان و بەدناودان کەن.
۲۳ ئەو ڕوژە، شایی و هەڵپەڕگە بکەن، چوینکە
پاداشدان وەناو ئاسمان گەوراس. ئەرا ئیە کە
باپیرێلێانیش وەگەرد پەێخەمەریل هەر ئی کارە
کردن.

۲٤ «وەلێ وای وە حاڵ ئیوە کە
دەوڵەمەنین،
چوینکە ڕوژەیل خوەش خوەدان
گوزەرانینە.
۲٥ وای وە حاڵ ئیوە کە ئێرنگە تێرین،
چوینکە ورسێدان بود.
وای وە حاڵ ئیوە کە ئێرنگە دەمە خەنین،
چوینکە ئازیەتبار بوین و کەفینە گیرە.

۲٦ «وای وە حاڵ ئیوە وەختێ مەردم گشتێ
تاریفە لێدان بکەن، چوینکە باپیرێلێانیش
وەگەرد پەێخەمەریل دروەکانیە هەر ئی کارە
کردن.

دوس داشتن دشمەنیل

۲۷ «وەلێ ئێ کەسیلێ کە گوش دینە لێم،
وەپێدان ئویشم دشمەنیل خوەدانیش دوس
بیاشتون و وە ئەوانە کە قینێانە لێدان تێ،
خاسێ بکەن. ۲۸ ئەرا هەر کەس نووردان کرد
بەەرکەت بتوان و هەر کەس ئازاردان دا ئەرایێ
دوعای خیر بکەن. ۲۹ ئەگەر کەسێ چەپاڵەێ
دا ناو گوش ڕاسد، ئەولادیش ئەرایێ بگر.

ئەگەر کەسێ بەتیەگەد لە وەرد دەر هاورد،
شەویەگەدیش بیە پێ. ٣٠ ئەگەر کەسێگ
داوای چشتێ لە لێد کرد، بیە پێ، ئەگەریش
وە زور ماڵد برد، لە لێ داوای مەکە. ٣١ ڕێ
ڕەوشدان وەگەرد مەردم هەر ئەوجورە بود کە
تواین وەگەرددانەو بکرێد.
٣٢ «ئەگەر تەنیا دوس ئەو کەسیلە
بیاشتوین کە دوسدان دێرن، چ نەفێ ئەڕادان
دێرێ؟ تەنانەت گوناکاریلیش وە ئەوانە کە
دوسیان دێرن، مابەت کەن. ٣٣ ئەگەر تەنیا
وە کەسیلێ خاسێ بکێن کە وەپێدان خاسێ
کەن. ئێ چ نەفێ ئەڕادان دێرێ؟ تەنانەت
گوناکاریلیش ئی کارە کەن. ٣٤ ئەگەریش تەنیا
وە کەسیلێ قەرد بێین وە ئمید ئیە کە لە لێ
بسێننێەو، چ نەفێ ئەڕادان دێرێ؟ تەنانەت
گوناکاریلیش وە گوناکاریل قەرد دەن تا ڕوژێ
کە قەردەگە لە لێان بسێننێەو. ٣٥ وەلێ ئیوە،
دشمەنیلدان دوس بیاشتون و وەپێان خاسێ
بکەن و قەرد بێەنە پێان و ئی ئمیدە نیاشتون
کە لە لێان بسێننێەو، چوینکە پاداشدان فرە
گەوراس و بوینە ڕوڵەی خودای هەربەرز،
چوینکە ئەوە وەگەرد ناسپاسیل و بەدکارەیل،
مێرەبانە. ٣٦ جا وە بەزەیی بون، هەر ئەوجورە
کە باوگدان وە بەزەییە.

داوەری کردن مەردم

٣٧ «داوەری نەکەن تا داوەری نەکرێن.
ماکوم نەکەن تا ماکوم نوین. بوەخشن
تا بوەخشرێن. ٣٨ بێین تا وەپێدان بیەرێد.
پەێمانەێگ پڕ، تەپیای، تەکان دریای و
سەرڕێژ ڕشێیدە داواندان! چوینکە وەگەرد
هەر پەێمانەێگ کە بێین، وەگەرد هەر ئەو
پەێمانە درێیدە پێدان.»

٣٩ عیسا مەسلەتیگیش ئەڕاێان هاورد: «کور
تویەنێ دەس کوریگ تر بگرێد؟ هەر دو
گیان نیەکەفنە ناو چاڵ؟ ٤٠ شاگرد، وە
ماموستاگەی خوەی سەرتر نیە، وەلێ هەر
کەس تالیم و تەربیەتی وە کەماڵ برەسێ، بودە
جور ماموستاگەی خوەی.
٤١ «ئەڕا پەر کەیێگ وەناو چەو براگەد
دوینید، وەلێ هوشدە کوتە دارێگ کە ها ناو
چەو خوەد، نیە؟ ٤٢ چوی تویەنێد وە براگەد
بویشی: ”براگەم، بیل تا ئەو پەر کیە وەناو
چەود دەرێ بارم، وەلێ کوتەدارەگەی ناو چەو
خوەد نیوینید؟ ئێ ئایەم دوڕوی، یەکم جار
کوتەدارەگەی ناو چەو خوەد دەر بار، ئمجا
خاستر دوینید تا پەر کەیەگە وەناو چەو براگەد
دەر باری.

دار و میوەگەی

٤٣ «هویچ دار خاسێگ، میوەی خراو نێدە
دەس و هویچ دار خراوێگ، میوەی خاس
نێدە دەس. ٤٤ هەر دارێگ وە میوەگەی تویەنێ
بناسێ. نە لە دڕگ تویەنێ هەنجیر بچنی و نە لە
تویڕگ، تویەنێ ئەنگویر بچنی! ٤٥ ئایەم خاس
وە خەزانەی خاس دڵی، خاسێ وە بار تیەرێ
و ئایەم خراو وە خەزانەی خراو دڵی، خراوی.
چوینکە زوان لە ئەو چشتە ئویشێ کە دڵ لە
لێ نیقەڵتوزە.

ماڵەگەد لە بان کوچگ درس بکە

٤٦ «ئیە چوینە کە وەپێم ئویشین گەورەم،
گەورەم، وەلێ وە ئەو چشتە کە ئویشم گوش
نیەتەکنین؟ ٤٧ ئەوە کە تێدە لای من و
قسیەیلم شنەفێد و گوش تەکێ، وەپێدان
نیشان دەم مینێدە چ کەسێگ. ٤٨ ئەوە

مینێده کەسێ کە تواێ ماڵێ بسازێ، زەوییگ
هەڵکەنید و قوێلی کەی و بنەواێ ماڵەگە
وەبان کوچگ درسی کەی. تا وەختێ سەیل
بایێد و لافاو بایێدە مل ئەو ماڵە، نەتویەنێ تەکانێ
بێید، چوینکە قایم درس کریاس. ٤٩ وەلێ
ئەوە کە قسیەیلم شنەفێد و گوش نیەتەکێ،
مینێده کەسێ کە ماڵێگ بێ بنەوا، وەبان زەوی
خاڵی سازیە. وەختێ لافاو بایێدە مل ئەو ماڵە،
زویزی رمیا و وێرانی فرە گەورایێگ وە جێ
هیشت.»

ئیمان ئەفسەر رومی

٧ وەختێ عیسا گشت قسیەیلی وەگەرد
مەردم تەمام کرد، هاتە ئەڕا شار
کەفەرناحوم. ٢ وە ئەورە ئەفسەرێگ رومی بی
و خوڵامێگ داشت کە فرە ئەڕاێ عەزیز بی،
نەخوەش کەفتوی و داشت مردیا. ٣ وەختێ
ئەفسەرەگە لە باوەت عیسا شنەفت، چەن
نەفەر لە گەورایل قەوم جویلەکە کل کردە
ئەڕا لاێ تا لە لێ بتوان باێ و خوڵامەگەێ
شەفا بێید. ٤ ئەوانیش هاتنە ئەڕا لاێ عیسا و
لاڵکیانە پێ وەتن: «ئی پیا شایسەس ئی لتفە
وە حەقی بکێ، ٥ چوینکە ملەت ئیمە دوس
دێرێ و کەنیسەگەمانیش درس کردێە.»
٦ ئمجا عیسا وەگەردێانەو چی. وەختێ رەسیە
نزیک ماڵەگە، ئەو ئەفسەرە چەن نەفەر لە
رەفیقەیلێ وەگەرد ئی پێخامە کل کردە ئەڕا
لاێ عیسا کە: «گەورەم، خوەد زامەت مەێە،
چوینکە مە شایسە نیم بایێدە ژێر سەقف
ماڵەگەم. ٧ هەر ئیجورە، تەنانەت خوەمیش
شایسە نەزانستم بامە ئەڕا لاد. تو تەنیا یە
کەلیمە بویش، خوڵامەگەم شەفا پەیا کەی.
٨ چوینکە من خوەمیش کەسێگم کە هامە ژێر
فەرمان. سەربازیلیگیش وە ژێر فەرمان خوەم
دێرم. وە یەکێ بویشم، ”بچو“، چود؛ وە یەکێ
تریش بویشم، ”بەو“، تێد. وە خوڵامەگەم
بویشم، ”ئی کارە بکە“، کەید.» ٩ عیسا
وەختێ ئیە شنەفت، فرە ئەڵاجوی هات رۆی
کردە مەردمی کە وەشونیەو هاتیان وەت:
«وەپێدان ئویشم، ئیجور ئیمانێگ تەنانەت
وەناو قەوم ئیسرائیلیش نێیمە.» ١٠ وەختێ ئەو
کل کریایەگان هاتنەو ئەڕا ماڵ دین خوڵامەگە
ساق و سڵامەتەو بیە.

زنیەو کردن کوڕ بێوە ژن

١١ چەن رۆژتر، عیسا چیە ئەڕا شارێگ
کە ناوێ نائین بی. شاگردیل و جەماێەت
فرەێگیش ناو رێ وەگەردیەو بین. ١٢ وەختێ
نزیک دەروازەێ شارەگە بویا، مردگێگ دی
داشتن بردیانێ کە تەنیا کوڕ بێوە ژنێگ
بی. قێر فرەێگیش وە مەردم شارەگە وەگەرد
ژنەگەوە بین. ١٣ وەختێ عیساێ خوداوەند
چەوێ کەفتە ژنەگە، دڵێ ئەڕاێ سزیا و
وەت: «گیرە مەکە.» ١٤ ئمجا چیە نزیک و
دەس نادە قێ تابوتەگە. کەسیلێ کە تابوتەگە
هەڵگردوین، وسان. عیسا وەت: «ئێ جوان،
وەپێد ئویشم، هەڵس!» ١٥ مردگەگە ڕاسەو
بی و شرو کردە قسیە کردن! عیسا کوڕەگە
سپاردە دەس داڵگێ. ١٦ مەردمگەیش گشتێ
ترس و سام گردیان و نیشتنە ستایش خودا
و وەتیان: «پەێخەمەر گەورایێگ وە ناومان
ئاشکرا بیە. خودا هاتیەسە مەیەت قەوم
خوەێ.» ١٧ خەوەر ئی کار عیسا وە گشت
یەهودیە و مەنتەقەیل دەوروەرێ پێچیا.

شک کردن یەحیا وە عیسا

١٨ شاگردیل یەحیا وە تەمام ئی هەڵکەفتیلە،
ئاگاداری کردن. ئمجا ئەویش دو گلە لە لێان

چڕێ و ١٩ وەگەرد ئی پێخامە کلیان کردە ئەڕا
لاێ عیساێ خوداوەند تا لە لێ بپرسن: «تو
هەر ئەوەیدە کە باێە باێد، یا چەوەڕێ یەکیگ
تر بویمن؟» ٢٠ جا ئەو دو نەفەرە هاتنە لاێ
عیسا، وەتن: «یەحیاێ تەعمیددەر ئیمە کل
کردێە تا پرسیارە لێد بکێم تو هەر ئەوەیدە
کە باێە باێد، یا چەوەڕێ یەکیگ تر بویمن؟»
٢١ هەر ئەو ساتە، عیسا قێر فرەێگ کە تویش
نەخوەشییل و ژانیل و روحیل شەڕێاشو بین،
شەفا دا و کوریل فرەێگ بیناوە کرد. ٢٢ ئمجا
وە جواو ئەوانە کە هاتوین فەرمایش کرد:
«بچن و هەرچێ کە دینە و شنەفتینە وە
یەحیا بویشن، کوریل دوینن، شەلەگان ڕێ
کەن، جوزامیەگان شەفا گرن، کەریل شنەفن،
مردگیل زنیەو بون و وە کەمدەسیل خەوەر
خوەش درێید. ٢٣ خوەش وە حاڵ کەسێ کە
وە من شک نەکێ.»
٢٤ وەختێ شاگردیل یەحیا چین، عیسا
لە باوەت یەحیا شرو کردە قسیە، وە
جەماێەت وەت: «ئیوە چینە ناو بیاوان تا چ
چشتێگ بوینین؟ چین تا زەلێگ بوینین کە
وا شەکنێدەوەێ؟ ٢٥ جا ئەڕا دین چ چشتێگ
چین؟ ئەڕا دین پیاێگ کە دڵنگ گران قیمەت
کردێەسە وەر؟ ئەوانە کە دڵنگیل گران قیمەت
کەنە وەرەو لەناو تەشریفات زنەیی کەن، هانە
ناو قەسریل پادشایل. ٢٦ جا ئێ ئەڕا دین چ
چین؟ ئەڕا دین پەێخەمەرێگ؟ بەڵێ، وەپێدان
ئویشم ئەوە کەسێگە کە لە پەێخەمەریش
سەرترە. ٢٧ ئەوە هەر ئەوەسە کتاو موقەدەس
لە باوەت نویساس:

«”ئێرنگە مە پێخام هاوەر خوەم وەرجە
تو کل کەم
تا ڕێەگەد وە نوای پاد گورجەو بکێ.“

٢٨ وەپێدان ئویشم کەسێ گەوراتر لە یەحیا لە
داڵگ نەزایە؛ وەلێ بویچگترین وەناو پادشایی
خودا، وە ئەوە گەوراترە.»
٢٩ گشت مەردمیلێگ کە ئی قسیەیلە
شنەفتن، تەنانەت باجگریلیش وەتن کە خودا
دادپەروەرە، چوینکە وە دەس یەحیا تەعمید
گردوین. ٣٠ وەلێ زانایل فرقەێ فەریسی و
قازییل شەریعەت کە قەبوڵ نەکردن وە دەس
یەحیا تەعمید بگرن، خاست خودا ئەڕا خوێان
ڕەد کردن.
٣١ عیسا بەردەوام بی وەت: «جا، مەردم ئی
دەورە زەمانە وە چە وێنە بکەم؟ مەننە چە؟
٣٢ مەننە مناڵیلێگ کە وەناو بازار نیشن و
یەکترەکی چڕن:

«”ئەڕادان دوزەڵە ژەنیمن، هەڵپەڕگە
نەکردین؛
مور هاوردیم، شین نەکردین.“

٣٣ چوینکە یەحیاێ تەعمیددەر هات کە نە نان
خواردیا و نە شراو نوشیا؛ وەتین، ”خوودارە.“
٣٤ کوڕ ئنسان هاتێە، خوێد و نوشید؛ ئویشین،
”بنوڕنە پێەو، پیاێگە نوسن و شراو خوەر، دوس
باجگریل و گوناکاریل.“ ٣٥ وەلێ ڕاسی و درسی
زانیاری، لە بەریلیەو کەفێە دەیشت.»

بەخشین ژن بەێکارە

٣٦ یەێ ڕوژ یەکی لە فەریسیەیل عیسا دەنگ
کرد تا وەگەردێ نان بخوێ. ئەویش چیە ئەڕا
ماڵ فەریسیەگە و نیشتە سەر سفرە. ٣٧ وەناو
ئەو شارە، ژن بەێکارەێگ زنەیی کردیا وەختێ
شنەفت عیسا وەناو ماڵ ئەو فەریسیە مێوانە،
قاو مەرمەریگ، پڕ لە روین خوەش بو، وەگەرد
خوێەو هاورد، ٣٨ وە گیرە کردن لە پشت سەر
عیسا لە لاێ پاێ وساد. وەختێ ئەسر چەوێ

ڕشیاده مل پایل عیسا وەگەرد گیسیٚ وشکێیانەو
کرد. وەشونیٚ پایلیٚ ماچ کرد و روینەگە ماڵیە
پایلیٚەو. ٣٩ وەختیٚ فەریسی خاون مێوانی ئیە
دی، وەگەرد خوێەو وەت: «ئەگەر ئی پیا
وە ڕاسی پەێخەمەر بویاد، زانستیا ئی ژنە کە
دەس دا قەێەو کیە و چوی ژنیگە بی خەڵاف
زانستیا کە بەێکارەس.» ٤٠ عیسا وەپیٚ وەت:
«ئیٚ شەمعون، توام چشتیٚ بویشمە پێد.»
وەت: «فەرمایش بکە، ماموستا!» ٤١ عیسا
وەت: «کەسێگ وە دو نەفەر قەرد داوید:
وە یەکی پانسەد دینار، وە یەکیگ تر پەنجا
دینار. ٤٢ وەلیٚ وەختیٚ چشتیٚ نیاشتن بێەنە پیٚ،
قەرد هەر دوانیان بەخشی. ئێرنگە وە گومان
تو کامێان فرەتر دوس داشت؟» ٤٣ شەمعون
جواو دا: «وە گومانم ئەوە کە قەرد فرەترێگ
داشت و بەخشیا.» عیسا وەت: «درس وەتی.»
٤٤ جا ئەو وەختە ئێشارە وە ژنەگە کرد و وە
شەمعون وەت: «ئی ژنە دوینید؟ مە هاتمە
ماڵد و تو ئەڕا شوردن پایلم ئاو ناوردی، وەلیٚ
ئی ژنە وەگەرد ئەسر چەویلی پایلم شورد و
وەگەرد گیسیٚ وشکێیانەو کردا! ٤٥ تو ماچم
نەکردیٚ، وەلیٚ ئی ژنە لە وەختێگەو هاتمە ناو،
وە ماچ کردن پایلم دەس هەڵنەگرد. ٤٦ تو
روین نەماڵیدە سەرم، وەلیٚ ئەوە روین خوەش
بو ماڵیە پایلم. ٤٧ جا وە تو ئویشم، مابەت
فرەێگ ئەوە وەبونەیٚ ئیەسە کە گونایل
فرەێگیٚ بەخشیا. وەلیٚ ئەوە کە کەمتر بەخشیا،
کەمتریش مابەت کەی.» ٤٨ ئمجا عیسا ڕوی
کردە ئەو ژنە و وەت: «گونایلد بەخشیا!»
٤٩ مێوانیل وە یەکترەکی وەتن: «ئیە کیە کە
گوناێلیش بەخشێد؟» ٥٠ عیسا وە ئەو ژنە
وەت: «ئیماند نجاتد دا، وە سڵامەت بچو!»

مەسلەت جفتیار

٨ وەشون ئەوە، عیسا شار وە شار و
ئاوایی وە ئاوایی گردیاد و مزگانی پادشایی
خودا ڕەسانیاد و بانگەوازی کردیا. ئەو دوانزە
شاگردیشە وەگەردیەو بین، ٢ هەر ئیجوریشە
قێریٚ لە ژنیل کە وە روحیل شەڕئاشو و
نەخوەشیٚ شەفا پەێا کردوین وەگەردیەو بین:
مریەم ماروف وە مەجدەلیە کە هەفت دێو لە
لیٚ دەر چوین، ٣ یوئانا ژن خوزا، کار وە دەس
هیرودیس، سوسەن و قێریٚ ژنیل تر. ئی ژنیلە
وە دارایی خوێان، مەیەت عیسا و شاگردیلی
دیان.
٤ وەختیٚ مەردم وە شاریل فرەێگەو هاتیان
تا عیسا بوینن، جەماێەت فرەێگ گردەو بی،
عیسا ئی مەسلەتە هاورد: ٥ «ڕوژی جفتیاریٚ
ئەڕا تویەم خستن چیە دەیشت. وەختیٚ
تویەم خستیا، قێریٚ لە لیٚ کەفتنە ناو ڕیٚ
و پاولا بی باڵەندەیل ئاسمان خواردنێان.
٦ قێریٚ تر کەفتنە ناو زەوی کوچگین وەختیٚ
جویق دا، چوینکە نم نیاشت وشکەو بی.
٧ قێرێتریش کەفتنە ناو دڕگەگان و دڕگەگان
وەگەرد تویەمەگان گەورا بویان، تویەمەگان
خنکانن. ٨ وەلیٚ قێریٚ وە تویەمەگان کەفتنە
ناو زەوی خاسێگ و گەورا بی و سەد بەرابەر
بەر هاورد.» وەختیٚ ئیانە وەت، وە دەنگ
بەرز وەت: «هەر کەس گوش شنەوا دێریٚ،
بشنەفیٚ!»
٩ وەختیٚ شاگردەگانیٚ ماناێ ئی مەسلەتە لە
لیٚ پرسین. ١٠ وەت: «دەرک رازیل پادشایی
خودا دریاسە ئیوە، وەلیٚ وەگەرد کەسیلیٚ تر
وە شکل مەسلەت قسیە کەم، تا:

«”بنورن، وەلێ نوینن؛
بشنەفن، وەلێ نەفامن.“
١١ «مانایێ مەسلەتەگە ئیەسە: تویەم، کەڵام
خوداس. ١٢ تویەمیلی کە کەفنە ناو ڕێ،
کەسیلێگن کەڵام شنەفن، وەلێ ئبلیس تێد
و لە دڵیان دەرێ تیەرێ بێدێ، تا نەتویەنن
ئیمان بارن و نجات پەیا بکەن. ١٣ تویەمیلی
کەفنە ناو زەوی کوچگین کەسیلێگن وەختێ
کەڵام شنەفن، وە شادی قەبوڵێ کەن وەلێ
کەڵام وەناوێان ڕیشە نیەکوتێ. ئیانە زەمان
کەمێ ئیمان دێرن، وەلێ لە وەخت ئەزمون، لە
ئیمان کەفن. ١٤ تویەمیلی کەفنە ناو دڕگیل،
کەسیلێگن کە کەڵام خودا شنەفن، وەلێ
وەختێ ڕێ خوێان چن، نگرانییل و دەوڵەمەنی
و خوەشییل زنەیی خنکنێدیان و بەر نیەتیەرن.
١٥ وەلێ تویەمیلی کەفنە ناو زەوی خاس،
کەسیلێگن کەڵام خودا وەگەرد دڵ پاک و
خاس شنەفن و خوێان پارێزنن، بەردەوام مینن
و بەر تیەرن.

مەسلەت چراخ

١٦ «هویچکەس چراخێگ ڕوشن نیەکێ تا
سەوەتە بنێدە بانی یا بنێدەێ ژێر تەختێگ!
بەڵکەم چراخەگە وەبان چراخدان نێدێ تا هەر
کەس باێدە ناو، نویرەگە بوینی. ١٧ چوینکە
هویچ چشتێ شاریایەو نیە ئاشکرا نود و هویچ
چشتێ نقوم نیە مالوم و دیار نود. ١٨ جا
هوشدان بود چوی شنەفین، چوینکە وە ئەو
کەسە کە دێرێ فرەتر درێید وە ئەو کەسە کە
نێری، هەر ئەوەیشە گومان کەی دێرێ، لە لێ
سێنریەدەو.»

داڵگ و برایل عیسا

١٩ وە ئی وەختە، داڵگ و برایل عیسا هاتن
تا بوینێ، وەلێ ئەوقرە مەردم شلخ بین،
نەتویەنستن وەپێ نزیکەو بون. ٢٠ ئمجا وەپێ
خەوەر دان: «داڵگ و برایلد وە دەیشت وسانە
توان بوینەد.» ٢١ وە جواویان وەت: «داڵگ و
برایلم کەسیلێگن کەڵام خودا شنەفن و وە جێ
تیەرنێ.»

ئارام کردن توفان دەریا

٢٢ ڕوژی عیسا وە شاگردەگانێ وەت:
«بچیمنە ئەڕا ئەو لای دەریاچەگە.» جا سوار
قایق بین و کەفتنە ڕێ. ٢٣ وەختێ داشتن
چیان، عیسا خەویەو برد. لەناکاوا دەریاچەگە
بیە واهێڵان خراوی جورێ کە پڕ ناو قایقەگە
بیە ئاو، گیانێان کەفتە خەتەر. ٢٤ شاگردیل
چینە ئەڕا لای عیسا و هەڵێسانن. وەتن:
«ماموستا، ماموستا، دێریم لە بین چیمن!»
عیسا هەڵساد و تەشەری دادە وا و تافیل
دەریاچەگە. توفان تەمام بی و ئاشاسێگ
بەرقرار بی. ٢٥ ئمجا وەپێان وەت: «ئیماندان
ها کو؟» شاگردیل وە ترسەو سەریان سڕ
مەنیە و وە یەکترەکی پرسیان: «ئیە کیە کە
تەنانەت وە وا و ئاو فەرمان دێ و لە لێ
فەرمان بەن.»

شەفای پیای خوودار

٢٦ ئمجا ڕەسینە مەنتەقەێ جەراسیان وە
ڕوی وە ڕوی جەلیل، کە وە ئەو لای
دەریاچەگە بی. ٢٧ وەختێ عیسا پا نادە ناو

ساحل، بەرخواردە پیاێگ کە هن ئەو شارە
بی و تویش دێو بی کە ماوەێ فرەێگ دڵنگ
نەکردویە وەر و وەناو ماڵ زنەیی نەکردوی،
بەڵکەم وەناو قەوریل مەنیاد. ۲۸ وەختێ ئەوە،
عیسا دی، قیڕان و کەفتە مل پاێ و وە دەنگ
بەرز هاوار کرد: «ئێ عیسا، کوڕ خوداێ
هەربەرز، تو چ کارێ وە مە دێرێ؟ لاڵکیەمەو
عەزاوم نیەی!» ۲۹ چوینکە عیسا وە روح ناپاک
دەستور داوید لە لێ بایە دەیشت. چوینکە ئەو
روحە چەن جار گردویەێ، هەر چەن دەس
و پاێ وە زنجیر بەسیان و چەویانیش وەپێەو
بی، زنجیرەگان بڕیاد و دێو پیاگە بردیادە ئەڕا
جایل چوڵێگ. ۳۰ عیسا لە لێ پرسی: «ناود
چەس؟» جواو دا: «لەشکەر،» چوینکە دێویل
فرەێگ چوینە ناوێەو. ۳۱ دێوەگان لاڵکیانە
عیسا و تواسن دەستور نێدە پێان تا بچنە جهان
مردگیل.

۳۲ وە ئەو نزیکیە، ریەن گەورائێگ وراز وە
پاێ چیاێگ خەریک خواردن بین. دێوەگان
لاڵکیانە عیسا تا بیلێد بچنە ناو ورازەگان،
ئەیویش هیشت. ۳۳ ئمجا دێوەگان وە
پیاگە هاتنە دەیشت و چینە ناو ورازەگان،
ورازەگانیش وە سەرەوخوارکی چیاگەوە هویژە
کردنە ناو دەریاچەگە و خنکیان.

۳۴ وەختێ ورازوانەگان ئیە دین، دەر چین
و ئی خەوەرە وەناو شار و ئاوایی، پەخش
کردن. ۳۵ ئمجا مەردم هاتنە دەیشت تا هەر
چی کە هەڵکەفتوی بوین، وەختێ رەسینە لاێ
عیسا و چەویان کەفتە ئەو پیا کە دێوەگان
لە لێ هاتوینە دەیشت، دڵنگ کردێەسە وەرەو
جور ئایەم عاقڵ وە نوای پاێ عیسا نیشتە،
زاوڕیان چی. ۳۶ کەسیلێ کە ئی ڕویداوە وە
چەو دوین، ئەڕا مەردم باسێ کردن کە پیا
خوودارەگە چوی شەفا پەیا کرد. ۳۷ ئمجا
گشت مەردم مەنتەقەێ جەراسیان وە عیسا
تواسن لە لاێان بچود، چوینکە ترس فرەێگ
گردوەێان. ئەیویش سوار قایق بی و هاتەو.
۳۸ پیاێگ کە دێوەگان لە لێ هاتوینە دەیشت،
لاڵکیە عیسا بیلێ وەگەردیەو بچود، وەلێ عیسا
رەوانەێ کرد وەت: ۳۹ «بچوە ئەڕا ماڵ خوەدان
و ئەوە کە خودا ئەڕاد کردێە، بویشەو.» ئمجا
چی و وە سەرئانسەر شارەگە خەوەر دا کە
عیسا ئەڕاێ چە کردێە.

شەفاێ ژن نەخوەش و زنیەو کردن دویەت یایروس

۴۰ وەختێ عیسا هاتەو، مەردم وە گەرمی
چینە پیریەو، چوینکە گشت یەکی چەوەڕێ
بین. ۴۱ وە ئی وەختە، پیاێگ یایروس ناو، کە
سەروک کەنیسە بی، هات و کەفتە مل پاێ
عیسا، لاڵکیادە پێ تا بایە ئەڕا ماڵی، ۴۲ چوینکە
تەنیا دویەتەگەی کە نزیک دوانزە ساڵی بی،
داشتیا مردیا.

وەختێ عیسا وەناو ڕێ بی، جەماێەت فرەێگ
دەوری گردوین. ۴۳ وە ئەو ناوە، ژنێگ بی
دوانزە ساڵ تویش خوینریژی بی وە هەر چەن
گشت دارایەگەێ خەرج تەبیبیل کردوی، وەلێ
کەسێگ نەتویەنستوی خاسیەو بکێ. ۴۴ ژنەگە
لە پشت سەر عیسا نزیکەو بی و دەس
دا لیوەێ بەتیەگەێ. زویزی خوینریژیەگەێ
بڕیا. ۴۵ عیسا پرسی: «کی دەس دا قێمەو؟»
وەختێ هویچکەس نەچیە ژێرێ، پتروس وەت:
«ماموستا، مەردم دەورد گردنە و لە هەر
لائێگەو زور تیەرنە ملدەوا!» ۴۶ وەلێ عیسا
وەت: «یەکی دەس داسە قێمەو! چوینکە
زانستم هێزێگ لە لێم هاتە دەیشت! ۴۷ ئەو
ژنە وەختێ دی نیەتویەنی بشاریدێەو، وە ترس
و لەرزەو هاتە نوای کەفتە مل پاێ، وە نوای

گشتیەکی وەت وە چ بونەێ دەس داسە قێەو
وە چوی زویزی شەفا پەێا کردێە. ۴۸ عیسا وەپێ
وەت: «دویەتەگەم، ئیماند شەفاد داس. وە
سڵامەت بچو.»
۴۹ عیسا هێمرایێ قسیە کردیا کە یەکی لە
ماڵ یایروس، سەروک کەنیسەگە، هات و
وەت: «دویەتەگەد مرد، دی ماموستا مەخە
زامەت.» ۵۰ عیسا وەختێ ئیە شنەفت، وە
یایروس وەت: «ڕخد نەچو! تەنیا ئیمان
بیاشتوی! دویەتەگەد شەفا پەێا کەی.»
۵۱ وەختێ رەسیە ماڵ یایروس، نەێشت کەسێ
بێجگە پتروس و یوحەنا و یاقوب و داڵگ و
باوگ دویەتەگە وەگەردێ بچنە ماڵ. ۵۲ گشت
مەردم ئەڕا دویەتەگە گیرستیان و شین
کردیان. عیسا وەت: «گیرە مەکەن، چوینکە
نەمردیە بەڵکەم خەفتیە.» ۵۳ ئەوانیش وە
عیسا تویلەکی کردیان، وەبونەێ ئیە کە
زانستیان دویەتەگە مردگە. ۵۴ وەلێ عیسا دەس
دویەتەگە گرد وەت: «دویەتەگەم، هەڵس!»
۵۵ روحێ هاتەو زویزی وە جاگەێ هەڵسا.
عیسا فەرمایش کرد تا چشتێ ئەڕا خواردن
بێەنە پێ. ۵۶ داڵگ و باوگ دویەتەگە سەریان
سڕ مەنوی، وەلێ ئەیو وەپێان ئەمر کرد کە ئی
هەڵکەفتە لە لای کەسێگەو باسێ نەکەن.

ماموریەت دوانزە شاگرد

۹ عیسا ئەو دوانزە شاگردە وە دەور یەکەو
گردێانەو کرد و هێز و دەسڵات دا
پێان ئەڕا دەر کردن گشت دێویل و شەفاێ
نەخوەشیل؛ ۲ جا کلیان کرد تا پادشایی خودا
بانگەوازی بکەن و نەخوەشیل شەفا بێەن.
۳ وەپێان وەت: «هویچ چشتێگ ئەڕا گەردیان
نەوەین، نە گوچان، نە کوڵەبار، نە نان، نە
پویل و نە شەوی زیایەێگ. ۴ وە هەر ماڵێگ
کە چینە ناو، تا وەخت تەرک ئەو شونە،
وەناو ئەو ماڵە بمینن. ۵ وە هەر شونێگ مەردم
پەزیرادان نوین، وە وەخت تەرک شارەگەێان،
توز پایلدان بتەکنن تا شایەتێگ وە زد ئەوانە
بود.» ۶ ئمجا کەفتنە ڕێ، ئاوایی وە ئاوایی
گەردیان و رەسیانە هەر شونێگ، خەوەر
خوەش بانگەوازی کردیان و نەخوەشیلیش
شەفا دیان.
۷ خەوەر گشت ئی هەڵکەفتیلە وە گوش
هیرودیس حاکم رەسێ. هیرودیس سەری سڕ
مەنوی وەبونەێ ئیە کە برێگ وەتیان عیسا
هەر ئەو یەحیاسە وەناو مردگیل زنیەو بیە.
۸ برێگتریش وەتیان ئەلیاس پەێخەمەر کە
ئاشکرا بیە، وە یەێ برتریش وەتیان یەکی
وە پەێخەمەریل جارانە کە زنیەو بیە. ۹ وەلێ
هیرودیس وەت: «مە سەر یەحیا وە گیانێ
جیاوە کردم. ئێ ئیە کیە کە ئی چشتیلە لە
باوەتێ شنەفم؟» جا تەقالا کردیا عیسا بوینی.

نان داین پەنج هەزار نەفەر

۱۰ وەختێ ڕەسولەیل هاتنەو، هەر چی
کردوین ئەڕا عیسا وەتنەێ. ئمجا ئەوانیش
وەگەرد خوەێ بردە ئەڕا شارێگ وە ناو
بەیت‌سیدا تا وە ئەورە تەنیا بون. ۱۱ وەلێ
مەردم زانستن و وەشونێانەو چین. عیسا
ئەوانیش قەبوڵ کرد و وەگەردێان لە باوەت
پادشایی خودا قسیە کرد و کەسیلێگیش
هەوەجی وە خاسەو بوین، داشتن شەفاێان دا.
۱۲ نزیک ئێوارە، ئەو دوانزە شاگردەگەێ
هاتنە ئەڕا لای وەتن: «مەردم مرەخەس بکە
تا بچنە ئەڕا ئاواییل و سەر زەوییل دەور
وەر خواردەمەنی و سەرپناێگ بویننەو، چوینکە
ئێرا شون چوڵێگە.» ۱۳ عیسا وە جواویان
وەت: «ئیوە خوەدان چشتێگ ئەڕا خواردن

بێەنە پێان.» وەتن: «ئیمە بێجگە پەنج نان
و دو ماسی چشتێگ تر نێریم، مەر ئیە کە
بچیم و ئەڕا گشت ئی مەردمە خواردەمەنی
بسێنیم.» ١٤ وە ئەورە نزیک پەنج هەزار پیا
بین. عیسا وە شاگردیلی فەرمایش کرد: «مەردم
بکەنە دەسەیل پەنجا نەفەری و بیل دانیشن.»
١٥ شاگردیل ئی کارە کردن و گشتێان دانیشتن.
١٦ ئمجا عیسا پەنج نان و دو ماسیەگە گردە
دەس و نوڕیە ئاسمان و بەرکەتی دا، لەت
کرد و دادەێ شاگردەگان تا بنەنە نوای دەس
مەردم. ١٧ ئمجا گشتێان خواردن و تێر بین و
دوانزە سەوەتەیش وە کوتە نانەگان مەنویەو
گردەو کردن.

ئێقرار پتروس لە باوەت عیسا

١٨ یەێ ڕوژ عیسا وە تەنیایی دوعا کردیا
و تەنیا شاگردیلی وەگەردیەو بین. لە لێان
پرسی: «مەردم ئویشن مە کیم؟» ١٩ جواو
دان: «بڕێگ ئویشن یەحیاێ تەعمیددەرە،
بڕێگتر ئویشن ئەلیاس پەێخەمەری و بڕێگتریش
تو یەکی لە پەێخەمەریل ڕوژگار جارانە زانن
کە زنیەو بیە.» ٢٠ عیسا لە لێان پرسی: «ئیوە
چە؟ ئیوە مە وە کی زانین؟» پتروس جواو دا:
«مەسیح خودا.»
٢١ ئمجا عیسا نوایان گرد و دەستور دا ئیە
وە کەسێ نویشن، ٢٢ وەت: «بایە کوڕ ئنسان
ڕەنج فرەێگ بکیشێ و گەورایل قەوم و سەران
کاهنیل و ماموستایل تەورات ڕەدێ بکەن و
بکوشرێ و وە ڕوژ سێیەم زنیەو بود.»
٢٣ ئمجا عیسا وە گشتێان فەرمایش کرد:
«ئەگەر کەسێ بتواێ بکەفێدە شون مە،
بایە وە خوەێ دەس بکیشێ، هەر ڕوژ
سەلیب خوەێ هەڵبگرێ و وەشون منەو بایێ.
٢٤ چوینکە هەر کەس بتواێ گیان خوەێ
نجات بێ، وە دەسێ دەێ؛ وەلێ هەر کەس
وەبونەێ مە گیانێ لە دەس بێ، گیان خوەێ
نجات دەێ. ٢٥ ئەڕا ئایەم چ سودێگ دێرێ
گشت جهان بوێدەو، وەلێ گیان خوەێ بواخی
یا وە کیسی بێ. ٢٦ چوینکە هەر کەس لە
من و قسیەیلم عارێ بایێ، کوڕ ئنسانیش ئەو
وەختە کە وەگەرد جەڵاڵ خوەێ و جەڵاڵ
باوگ و فریشتەیل موقەدەس بایێ، لە لێ عارێ
تێ. ٢٧ وە ڕاسی وەپێدان ئویشم، بڕێگ وە
ئێرا وسانە تا پادشایی خودا نوینن، تام مردن
نیەکەن.»

گوڕیان بوین شێوەێ عیسا

٢٨ نزیک هەیشت ڕوژ وەشون ئی قسیەیلە،
عیسا پتروس و یوحەنا و یاقوب وەگەرد
خوێەو، بردیانە ئەڕا بان کویەێگ تا دوعا
بکێ. ٢٩ هەر ئەو ئانە کە دوعا کردیا، شێوەێ
دەمچەوی گویریا و دڵنگەگەێ چەرمێ و
نویرانیەو بی. ٣٠ لەناکاوا دو پیا، موسای
پەێخەمەر و ئەلیاس پەێخەمەر، دیاردان،
وەگەردیەو نیشتنە قسیە و باس کردن.
٣١ ئەوانە وەگەرد شکو و جەڵاڵ، ئاشکرا بوین
و لە باوەت مردن عیسا باس کردیان کە بایە وە
ئی زویە وەناو ئورشەلیم هەڵبکەفێ. ٣٢ پتروس
و هاوڕێەگانی فرە خەو گردوەێان، وەلێ وەختێ
کامڵ هاتنە خەوەر و هوشیارەو بین، شکو و
جەڵاڵ عیسا دین و ئەو دو پیا کە لە لاێەو
وساوین. ٣٣ وەختێ ئەو دو پیا وە لاێ عیسا
چیان، پتروس وەت: «ماموستا، فرە خاسە
هایمنە ئێرا! بیل تا سێ گلە کولا درس بکێم،
یەکی ئەڕا تو، یەکی ئەڕا موسا و یەکیگیش ئەڕا
ئەلیاس.» پتروس نیەزانستیا دێرێ چە ئویشێ.
٣٤ ئی قسیە هێمرایێ وە سەر زوان پتروس
بی کە هەوریگ هات سایەڕ خستە سەریان.

وەختێ هەورەگە گردێانە وەر، شاگردیل زاورێان
چوی. ٣٥ ئمجا دەنگێگ وەناو هەورگەوە
هات: «ئیەسە کورِ من کە هەڵیوژاردمە؛ گوش
بێەنە لێ!» ٣٦ وەختێ ئەو دەنگە تەمام بی،
عیسا وە تەنیا دینەێ. شاگردیل ئیە وە بین
خوێان هیشتنەێ، ئەو زەمانە وە هەر چی کە
دوین کەسێ ئاگادار نەکردن.

شەفای کورێگ کە روح ناپاک داشت

٣٧ ئی روژەگەێ، وەختێ وەبان کویەوە هاتنە
خوار، جەماێەت فرەێگ چەوەرِێ عیسا بوین.
٣٨ لەناکاوە پیاێگ وەناو جەماێەتەو هاوار کرد:
«ماموستا، لاڵکمە پێد بنورِە ئی کورِ منە،
چوینکە هەر ئی یەێ قنجگە دێرم. ٣٩ روح
ناپاکێگ گرێدەێ و لەناکاوە کەێدەێ قاڵ و رِکە
کەفێدە گیانێ، جوری کە دەمێ کەف کەێ. ئی
روحە وە زامەت وازە لێ تیەرێ و تا شەلەمەرگێ
نەکێ وێلێ نیەکێ. ٤٠ مە لاڵکیمە شاگردەگاند
لە لێ بکەنەێ دەیشت، وەلێ نەتویەنستن.»
٤١ عیسا جواو دا: «ئێ نەتەوەێ بی ئیمان و
لە رِێ دەرچی، تا وە کەی وەگەرد ئیوە بمێنم
و تامولدان بکەم؟ کورِەگەد بارە ئەرِا ئێرا.»
٤٢ هەر ئەو وەختە کە کورِەگە هاتیاد، دێوەگە
کوتادی زەویا گیانێ خستەی رِکە. وەلێ عیسا
تەشەرێگ دا ئەو روح ناپاک و کورِەگە شەفای
دا و سپاردەێ دەس باوگێ. ٤٣ مەردم گشتێ وە
گەورایی خودا سەریان سرِ مەنوی.
هەر ئەو وەختە کە گشت مەردم وە کاریل
عیسا تاجو کردیان، عیسا وە شاگردیلی وەت:
٤٤ «وە ئی چشتیلە کە توام وەپێدان بویشم
خاس گوش بگرن: کورِ ئنسان درێیدە دەس
مەردم.» ٤٥ وەلێ نەفامین عیسا چە ئویشێ؛
بەڵکەم لە لێان شاریایەو تا دەرکێ نەکەن؛ و
زاورێان چیاد لە ئی باوەتە چشتێ لە لێ بپرسن.

گەورایی ها ناو چە؟

٤٦ یەێ روژ ئی باسە کەفتە ناو شاگردیل
کە کامێان وە گشتێ گەوراترە. ٤٧ عیسا کە وە
فکریل دڵیان ئاگا بی، منالێگ هێز دا نادێ لاێ
خوێەو، ٤٨ وەپێان وەت: «هەر کەس ئی منالە
وە ناو منەو قەبوڵ بکێ، مە قەبوڵ کردێە؛ هەر
کەیش مە قەبوڵ بکێ، ئەو کەسە قەبوڵ کردێە
کە مە کل کردێە. چوینکە وەناو ئیوە ئەو کەسە
گەوراترە کە وە گشتێ بویچگتر بود.»
٤٩ یوحەنا وەت: «ماموستا، یەکی دیمن وە
ناو تنەو دێو دەر کردیا، وەلێ وەبونەێ ئیە کە
لە ئیمە نوی، نەێشتیمنەێ.» ٥٠ عیسا وەت:
«نوای نەگرن، چوینکە هەر کەس وە زد ئیوە
نیە، ها گەرد ئیوە.»

قەبوڵ نەکردن عیسا وە سامرە

٥١ وەختێ کە زەمان بەرزەو کردن عیسا وە
ئاسمان نزیکەو بی، پشت ئەرِاێ بەساد و
وەرەو ئورشەلیم کەفتە رِێ. ٥٢ وەرجە خوەێ
چەن نەفەر کل کرد تا بچنە یەکی وە ئاوایل
سامریەگان تا شونێگ ئەرِاێ گورجەو بکەن.
٥٣ وەلێ مەردم ئەورە، عیسا قەبوڵێ نەکردن،
چوینکە ئەرِا ئورشەلیم چیاد. ٥٤ وەختێ
شاگردیلی، یاقوب و یوحەنا، ئیە دین، وەتن:
«گەورەم، توای بویشیم وە ئاسمانەو ئاگر
بوارێ تا گشتێان نابود بکێ هەر ئەو جورە
کە ئەلیاس پەێخەمەر کرد؟» ٥٥ وەلێ عیسا
هەڵوگەردیا و خوریە ملێان. وەت: «ئیوە
نیەزانین وە کام روحین! ٥٦ چوینکە کورِ

ئنسان ناتیه تا گیان مەردم لە لێان بسێنێ
بەڵکەم هاتێه تا نجات بێیدن.» ئمجا چینە
ئەڕا ئاوایێگتر.

تاوان پێرەوی وە عیسا

57 وەناو ڕێ، یەکی وە عیسا وەت: «ئەڕا هەر
کورە بچید، وەشوندەو تیەم.» 58 عیسا جواو
دا: «ڕوویل کونا ڕووی دێرن و باڵەندەیل
ئاسمان لانە، وەلێ کوڕ ئنسان شونێگ ئەڕا
سەر وە زەوی ناین نێری.» 59 عیسا وە یەکیگ
تر وەت: «بکەفە شون مە.» وەلێ ئەوە وەت:
«گەورەم، بیل یەکم جار بچم هەر وەخت
باوگم مرد، خاکی بکەم و وەشونێ بام.» 60 عیسا
وەپێ وەت: «بیل تا مردگیل، مردگیل خوێان
خاک بکەن؛ تو بچو پادشایی خودا بانگەوازی
بکە.» 61 یەکیگ تر وەت: «گەورەم، مە لە
تو پێرەوی کەم، وەلێ یەکم جار بیل تا بچم و
لە خاوخێزانەگەم ماڵئاوایی بکەم.» 62 عیسا وە
جواوی وەت: «کەسێ کە دەس کردە جفت
کردن و بنوڕیدە پشت سەری، وە دەرد پادشایی
خودا نیەخوەێ.»

ماموریەت هەفتا شاگرد

10 وەشون ئەوە، عیسا خوداوەند هەفتا
نەفەرتریش دەس نیشان کرد و دو
وە دو وەرجە خوەێ کلیان کرد ئەڕا هەر شار
و هەر شونێگ کە تواسیا بچود. 2 وەپێان
وەت: «کشتکاڵ فرەس وەلێ کارکەر کەم. جا،
لە سایو کشتکاڵەگە داوا بکەن کارکەریل ئەڕا
درەو کشتکاڵەگەێ کل بکێ. 3 بچن! مە ئیوە
جور وەرک کلدان کەمە ناو گورگێل. 4 کیسەێ
پویل یا کوڵەبار یا کەوش وەگەرد خوەدانەو
نوین و وەناو ڕێ سڵام هویچکەس مەکەن.
5 چینە هەر ماڵێگ، یەکم جار بویشن: "سڵام
وە ئی ماڵە." 6 ئەگەر وەناو ئەو ماڵە کەسێ ئاڵ
ئاشتی و سڵامەتی بو، سڵام ئیوە وە ئەوە داگیر
بود؛ ئەگەر نە، تێدەو ئەڕا خوەدان. 7 وەناو
ئەو ماڵە بمینن و هەر چی دانە پێدان، بخوەن
و بنوشن، چوینکە کارکەر حەقیە، حەق دەس
بگرێ. وە ئی ماڵ و ئەو ماڵە نەکێن. 8 وەختێ
چینە ناو شارێگ وە گەرمی قەبوڵدان کردن،
هەر چی نانە نوادان، بخوەن. 9 نەخوەشیل
ئەورە شەفا بیەین و بویشن: "پادشایی خودا
وەپێدان نزیکەو بیە." 10 وەلێ وەختێ چینە
ناو شارێگ و قەبوڵدان نەکردن، بچنە ناو
کویچەیل ئەو شارە و بویشن: 11 "ئیمە
تەنانەت توز شارەگەدانیش کە نیشتیەسە
قێ پایلمانەو، تەکنیمنێ ملدانەو. وەلێ بزانن
پادشایی خودا نزیکەو بیە." 12 وەپێدان ئویشم
وە ڕوژ داوەری، تامول موجازات ئەڕا شار
سودوم ئاسانترە تا ئەڕا ئەو شارە.
13 «وای وە حاڵد، ئێ شار خورەزین! وای
وە حاڵد، ئێ شار بەیتسیدا! چوینکە ئەگەر
موجزەیلێگ وەناو ئیوە کریا وەناو شاریل
سور و سیدون بکریاد، مەردم ئەورە هەر وە
زویەو جل و پەڵاس ئازیەتی کردیانە وەرەو
نیشتیانە خوڵەکەو و توبە کردیان. 14 وەلێ
وە ڕوژ داوەری، تامول موجازات ئەڕا شار
سور و سیدون ئاسانترە تا ئەڕا ئیوە. 15 تنیش
ئێ کەفەرناحوم، تواسیایێ تا وە فەڵەک سەر
بەرزەو کەی؟ هەرایهەر، بەڵکەم کەفێدە بن
جهان مردگیل.
16 «هەر کەس گوش بێیدە ئیوە، وە من
گوش داس؛ هەر کەیش ئیوە قەبوڵ نەکێ، مە
قەبوڵ نەکردیە؛ وەلێ هەر کەس مە قەبوڵ
نەکێ، ئەوە کە مە کل کردێە قەبوڵ نەکردیە.»
17 ئەو هەفتا نەفەرە وە شادی هاتنەو وەتن:
«گەورەم، تەنانەت دێویلیش وە ناو تنەو لە

ئیمه گوش تەکنن.» ۱۸ عیسا وەپێان وەت:
«شەیتان دیم کە جور پرویسکە وە ئاسمانەو
کەفتیادە خوار. ۱۹ ئێرنگە دەسلات دەمە پێدان
کە ماریل و دمارەکوڵیل و گشت هێز دشمەن
پاوڵا بکێن و هویچ چشتێگ وە لێدان زەرەر
نیەرەسنێد. ۲۰ وەلێ لە ئیە شادمانەو نەون
کە روحیل لە لێدان گوش تەکنن بەڵکەم
شادی ئیوە وە ئیە بود کە ناودان لە ئاسمان
نویسریاس.»
۲۱ هەر ئەو وەختە، عیسا جار دا: «باوگە،
خاون ئاسمان و زەوی، سپاسد کەم کە ئی
چشتیلە، لە زانیاریل و ئایەمیلێگ کە فام دێرین
شاردیدەسەو ئەڕا منالیل بویچگ ئاشکراێ
کردیدە. ئەرێ، باوگە، چوینکە خوەشنودی تو
وە ئیە بی. ۲۲ باوگم گشت چشتێگ وە مە
سپاردیە. هویچکەس نیەزانێ کوڕ کیە بێجگە
باوگ، هویچکەیش نیەزانێ باوگ کیە بێجگە
کوڕ و ئەوانە کە کوڕ بتواێ باوگ ئەڕاێان
ئاشکراێ بکێ.»
۲۳ ئمجا لە تەنیایی ڕوی کردە شاگردیل و
وەت: «خوەش وە حاڵ چەویلی کە هەر
چی ئیوە دوینین، دوینی. ۲۴ چوینکە وەپێدان
ئویشم فرەێگ وە پەێخەمەریل و پادشایل
ئاوەختی داشتن ئەوە کە ئیوە دوینین، بوینن
و نین، ئەویش کە ئیوە شنەفین، بشنەفن و
نەشنەفتن.»

مەسلەت سامری خاس

۲۵ یەێ ڕوژ یەکی لە قازییل شەریعەت
هەڵساد تا وەگەرد ئی پرسیارە، عیسا ئەزمون
بکێ: «ئێ ماموستا، چە بکەم تا بومە میراتی
خوەر زنەیی ئەبەدی؟» ۲۶ عیسا وە جواوی
وەت: «وەناو تەورات چە نویساس؟ لە لێ چە
حالید بود؟» ۲۷ جواو دا: «”خوداوەند خوداێ
خوەد وە تەمام دڵ و وە تەمام گیان و وە
تەمام قەوەت و وە تەمام فکر خوەد دوس
بیاشتو“؛ وە ”هاوساگەد جور خوەد دوس
بیاشتو.“» ۲۸ عیسا وەت: «درس جواو دای. ئیە
وە جا بار تا زنەیی ئەبەدی بیاشتوید.»
۲۹ وەلێ ئەوە ئەڕا ئیە کە خوەێ وە ئایەم پاکێ
نیشان بێی وە عیسا پرسی: «ئێ جا هاوساێ
مە کیە؟» ۳۰ عیسا وە جواوی ئیجورە وەت:
«پیاێگ لە ئورشەلیم وەرەو شار ئەریحا چیا.
وەناو ڕێ کەفتە دەس دزیل. ڕویتاننی، توپاننێ
و نیمە گیان وێڵێ کردن و چین. ۳۱ لەناکاوە
کاهنێگ هەر لە ئەو ڕێە ڕەد بویاد. وەلێ وەختێ
چەوێ کەفتە ئەو پیا، ڕێەگەێ چەفتەو کرد
و لە ئەو لاێ جادەگەوە چی. ۳۲ هەر ویجورە
یە لاویگیش کە خزمەتکار مابەد بی هەر وە
ئەوره ڕەد بویاد. ئەویش وەختێ ڕەسیە ئەوره
پیاگە دی، ڕێەگەێ چەفتەو کرد و وە ئەو
لاێ جادەگەوە چی. ۳۳ وەلێ ڕێویارێگ کە لە
مەردم سامرە بی وەختێ رەسێ ئەوره پیاگە
دی، دڵی ئەڕاێ سزیا. ۳۴ چیە ئەڕا لاێ، شراو
کردە بان زامەگانێ و وە روین چەوری کرد
و بەسادێ. ئمجا نادێ سوار خەرگەی و
بردێ ئەڕا کاروانسراێگ و هێوەتێ کرد. ۳۵ ئی
ڕوژەگەێ، دو دینار دا سایو کاروانسەراگە و
وەت: ”لە ئی پیا هێوەت بکە ئەگەریش فرەتر
لە ئیە خەرج کردی، وەختێ هاتمەو دەمێ
پێد.“ ۳۶ ئێرنگە تو فکر کەی لە ئی سێ نەفەرە
کامێان هاوساێ ئەو پیا بی کە کەفتویە دەس

دزیل؟» ۳۷ قازی شەریعەتەگە جواو دا: «ئەوە
کە بەزەیی هاتە پێەو.» عیسا وەپێ وەت: «بچو
تنیش هەر ئی کارە بکە.»

ناو ماڵ مریەم و مارتا

۳۸ وەختێ وەناو ڕێ ئورشەلیم بین، عیسا
چیە ناو ئاوایێگ. وە ئەورە ژنێگ مارتا ناو
عیسا دەنگ کردە ئەڕا ماڵ. ۳۹ مارتا خویشکێ
داشت مریەم ناو. مریەم لە لای پای خوداوەند
دانیشتوی وە قسیەیلی گوش دیاد. ۴۰ وەلێ
مارتا یەیسەر خەریک گورجەو کردن مێوانێ
بی، چیە ئەڕا لای عیسا وەت: «گەورەم، ئەڕاد
گرنگ نیە خویشگەگەم هیشتیەسمە جا وە
تەنیا کارەگان کەم؟ بویشە پێ مەیەتم بێ!»
۴۱ وەلێ عیسا خوداوەند جواو دا: «مارتا!
مارتا! تو چشتیل فرەێگ نگران و پەشێود
کەی، ۴۲ ئێرنگە تەنیا یە چشت گرنگە؛
مریەمیش بەشە خاسەگە هەڵوژاردیە، کە لە
لێ نیەسینرێدەو.»

تالیم لە باوەت دوعا

۱۱ ڕوژێگ عیسا وە شونێگەو خەریک
دوعا کردن بی. وەختێ دوعاگەی
تەمام بی، یەکی لە شاگردیلی وەپێ وەت:
«گەورەم، دوعا کردن یاێمان بیە، هەر
ئەوجورە کە یەحیا وە شاگردیلی یای دا.»
۲ عیسا وەپێان وەت: «هەر وەخت دوعا کین،
بویشن:

«"باوگە،
ناود موقەدەس بود،
پادشایی تو باێد،
۳ نان ڕوژانەمان هەر ڕوژ بیە پێمان.
۴ گونایلمان بوەخش،
چوینکە ئیمەیش گشت قەرزداریلمان
بەخشیمن.
مەخەرەمانە ناو ئەزمون»

۵ ئمجا وەپێان وەت: «کیە لە لێدان کە
دوسیگ بیاشتود، وە نیمە شەو بچوە ئەڕا لای
و بویشی: "ڕەفیق، سێ گلە نان وە قەرد بیە
پێم، ۶ چوینکە یەکی لە ڕەفیقیلم لە ڕێەو ڕەسیە،
چشتێ نێرم بنەمە وەر دەسێ،" ۷ ئەویش
وەناو ماڵ جواو بێ: "زامەتم مەیە. دەرەگە
قوڵفە و مناڵەگانم وەگەردمەو هانە ناو جێ.
نیەتویەنم وە جیەگەم هەڵسم چشتێ بیەمە
پێد؟" ۸ وەپێدان ئویشم، هەر چەن وەبونەی
دوسی هێز نەگری نان نێیدە پێ، وەبونەی
ئاوروی هەڵسێد و هەر چی کە هەوەجیە دەێدە
پێ.
۹ «جا وەپێدان ئویشم، داوا بکەن کە درێیدە
پێدان؛ مینە بکەن کە دوینینەو؛ دەر بکوتن،
کە وە ڕویدان واز بود. ۱۰ چوینکە هەر
کەس داوا بکێ، وە دەس تیەرێد؛ هەر کەیش
مینە بکێ، دوینیدەو؛ هەر کەیش دەر بکوتێ،
وە ڕوی واز بود. ۱۱ ئیوە باوگیل، کامدان،
ئەگەر کوڕەگەی داوای ماسیە لێ بکێ، مارێگ
دەێدە پێ؟ ۱۲ یا ئەگەر داوای خاێگ بکێ،
دمارەکوڵێگ دەێدە پێ؟ ۱۳ جا ئەگەر ئیوە
وەگەرد گشت بەی زاتیدان زانین کە باێە وە
مناڵیلدان خەڵاتییل خاس بیەین، چەنێ فرەتر
باوگ ئاسمانیدان، ڕوحالقودوس وە هەر کەس
کە داوا لە لێ بکێ، بەخشێدن.»

عیسا وە سەروک روحیل ناپاک

۱۴ عیسا دێو لاڵی لە یەکی کردیا دەیشت.
وەختێ دێوەگە چیە دەیشت، پیا لاڵەگە
تویەنست قسیە بکێ و مەردم گشتێ سەریان

سڕ مەن. ١٥ وەلێ بڕێگ وەتیان: «ئەیو دێویل،
وە مەیەت بعەلزبول، سەروک دێویل، کەێدە
دەیشت.» ١٦ بڕێگتریش ئەڕا ئیە کە ئەزمونێ
بکەن، داوایێ نیشانەێگ ئاسمانی لە لێ کردن.
١٧ وەلێ عیسا کە فکریلێان زانست وەپێان
وەت: «هەر مەملەکەتی کە وە زد خوەێ
هەڵسێ، نابود بود، ناو هەر ماڵێگیش کە
بودە دو دەسەوە، ڕمێدە یەکەو. ١٨ ئەگەر
شەیتانیش وە زد خوەێ هەڵسێ، ئێ چوی
حوکومەتەگەێ بەردەوام مینێ؟ چوینکە ئیوە
ئویشین مە دێویل، وە مەیەت بعەلزبول کەمە
دەیشت. ١٩ ئەگەر مە وە مەیەت بعەلزبول
دێویل کەمە دەیشت، شاگردیل ئیوە وە
مەیەت کێ ئەوانە کەنە دەیشت؟ جا ئێ
شاگردیلدانە، بونە داوەریلدان. ٢٠ وەلێ ئەگەر
من وەگەرد کلک خودا دێویل دەر کەم، دڵنیا
بون پادشایی خودا هاتیەسە ملدانەو. ٢١ هەر
وەخت پیاێگ وە هێز کە وە تەمامی چەکدارە،
لە ماڵەگەێ پاسەوانی بکێ، دارایەگەێ لە
ئەمانە. ٢٢ وەلێ وەختێ کەسێ وە هێزتر وە
ئەوە هویژم بارێدە پێ و زور بگرێە ملێ، ئەو
چەکەگەیشە کە پشت وەپێ بەساس لە لێ
سێنێدەێ و غەنیمەتەگەێ بەش بەشەو کێ.
٢٣ هەر کەس وەگەرد مە نیە، وە زد منە و
هەر کەس وەگەرد مە گردەو نەکێ، تویچنێدە
یەکەو.
٢٤ «وەختێ روح ناپاک وە کەسێ تێدە
دەیشت، وەرەو جایل وشک و بێ ئاو چود تا
شونێگ ئەڕا مەنن بوینیدەو. وەلێ وەختێ پەێا
نەکرد وە خوەێ ئویشێ: ”ماڵەگەم کە لە لێ
هاتمە دەیشت، وە دواره چمە ناوێ.“ ٢٥ وەلێ
وەختێ رەسدە ئەورە ماڵەگە گزێ دریایێ و
ترکتەمیس دوینی، ٢٦ جا چود و هەفت روح
شەڕئاشوتر لە خوەێ تیەرێ و گشتیان چنە
ناوێ نیشتەجێ بون. ئاخر ئەو ئایەمە خراوتر
لە ڕوژ یەکمێ بود.»
٢٧ وەختێ عیسا ئێ قسیەیلە کردیا، ژنێگ
وەناو مەردمەو وە دەنگ بەرز وەت: «خوەش
وە حاڵ ژنێگ کە تو زایە و شیر داسە پێد.»
٢٨ وەلێ عیسا وەت: «نە، بەڵکەم خوەش وە
حاڵ ئەوانە کە کەڵام خودا شنەفن و وە جێ
تیەرن.»

داوا کردن نیشانەێگ وە عیسا

٢٩ وەختێ جەماێەت داشت فرەترەو بویا
عیسا وەت: «ئێ نەتەوە، نەتەوەێ فرە
شەڕئاشوێگن. داوایێ نیشانەێگ کەن! وەلێ
نیشانەێگ نیرێیدە پێان بێجگە نیشانەێ یونس
پەێخەمەر. ٣٠ چوینکە هەر ئەوجورە کە یونس
پەێخەمەر نیشانەێگ بی ئەڕا مەردم شار
نێنەوا، کوڕ ئنسانیش ئەڕا ئێ نەتەوە بودە
نیشانەێگ. ٣١ لە ڕوژ داوەری، مەلەکەێ
باشور وەگەرد ئێ نەتەوە زنیەو بود و ماکومێان
کەێد، چوینکە ئەوە وە ئەو سەر دنیا هات
تا زانیاری سلێمان پادشا بشنەفێ، بنوڕن،
کەسێگ گەوراتر وە سلێمان پادشا ها ئێرا.
٣٢ مەردم شار نێنەوا لە ڕوژ داوەری وەگەرد
ئێ نەتەوە زنیەو بون و ماکومێان کەن، چوینکە
ئەوانە وەبونەێ بانگەوازی یونس توبە کردن،
بنوڕن، کەسێگ گەوراتر لە یونس ها ئێرا.

چراخ جەسە

٣٣ «هویچکەس چراخێگ ڕوشن نیەکێ تا
بشاریدێەو یا بنێدەێ ژێر سەوەتەێگ، بەڵکەم
چراخەگە وەبان چراخدان نێدێ تا هەر کەس
بائێدە ناو نویرەگە بوینێ. ٣٤ چەو تو، چراخ
جەسەێ تنە. ئەگەر چەود ساق بود، گیاند
گشتێ ڕوشناو بود. وەلێ ئەگەر چەود ساق

نود، گیاند گشتێ پڕ وە تیەریکی بود. ٣٥ ئمجا
هوشد بو نەخوایێ نوریگ کە ها ناو تو،
تیەریکی بود. ٣٦ ئەگەر گیاند گشتێ پڕ لە
ڕوشنایی بود و یە توزیش لە لێ تیەریک نود،
گیاند گشتێ بریقە دەیێ، جور وەختێ کە نویر
چراخێگ کەفتیەسە ملدەو.»

سەرزەنشت ڕابەریل دینی

٣٧ وەختێ عیسا قسیەگانی تەمام بی، یەکی
وە زانایل فرقەێ فەریسی، ئەڕا نان خواردن
دەنگێ کرد. ئەیویش چیە ئەڕا ماڵی و دانیشت.
٣٨ وەلێ فەریسیەگە وەختێ دی، عیسا وەرجە
نان خواردن دەسیلێ نەشورد، ئەڵاجوی هات.
٣٩ ئمجا عیسا خوداوەند وەپێ وەت: «ئیوە
فەریسیەیل دەیشت پیاڵە و پێشقاو پاکەو
کین، وەلێ وە ناخەو پڕ وە تەما و ناپاکیین!
٤٠ ئێ نەفامیل، ئەوە کە دەیشتێ درس کردێە،
ناویشێ درس نەکردیە؟ ٤١ جا لە ئەو چشتیلە
کە وەناو پیاڵە و پێشقاو دێرین سەدەقە بێەن،
تا گشت چشتێگ ئەڕادان پاکەو بود.
٤٢ «وای وە حاڵ ئیوە فەریسیەیل! ئیوە
لە نەعناع و سوداب و هەر جور سەوزێگ
دە یەک دین، وەلێ دادپەروەری خودا نادیدە
گرین و مابەت لە هویردان چیە. ئیانە بایە وە
جا باوردیاین و ئەوانیشە نەخستیاینە پشت
گوش. ٤٣ وای وە حاڵ ئیوە ئێ فەریسیەیل!
چوینکە خوەشدان تێ لە خاسترین شون
کەنیسەیل بنیشین و مەردم وەناو کویچە و
بازار سڵامدان بکەن. ٤٤ وای وە حاڵ ئیوە!
چوینکە جور قەوریلێگین کە نوقمەو بینە،
مەردمیش نەزانستە لە بانیان ڕێ کەن.»
٤٥ یەکی لە قازییل شەریعەت وە جواو عیسا
وەت: «ماموستا، تو وەگەرد ئێ قسیەیلە
دێرێ وە پێمانیش خراو دەیێ.» ٤٦ عیسا
وەت: «وای وە حاڵ ئیوەیش، ئێ قازییل
شەریعەت، چوینکە باریل قورسیگ نینە بان
شان مەردم، وەلێ خوەدان نیەتواین تەنانەت
کلکێگ ئەڕا مەیەت داین تەکان بێین. ٤٧ وای
وە حاڵ ئیوە، چوینکە ئەڕا پەێخەمەریلی کە
وە دەس باوگیلدان کوشریانە، مەقبرە سازین!
٤٨ وە ڕاسی کە هەر ئیجورە کار ئەوانە مور
کوتین. ئەوانە پەێخەمەریل کوشتن و ئیوە
مەقبەرە ئەڕایان درس کین. ٤٩ وە ئێ بونە
زانیاری خودا فەرمایش کردێە کە ”مە ئەڕا
ئەوانە پەێخەمەریل و ڕەسولەیل کل کەم.
وەلێ بڕێگیان کوشن و بڕێگیان عەزاو دەن.“
٥٠ جا، خوین گشت پەێخەمەریلی کە خوینێان
لە دامەزرانن جهان تا ئێرنگە ڕشیاس ها مل
ئێ نەتەوە، ٥١ لە خوین هابیل گردێە تا خوین
زەکەریا کە وە بین قوروانگا و شون موقەدەس
مابەد کوشیا. بەڵێ، وەپێدان ئویشم کە ئێ
نەتەوە ئەڕا خوین ئێ هەمگە حساو دەێدەو.
٥٢ وای وە حاڵ ئیوە ئێ قازییل شەریعەت!
چوینکە کلیل ماریفەت هەڵگردینە، نە خوەدان
چینە ناو، نە هیلین کەسیل تر بچنە ناو.»
٥٣ وەختێ عیسا چیادە دەیشت، ماموستایل
تەورات و فەریسیەیل سەخت وەگەرد ئەوە
وە موخالفەت هەڵسان و لە باوەت چشتیل
فرەێگ پرسیارە لێ کردن، ٥٤ جا کوڵ لە لێ
گردوین و لە فتراقا بین تا قسیەیگ لە دەمێ
دەر بایێ و بخەنێ دام.

هەڕەشە وە هانداین

١٢ وە ئێ وەختە، هەزاران نەفەر گردەو
بین، ئەوقرە کە پا نیانە مل یەکەو.
عیسا یەکم جار وەگەرد شاگردیل خوەێ
شرو کردە قسیە کردن وەت: «لە خەویترش
فەریسیەیل کە هەر ئەو دوڕوییەسە، دویری

بکەن. ٢ هویچ چشت شاریایەو نیە ئاشکرا نود
و هویچ چشت نوقومیگ نیە دیار نود. ٣ جا
هەر چی وەناو تیەریکی وەتینە، وەناو ڕوشنایی
شنەفین، وە هەر چی وە پشت دەریل بەسریای
پچە کردینە، لە بان ماڵیل جار درێید.
٤ «ڕەفیقیلم، وە ئیوە ئویشم لە کەسیلێ کە
جەسە کوشن و فرەتر لە ئیە نیەتویەنن کارێ
بکەن، ڕخدان نەچود. ٥ وەلێ وەپێدان نیشان
دەم لە کی بایە ڕخدان بچود: لە ئەوە کە
وەشون کوشتن جەسە، دەسڵات ئیە دێرێ
بخێدە جەهەنم. بەڵێ، وە ئیوە ئویشم، لە
ئەوەسە کە بایە ڕخدان بچود. ٦ مەر پەنج
مەلویچگ نیەفروشنە دو پویل سیە؟ وەلێ
خو، تەنانەت یەکی لە ئەوانە لە هویر خودا
نیەچود. ٧ تەنانەت مویل سەر ئیوە وە تەمامی
ژمارياس. ڕخدان نەچود، ئیوە فرەتر لە هەزاران
مەلویچگ تیەرزیەن.
٨ «وەپێدان ئویشم، هەر کەس لە لای
مەردمەو وە مە ئێقرار بکێ، کوڕ ئنسانیش وە
نوای فریشتەیل خودا ئێقرارێ کەید. ٩ وەلێ
هەر کەس لە لای مەردم من ڕەد بکێ، وە نوای
فریشتەیل خودا ڕەد کریەد. ١٠ هەر کەس
قسیەیگ وە زد کوڕ ئنسان بویشی، بەخشریەد،
وەلێ ئەوە کە وە روح‌القودوس کفر بکێ،
نیەوەخشرێ. ١١ وەختێ ئیوە بردندانە ئەڕا
کەنیسەیل و نوای حاکمیل و فەرمانرەوایل،
نگران نەون چوی لە خوەدان دەفا بکێن یا
چە بویشین، ١٢ چوینکە روح‌القودوس هەر ئەو
وەختە یاێدان دەێ چە بایە بویشین.»

مەسلەت دەوڵەمەن نەزان

١٣ لەناکاوە یەکی وەناو مەردم وەپێ وەت:
«ماموستا، وە براگەم بویش میرات باوگمان
وەگەردمەو بەشێ بکێ.» ١٤ عیسا جواو دا:
«پیاگە، کی مە وەناو ئیوە کردیەسە قازی یا
بەشکەر؟» ١٥ ئمجا عیسا وە مەردم وەت:
«هوشدان بود و لە هەر جور حرس و تەما
پارێز بکێن، چوینکە زنەیی ئنسان وە فراوانی
دارایەگەی نیە.» ١٦ ئمجا ئی مەسلەتە ئەڕاێان
هاورد: «پیای دەوڵەمەنێگ، زەویزارەگەی بەر
فرەێگ دا دەس. ١٧ جا وەگەرد خوێەو فکر
کرد، ”چە بکەم، چوینکە شونێگ ئەڕا ئەمبار
کردن خەرمانەگەم نێرم؟“ ١٨ ئمجا وەت:
”زانستم چە بایە بکەم! ئەمبارەگانم ڕمنم و
ئەمباریل گەوراترێ درس کەم و گشت گەنم و
چشتەگانم وەناو ئەوانە گردەو کەم. ١٩ ئەوسا
وە خوەم ئویشم: کورە گیانەگەم، ئەڕا چەن
ساڵیگ دارایی فرەێگ گردەو کردیدە. ئێرنگە
وە خیاڵ ڕەحەت زنەیی بکە؛ بخوە و بنوش
و کەیف بکە.“ ٢٠ وەلێ خودا وەپێ وەت: ”ئێ
نەزان! هەر ئیمشەو گیاند لەلێد سێنریەێ. جا
هەر چی گردەو کردیدە، ئەڕا کی مینێ؟“ ٢١ ئیە
ئاخر کەسێگە کە ئەڕا خوەی ماڵ و دارایی
گردەو کەی، وەلێ لە لای خوداوە دەوڵەمەن
نیە.»

نگران نەو

٢٢ ئمجا عیسا وە شاگردیل خوەی وەت:
«جا وە ئیوە ئویشم، نە نگران زنەییدان بون
کە چە بخوین و نە نگران جەسەدان کە چە
بکێنە وەر. ٢٣ چوینکە زنەیی وە خواردن و
جەسە وە دڵنگ، گرنگترە. ٢٤ بنوڕنە غەڵاییل:
نەکاڵن و نە درەو کەن، نە کەێان دێرن و
نە ئەمبار؛ وەلێ خودا روزیێان دێ. جا ئیوە
چەنێ فرەتر لە باڵەندەیل تیەرزیەن! ٢٥ کیە لە
ئیوە کە بتویەنێ وەگەرد نگرانی، ساتێگ وە
عومر خوەێ فرەترەو بکێ؟ ٢٦ جا، ئەگەر ئیوە
نیەتویەنین ئیجور کار بویچگی بکێن، وەبونەێ

چە نگران باقیێن؟ ٢٧ بنورنە گوڵیل سوسەن
چوی گەورا بون؛ نە زامەت کیشن و نە
تەشی ڕسن. وە ئیوە ئویشم تەنانەت سلێمان
پادشایش وەگەرد تەمام شکو و جەڵاڵیەو جور
یەکێ لە ئەوانە ڕەنگین نوی. ٢٨ جا ئەگەر
خودا گژگیای دەیشت کە ئیمڕو هەس و
سو فرە دریدە ناو تەنویر، ئیجور داپوشنێ،
چەنێ فرەتر ئیوە داپوشنێ، ئێ کەم ئیمانیل!
٢٩ جا وەشون ئیە نەون کە چە بخوین یا
چە بنوشین؛ نگرانیش نەون. ٣٠ چوینکە گشت
ملەتیل دنیا وەشون ئیجور چشتیلێگن، وەلێ
باوگ ئاسمانیدان زانێ کە وە ئێ هەمگە چشتە
هەوەجیدان کەفێ. ٣١ بەڵکەم ئیوە، وەشون
پادشایی ئەوە بون، کە ئیانیشە گشتێ درێیدە
پێدان.
٣٢ «ئێ ریەن بویچگ، زاوردان نەچود،
چوینکە خوەشنودی باوگ ئیوە ئیەسە کە
ئێ پادشایە بێیدە پێدان. ٣٣ هەر چێ دێرین
بفروشن و بێەنە دەستەنگیل؛ ئەڕا خوەدان
کیسەیلێگ گورجەو بکەن کە نەپویترکێید و
گەنجێ کە بنێ نیەتێید وەناو ئاسمان گردەو
بکەن، شونێگ کە نە دز تێد وە نە بید
دەیەلێ. ٣٤ چوینکە گەنجدان وە هەر کورە
بود، دڵدانیش ها ئەورە.

گورجەو بوین ئەڕا وە دوارە هاتن مەسیح

٣٥ «ناوقە ئەڕا خزمەت بوەسن و
چراخیلدان ڕوشن بیلن. ٣٦ جور کەسیلێ بون
کە چەوەڕێن، گەورەێان لە سویر بایدەو، تا
وەختێ لە ڕێەو ڕەسێ و دەر کوتا، زویزی
دەر ئەڕاێ واز بکەن. ٣٧ خوەش وە حاڵ
خوڵامیلێگ کە وەختێ گەورەێان بایدەو،
ئەوانە وە خەوەر و هوشیار دوینید. وە ڕاسی،
وەپێدان ئویشم، خوەێ ناوقە ئەڕا خزمەت
کردنێان بەسێد؛ بەڵێ، تیەرێ نێدیانە سەر
سفرە و تێدە نوا، لە لێان مێوانداریێ کەی.
٣٨ خوەش وە حاڵ خوڵامیلێگ کە وەختێ
گەورەێان لە ڕێەو ڕەسێ، چ وە نیمە شەو،
چ شەوەکی شەفەق، ئەوانە وە خەوەر و
هوشیار دوینید.
٣٩ «وەلێ ئیە بزانن ئەگەر خاون ماڵ
بزانستیا دز وە چ ساتێگ تێد، نەێشتیاد وە
ماڵەگەێ دزی بکێ. ٤٠ ئمجا ئیوەیش گورجەو
بون، چوینکە کوڕ ئنسان وە یەێ ساتێگ تێ
کە فکریشێ نیەکین.»
٤١ پتروس پرسی: «گەورەم، ئێ مەسلەتە
ئەڕا ئیمە هاوردی یا ئەڕا گشتێ؟» ٤٢ عیسا
خوداوەند وە جواوی وەت: «ئێ ئەو
کاروەدەس ئەمین و زانا کیە کە ئەرواوەگەێ
ئەوە ناسە بان سەر خزمەتکاریل ماڵەگەێ
خوەێ تا بەش نان ئەوانە وە وەخت خوەێ
بێ؟ ٤٣ خوەش وە حاڵ ئەو خوڵامە کە
وەختێ ئەرواوەگەێ بایدەو، دوینی خەریک
کار کردنە. ٤٤ وە ڕاسی وەپێدان ئویشم، ئەوە
دا نێدە بان سەر گشت دارایەگەێ خوەێ.
٤٥ وەلێ ئەگەر ئەو خوڵامە وە خوەێ بویشی
کە ”ئەرواو وە هاتنێ دێر کردیە،“ شرو
بکێدە کوتاین خوڵامیل و کەنیزیل و بنیشێدە
خواردن و نوشاین و سەرخوەش کردن،
٤٦ ئەوسا ئەرواوەگەێ وە ڕوژی کە خوڵامەگە
فکریشێ نیەکێ وە یەێ ساتێگ کە لە لێ ئاگا
نیە تێد و هەر وە ئەورە لە ناوڕاسەو کەێدەێ
دو کوتەو، خیدی شونێ کە خێانەتکاریل
خەن.
٤٧ «خوڵامێگ کە خاست ئەرواوەگەێ
زانید وەلێ خوەێ ئەڕا ئەنجامێ گورجەو نیەکێ،
قەمچی فرەێگ خوەێ. ٤٨ وەلێ ئەوە کە
خاست ئەرواوەگەێ نیەزانێ و کارێ کەی کە

لایق قەمچیە، قەمچی کەمتری خوەێ. وە هەر
کەیش فرەتر بێریەێد، داوایێ فرەتریش لە لێ
کەن؛ هەر کەیش کار فرەترێگ بسپارنە دەسێ،
فرەتریش جواوگو بود.

هەڕەشە لە باوەت ناکوکی و جیایي

٤٩ «من هاتمە تا ئاگر وەبان زەوی ڕوشن
بکەم، خوزگە تا ئێرنگە ڕوشن بویا! ٥٠ وەلێ
مە خوسڵ تەعمیدێگ دێرم کە بایە بگرم و
تا وە ئەنجام برەسێ چەنێ هامە ژێر فشار.
٥١ ئێ گومان کین هاتمە تا ئاشتی و سڵامەتی وە
زەوی بارم؟ نە، بەڵکەم هاتمە تا جیایي بخەمە
ناودان. ٥٢ چوینکە لە ئیەولا، لە ماڵێگ کە
پەنج نەفەر وەناوێ بود جیایي کەفێ؛ سێ وە زد
دو بون و دو وە زد سێ. ٥٣ باوگ وە زد کوڕ و
کوڕ وە زد باوگ، داڵگ وە زد دویەت و دویەت
وە زد داڵگ، خەسویرە وە زد وەوی و وەوی وە
زد خەسویرە.»

ناسین زەمانیل

٥٤ عیسا ئیەیشە وە جەماێەت وەت:
«وەختێ دوینین هەوریگ وە ڕوژئاوا دەر
هات، زویزی ئویشین: ”واران وارێد،“ وارانیش
واری. ٥٥ وەختێ وا لە باشور هەڵ کەی،
ئویشین: ”هەوا گەرمەو بود،“ هەر ئیجوریشە
بود. ٥٦ ئێ دوڕوییل! ئیوە کە خاس زانین چوی
شێوەێ زەوی و ئاسمان بخوەنین، ئێ چوی
نیەتویەنین زەمانێ کە هاینە ناوێ بخوەنین؟
٥٧ «ئەڕا نیەتویەنین ئەو چشتە کە درسە
ئەڕا خوەدان داوەری بکێن؟ ٥٨ وەختێ وەگەرد
شاکیەگەد چیدە ئەڕا لاێ قازی، تەقالا بکە
تا وەناو ڕێ وەگەردێ دوسی بکێ، نەخوای
بکیشێدەدە لاێ قازی و قازی تو وە مامور
بسپارێ و بکەفێە زندان. ٥٩ وەپێد ئویشم کە تا
قروش ئاخرێ نێید، هەراێهەر وە زندان نیەتێدە
دەیشت.»

دەنگ کردن ئەڕا توبە

١٣ هەر ئەو زەمانە، بڕێگ لە کەسلێ کە
وە ئەورە بین، لە باوەت ئەو مەردمیل
ناوچەێ جەلیلە ئەڕا عیسا وەتیان کە چوی
پیلاتوس فەرماندار رومی، ئەوانە کوشتوی و
خوینێان وەگەرد خوین قوروانییلیان کردویە
یەکەو. ٢ عیسا وە جواویان وەت: «گومان
کین، وەبونەێ ئیە کە ئێ جەلیلەگانە کە
ئیجورە زەجر کیشانە، لە باقی مەردم جەلیل
گوناکارتر بینە؟ ٣ نە، وەپێدان ئویشم کە
ئیجورە نیە. بەڵکەم ئەگەر توبە نەکێن،
ئیوەیش، گشتدان هەر ئیجورە نابود بوین.
٤ یا گومان کین ئەو هەیژدە نەفەرە کە برج
سیلوئام کەفتە ملێان و مردن، لە باقی مەردمیل
نیشتەجێ شار ئورشەلیم خەتاکارتر بینە؟ ٥ نە،
وەپێدان ئویشم کە ئیجورە نیە. بەڵکەم ئەگەر
توبە نەکێن، ئیوەیش گشتدان هەر ئیجورە
نابود بوین.»
٦ ئمجا عیسا ئێ مەسلەتە هاورد: «پیاێگ
دار هەنجیرێگ وەناو باخ ئەنگویرەگەێ چقان.
وەختێ تواس میوەگەێ بچنی، چشتێ وە قەێەو
پەێا نەکرد. ٧ وە باخەوانەگەێ وەت: ”بنوڕ،
مە ئێرنگە سێ ساڵە ئەڕا میوە چنین ئێ دارە
تیەم وەلێ چشتێ نیوینمەو. دارەگە بوڕ، ئەڕا
خاکەگە داگیر بکێ؟“ ٨ وەلێ ئەوە جواو دا:

”گەورەم، بیل تا یە ساڵ تریش بمینێ. دەورێ
کەنم و کوتی دەم. ٩ ئەگەر ساڵی تر میوە هاورد
خو خاس؛ ئەگەر ناورد ئەو وەختە بورِێ.“»

شەفای ژن عەلیل

١٠ یەێ رِوژ شەبات کە هەر ئەو شەمەێ
موقەدەس جویلەکەیلە، عیسا وەناو
کەنیسەێگ تالیم دیاد. ١١ وە ئەورە ژنێگ
بی کە روح ناپاکێگ هەیژدە ساڵ عەلیلی
کردوی. پشتێ چەمیاێ و هویچ جورێگیش
تویەنایێ رِاسەو بین نیاشت. ١٢ وەختێ عیسا
دیەێ، چرِێ لایێ خوەێ و وەت: «ژنەگە،
لە نەخوەشیەگەد شەفا گردێ!» ١٣ ئمجا
دەس نادە ملێ و ژنەگە زویزی رِاسەو بی و
ستایش خودا کرد. ١٤ وەلێ سەروک کەنیسە
وەبونەێ ئیە کە عیسا وە رِوژ شەبات شەفا
داوید تورِە بی و وە مەردم وەت: «شەش
رِوژ ئەرا کار کردن دێرین. وەناو ئەو رِوژیلە
بان و شەفا بگرن، نە وەناو رِوژ شەبات.»
١٥ عیسا خوداوەند وە جواوی وەت: «ئێ
دورِوییل! هویچ کام لە لێدان وە رِوژ شەبات
مانگا یا خەرەگەێ لە تویلە واز نیەکێ بارێدەێ
دەیشت ئاوێ بێی؟ ١٦ جا نەبایە ئی ژنە کە
لە نەتەوەێ ئێبراهیمە و شەیتان هەیژدە
ساڵە گیرودەێ کردێە، وە رِوژ شەبات وە
ئی گیرودەیە رِزگار بکرێ؟» ١٧ وەختێ عیسا
ئیە وەت، موخالفیلێ گشتێان خجاڵەتەو
بین، وەلێ مەردم گشتێ وە ئەو هەمگە کاریل
ئەڵاجویە شادمانەو بین.

مەسلەت دەنگ خەردەل و مەسلەت خەویرترش

١٨ ئمجا عیسا وەت: «پادشایی خودا مینێدە
چە؟ وە چە بەراوردی بکەم؟ ١٩ جور دەنگ
خەردەلیگە پیایێگ هەڵگرد و وەناو باخەگەێ
کاڵێ. ئەو دەنگە سەوز کرد و بیە دارێگ، هەر
ئەو جورە باڵەندەیل ئاسمان هاتن و وەبان
پەلەگانێ لانە درس کردن.»
٢٠ وە دوارە وەت: «پادشایی خودا وە چە
بەراورد بکەم؟ ٢١ جور خەویرترشیگە کە ژنێگ
هەڵگرد و وەگەرد سێ لنگە ئارد دادەێ یەکەو
تا گشت خەویرەگە هەڵ بایێ.»

دەر تەنگ

٢٢ عیسا وەناو رِێ ئورشەلیم، چیادە ئی
شاریل و ئاوایێلە تالیم دیاد. ٢٣ وە ئی ناوە،
یەکی لە لێ پرسی: «گەورەم، تەنیا قێر کەمێ
لە مەردم نجات پەیا کەن؟» عیسا وەپێان
وەت: ٢٤ «فرە تەقالا بکەن تا لە دەر تەنگ
بچنە ناو، چوینکە وەپێدان ئویشم، فرە لە
کەسیلێگ زور کەن تا بچنە ناو، وەلێ
نیەتویەنن. ٢٥ وەختێ سایو ماڵ هەڵسێد و
دەرەگە بەسێ، وە دەیشت مینین و دەر کوتین
و ئویشین: ”گەورەم، دەرەگە ئەرِا ئیمە واز
بکە!“ وەلێ ئەوە جواو دێ: ئیوە نیەناسم؛
نیەزانم هن کورەین.“ ٢٦ ئیوە ئویشین: ”ئیمە
وەگەرد تو خواردیم و نوشایمن، تو وەناو
کویچەگانمان تالیم دیای. ٢٧ وەلێ ئەوە ئویشێ:

Building Bridges with the WORD

”ئیوه نیەناسم؛ نیەزانم هن کورەین. له مه
دویرەو بکەفن، ئێ خراوکاریل!“ ٢٨ وەختێ
دوینین ئێبراهیم و ئەسحاق و یاقوب و گشت
پەێخەمەریل هانه ناو پادشایی خودا، وەلێ ئیوه
مارومین، جا له ئەوره بوده گیره و دگان وەبان
یەک ساین. ٢٩ مەردم له ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا و
باکور و باشور تیەن و وه سەر سفرەێ پادشایی
خودا دانیشن. ٣٠ ئیه بزانن، ئاخرینیلێ هەن
بونه یەکمین و یەکمینێ که بونه ئاخر.»

خەمباری عیسا ئەڕا ئورشەلیم

٣١ وه ئەو وەخته، چەن نەفەرێگ وه زانایل
فرقەێ فەریسی هاتنه ئەڕا لای عیسا و
وەتن: «ئێره بیلەجێ و بچوه ئەڕا شونێگتر،
چوینکه هیرودیس حاکم توای بکوشێدەت.»
٣٢ عیسا وەپێان وەت: «بچن وه ئەو ڕوییه
بویشن: ”ئیمرو و سو دێویل کەمه دەیشت
و مەردمیش شەفا دەم، وه ڕوژ سێیەم کار
خوەم تەمام کەم. ٣٣ وەلێ ئیمرو و سو و
دسو بایه وه ڕێ خوەم بەردەوام بوم، چوینکه
مەحاڵ پەێخەمەر وه دەیشت ئورشەلیم
بکوشرێ.“ ٣٤ ئێ ئورشەلیم، ئێ ئورشەلیم، ئێ
قاتڵ پەێخەمەریل و کوچگوارانکەر ڕەسولەیلێ
که کل کریەنه لای تو! چەن جار تواسم جور
مامرێگ که جویجگەگانی وه ژێر باڵیل خوەێ
گردەو کەێد، مناڵەگاند گردەو بکەم، وەلێ
نەتواسێ! ٣٥ ئێرنگه ماڵەگەدان ئەڕا خوەدان
چوڵ بمینێ. وەپێدان ئویشم دی مه نیوینین تا
وەختێگ که بویشین: ”بمارکه ئەوه که وه ناو
خوداوەند تێ.“

شەفای پیایگ وه ڕوژ شەبات

١٤ یەێ ڕوژ شەبات که هەر ئەو
شەمەێ موقەدەس جویلەکەیله
عیسا ئەڕا نان خواردن چویه ئەڕا ماڵ یەکی
وه ڕابەریل فرقەێ فەریسی، ئەوانه که وه
ئەوره بینه خاس چەویانه عیسا بی. ٢ ڕوی وه
ڕوی عیسا پیایگ بی که گیانێ ئاو هاوردوی.
٣ عیسا له قازییل شەریعەت و فەریسیەیل
پرسی: «شەفا داین وه ڕوژ شەبات ڕەواس
یا نه؟» ٤ ئەوانه بیدەنگ مەنن. جا عیسا
پیاگه گردێ و شەفاێ دا و کلیەو کرد. ٥ ئمجا
عیسا ڕوی کرده پێان و پرسی: «کیه له لێدان
کوڕەگەێ یا مانگاگەێ وه ڕوژ شەبات بکەفێه
ناو چاێگ و زویزی دەرێ نارێ؟» ٦ ئەوانه
جواوێگ نیاشتن که بێەن.

دەرس بێ فیسی

٧ عیسا وەختێ دی، مێوانیل چوی بان
مەجلس ئەڕا خوێان گرن، ئێ مەسلەته
ئەڕاێان هاورد: ٨ «وەختێ کەسێ ئەڕا سویرێگ
دەنگد کەید، وەبان مەجلس مەنیش، نەخوای
یەکێگ ناودارتر له تو دەنگ کریاوی. ٩ ئەو
وەخته سایو مەجلس که دەنگ هەردگدان
کردێه، تێد و وه تو ئویشێ: ”جیەگەد بیه ئیه.
ئەو وەخته خەجالەت بوید و ملد لارەو کەێد
و چیده خوار مەجلس نیشید. ١٠ وەلێ هەر
وەخت یەکی مێواند بکێ، بچو وه خوارترین
شون مەجلس بنیش، تا وەختێ خاون مێوانی
بایێ، وەپێد بویشی: ”دوسەگەم، بەو بنیشه
ئەو بانه.“ جا ئەو وەخته له لای باقی مێوانیل
سەربەرزەو بویدن. ١١ چوینکه هەر کەس
خوەێ گەوراوه بکێ، بویچگەو بو، هەر کەس
خوەێ بویچگەو بکێ، سەربەرزەو بود.
١٢ ئمجا عیسا وه سایو مەجلس وەت:
«وەختێ مێوانی نان نیمەڕو یا ئێواره دەێ،
دەنگ ڕەفیقەیل و برایل و قەومیل و هاوسایل
دەوڵەمەنێد مەکه؛ چوینکه ئەوانیش دەنگد

کەن و هەر ئیجورە ئەوەزی دوینی. ١٣ جا
وەختێ مێوانی دەیێ، دەنگ کەمدەس و فەلەج
و شەل کوریل بکە، ١٤ کە بەختەوەر بویدن؛
چوینکە ئەوانە چشتێ نێرن ئەوەزی وەپێد
بیەنەو. ئمجا تو پاداشد ئەو وەختە کە ئایەمیل
سالح زنیەو بون، گرید.»

مەسلەت مێوانی گەورا

١٥ وەختێ یەکێ لە مێوانیلی کە وەگەرد عیسا
هاوسفرە بی ئیە شنەفت، وەت: «خوەش
وە حاڵ ئەوە کە وەناو مێوانی پادشایی خودا
نان خوەیێ.» ١٦ جا عیسا وەپێ وەت: «یەکێ
مێوانی گەوراێگ خستە ڕێ و قێر فرەێگ
دەنگ کرد. ١٧ جا وەخت نان ئێوارە کە
رەسێ، خوڵامەگەی کل کرد تا وە دەنگ
کریایەگان بویشی، ”گشت چشتێگ گورجە
بان.“ ١٨ وەلێ ئەوانە هەر کامێان دەسپێچکێگ
هاوردن. یەکێ وەت: ”زەوێگ سەندمە باێە
بچم بوینمێ. لاڵکمە پێد بوەخشەم.“ ١٩ یەکیگ
تر وەت: ”پەنج جفت گا سەندمە، ئێرنگەیش
توام بکەفمە ڕێ تا بزانم چوینن. لاڵکمە پێد
بوەخشەم.“ ٢٠ سێیەمیش وەت: ”تازە ژن
خوازیمە، وە ئی بونە نیەتویەنم بام.“ ٢١ ئمجا
خوڵامەگە هاتەو ئەرواوەگەی وە ئی چشتیلە
ئاگادار کرد. جا سایو ماڵ تورە بی و وە
خوڵامەگەی دەستور دا تا زوی بچودە ناو
کویچە و بازار شارەگە دەستەنگ و فەلەج
و کور و شەلەگان بارێ. ٢٢ خوڵامەگە وەت:
”گەورەم، دەستورد ئەنجام دام، وەلێ هێمرای
جا هەس.“ ٢٣ ئمجا ئەرواوەگەی وەت: ”بچوە
ناو جادە و چەپەڕێەگان دەیشت شارەگە هەر
وە زوریش بیە مەردم بارە ئەڕا ئی مێوانی منە
تا ماڵەگەم پڕەو بود. ٢٤ وەپێدان بویشم هویچ
کام وە ئەوانە کە دەنگیان کردویم، دەم وە قێ
ئی نان ئێوارە نیەن.»

نرخ پێڕەوی لە مەسیح

٢٥ مەردم فرەێگ وەگەرد عیسا بین. ڕوی
کردە پێان و وەت: ٢٦ «هەر کەس وەشون
منەو بایێ لە باوگ و داڵگ، ژن و مناڵ، برا
و خویشک و تەنانەت لە گیان خوەیێ دەس
نەشوری، نیەتویەنی بودە شاگرد مە. ٢٧ هەر
کەیش سەلیب خوەیێ نەگریە کوڵەو وەشون
منەو نای، نیەتویەنی بودە شاگرد مە.
٢٨ «کیە لە لێدان کە بتوایێ برجێگ بنیاد
بنێد و یەکم جار نەنیشێد تا خەرجەگەی
حساو کتاو بکێ و بوینی تویەنایێ تەمام کردنێ
دێرێ یا نە؟ ٢٩ چوینکە ئەگەر بنەوایێ بنێ وەلێ
نەتویەنێ تا بان بویدەیێ، هەر کەس بوینیدێ،
تویلەکی وەپێ کەێد، ٣٠ ئویشێ: ”ئی پیا شرو
کردە سازینێ، وەلێ نەتویەنست تەمامی بکێ!
٣١ «وە یا کام پادشا بیە کە چویە شەڕ
وەگەرد پادشاێگ تر بی ئەوە کە یەکم جار
بنیشێ و فکر بکێ کە وەگەرد دە هەزار سەرباز
تویەنێ بچودە نوای کەسێ کە وەگەرد بیس
هەزار سەرباز هاتیەسە سەڕێ؟ ٣٢ ئەگەریش
تویەنا نێری وە نوای بوسێ، تا لەشکەر دشمەن
دویرە، نمایەندەێگ کل کەی تا وەگەردێ
ئاشتی بکێ. ٣٣ جا هەر ئیجورە هویچ کام وە
ئیوەیش تا وە گشت دارایی خوەدان دەس
نەشورین، نیەتویەنین بوینە شاگرد مە.
٣٤ «نمەک خاسە، وەلێ ئەگەر تامێ لە دەس
بێی، چوی بو وە دوارە سوڵەو بکرێ؟ ٣٥ نە وە
کار زەوی تێی و نە وە دەرد مشتی کوت؛ بەڵکەم
ڕشنێ دویر. هەر کەس گوش شنەوا دێرێ،
بشنەفێ!»

مەسلەت پەس گوم بی

١٥ جا باجگریل و گوناکاریل گشتیان لە
لاێ عیسا گردەو بویان تا قسیەیلی
بشنەفن. ٢ وەلێ زانایل فرقەێ فەریسی و
ماموستایل تەورات وە خوتەخوت کردن
وەتیان: «ئی پیا گوناکاریل قەبوڵ کەید و
وەگەردیانەو هاوسفرە بود.»
٣ جا عیسا ئی مەسلەتە ئەڕایان هاورد:
٤ «کیە لە لێدان کە سەد گلە پەس بیاشتود
و وەختێ یەکی لە ئەوانە گوم بود، ئەو نەوەد
و نو گلە وە ئەو دەیشتە نێلیدە جێ و وەشون
ئەو یەێ گلە گوم بیە نەچود تا بوینیدیەو؟
٥ وەختێ پەسە گوم بیەگە دێیەو، وە خوەشی
خیدی مل شان و ٦ چودە ئەڕا ماڵ، ڕەفیقەیل
و هاوساگانێ چڕێد و ئویشێ: ”وەگەرد منەو
شادی بکەن، چوینکە پەسە گوم بیەگە پەیاێ
کردمە. ٧ وەپێدان ئویشم، هەر ئیجورە ئەڕا
یەێ گوناکار کە توبە کەید، جەشن و شادی
گەوراترێگ وە ئاسمان بەر پا بود تا ئەڕا نەوەد
و نو ئایەم سالحانە کە هەوەجی وە توبە نێرن.

مەسلەت سکەێ گوم بی

٨ «وە یا کام ژنە کە دە سکەێ نقرە بیاشتود
و وەختێ یەکی وە ئەوانە گوم بود، چراخێگ
ڕوشن نەکێد و ماڵەگە گزێ نێید و تا نوینیدیەو
دەس لە وشکانن هەڵنەگرێ؟ ٩ جا وەختێ
دێیەو، ڕەفیقەیل و هاوساگانێ چڕێد و ئویشێ:
”وەگەردمەو شادی بکەن، چوینکە سکە گوم
بویەگەم دیمەو.“ ١٠ وەپێدان ئویشم، هەر
ئیجورە وەختێ گوناکارێگ توبە بکێ فریشتەیل
خودا شادی کەن.»

مەسلەت کوڕ گوم بی

١١ ئمجا عیسا وەشونێ فەرمایش کرد:
«پیاێگ دو گلە کوڕ داشت. ١٢ یەێ ڕوژ کوڕ
بویچگەگە وە باوگێ وەت: ”باوگە، بەشێگ
کە لە دارایەگەد وە مە ڕەسێ، ئیسە بیەری
پێم.“ ئمجا باوگێ دارایەگەێ وە بین ئەو دو گلە
بەشەو کرد. ١٣ وەشون چەنێ، کوڕ بویچگەگە
هەر چی داشت گردەو کرد و چیە ئەڕا وڵات
دویرێگ و دارایەگەیشێ وە ئەورە وە ئەڵواتی
دادەێ وایا. ١٤ وەختێ هەر چی داشت خەرجی
کرد، قاتوقڕی سەختی وە ئەو وڵاتە هات
ئەویش کەفتە تەنگێ سەختێگ. ١٥ جا چی و
بیە خزمەتکار یەکی لە مەردمیل ئەو وڵاتە.
ئەویش کلی کردە سەر زەویەگانی تا ورازەگانێ
بلەوەڕنێ. ١٦ کوڕەگە ئاوەختی وە دڵێ مەن کە
وە خوراک ورازەگان زگ خوەێ تێر بکێ، وەلێ
هویچکەس چشتێ وەپێ نیاتیاد. ١٧ دەس ئاخر
هاتە خوەێ و وەت: ”ئێ خو کارکەرگان باوگم
نان زیایەیش دێرن و مە لە ئێرا لە ورسیایەو دێرم
مرم. ١٨ ئیەسە هەڵسم چمە ئەڕا لاێ باوگم
وەپێ ئویشم: ’باوگە، وە ئاسمان و وە تو گونا
کردمە. ١٩ دی من لایق نیم کوڕد وە حساو
بام. جور یەکی لە کارکەرەگاند وەگەردمەو ڕێ
ڕەوشت بکە.‘“
٢٠ «جا هەڵساد و کەفتە ڕێ وەرەو ماڵ
باوگێ، وەلێ باوگێ کە وە دویرەو دیەێ دڵی
ئەڕاێ سزیاد و وە دو چیە ئەڕا لاێ، گردێ
باوشەو تێر ماچێ کرد. ٢١ کوڕەگە وەت:
”باوگە، وە ئاسمان و وە تو گونا کردمە. دی
لایق نیم کوڕد وە حساو بام.“ ٢٢ وەلێ باوگێ وە
خوڵامەگانێ وەت: ”زوی بچن! خاسترین بەتیە

بارن بکەنە وەرێ. کلکەوانەێگ بکەنە کلکێ و
کەوشیش بکەنە پایێ. ٢٣ گور پەرواریگ بارن،
سەری بورِن تا بخوەیمن و جەشن بگریمن.
٢٤ چوینکە ئی کورِ منە مردوی، وە دوارە زنیەو
بیە؛ گوم بوی، پەیا بی! ئمجا جەشن گردن و
شادی کردن.
٢٥ «وە ئی وەختە کورە گەوراگە کە
وەناو زەویزار بی، وەختێ نزیک ماڵ بی و
دەنگ ساز دێوڵ و هەڵپەرگە شنەفت،
٢٦ یەکی لە خزمەتکاریل چرێ لە لێ پرسی:
"چ خەوەرێگە؟" ٢٧ خزمەتکارەگە جواو دا:
"براگەد هاتیەسەو باوگد گور پەرواریگ
سەر برِیە، چوینکە کورِەگەێ وە سلامەت
دیەسەو. ٢٨ وەلێ کورە گەوراگە، فرە تورِە بی
و نەتواس بچودە ئەرِا ماڵ. جا باوگێ هاتە
دەیشت و لاڵکیادە پێ. ٢٩ وەلێ وە جواو باوگێ
وەت: "بنورِ، ئیە چەن ساڵە جور یە خوڵام
خزمەت وەپێد کردمە و هەرایەهەر وە ژێر
فەرماند دەر نەچیمە. وەلێ تو هویچ وەخت
تەنانەت یە گیسکە کورپەیگ وەپێم نیایدە
تا وەگەرد رِەفیقیلم مێوانییگ بخەمە رِێ.
٣٠ وەلێ ئێرنگە ئی کورِدە هاتیەسەو، کورِیگ
کە دارایەگەد وەگەرد لەشفروشیل دادە وایا،
ئەرِاێ گور پەرواریگ سەر برِیدە! ٣١ باوگێ
وەت: "کورِەگەم، تو هەر هایدە گەرد منەو،
هەر چی کە دێرم، هن تنە. ٣٢ وەلێ ئێرنگە بایە
جەشن بگریم و شادی بکێمن، چوینکە ئی
برادە مردوی، زنیەو بی؛ گوم بوی، پەیا بی!"»

مەسلەت کاروەدەس زیرەک

١٦ ئمجا عیسا وە شاگردیل خوەێ
وەت: «دەوڵەمەنێگ کاروەدەسێگ
داشت. وەختێ شکایەت وەپێ رەسێ کە
کاروەدەسەگەێ دێرێ دارایەگەێ دەێدە وایا،
٢ کاروەدەسەگەێ چرێ و لە لێ پرسی: "ئیە
چەس کە لە باوەت تو شنەفم؟ حساوەگاند
بکە و دی نیەتویەنی کاروەدەس مە بوید."
٣ «کاروەدەس وەگەرد خوێەو فکر کرد:
"چە بکەم؟ ئەرواو تواێ لە کار بکێدەمە
دەیشت. تویەنایێ بیل کوتاینیش نێرم و لە
گێایێ کردنیش عارم تێ. ٤ زانستم چە بایە
بکەم تا وەختێ لە کاروەدەسێ لام بردن،
کەسیلێ بون رێم بیەنە ماڵ خوێان. ٥ ئمجا،
قەرددارایل ئەرواوەگەێ گلە وە گلە چرِیەیان. لە
یەکمین پرسی: "چەنێ قەرددار ئەرواوەگەمی؟"
٦ جواو دا: "سەد خومرە روین زیتون."
وەت: "سورەتحساوەگەد بگر، زوی بنیش
و بنویس، پەنجا خومرە!" ٧ ئمجا وە دویمی
پرسی: "تو چەنێ قەردداری؟" جواو دا: "سەد
خەروار گەنم." وەت: "سورەتحساوەگەد بگر
و بنویس هەیشتا خەروار!"
٨ «ئەرواو، وە کاروەدەس فێڵباز ئافەرمیگ
وەت، چوینکە لە روی فام کار کردوی؛
وەبونەێ ئیە کە منالیل ئی دەورە زەمانە
وە هەڵس بنیش وەگەرد هاودەورەیلیان، وە
منالیل نویر زاناترن. ٩ وەپێدان ئویشم ماڵ ئی
دنیاێ گەنیایە ئەرِا پەیا کردن رِەفیقەیل خەرج
بکەن تا وەختێ ماڵەگە چشتێ وەلێ نەمەن،
وەناو ماڵیل ئەبەدی نیشتەجێدان بکەن.
١٠ «کەسێ کە وەناو کاریل بویچگ ئەمین
بود، وەناو کاریل گەورایش ئەمینە، کەسێگیش
کە وەناو کاریل بویچگ ئەمین نود، وەناو کاریل
گەورایش ئەمین نیە. ١١ ئمجا ئەگەر لەباوەت
ماڵ دارایی نارەوای ئی دنیا ئەمین نوین، کیە
کە ماڵ دارایی رِاسەکانی وە ئیوە بسپارێ؟
١٢ ئەگەریش لەباوەت ماڵ دارایی کەسێگ تر
ئەمین نوین، کیە کە ماڵ دارایی خوەدان بێیدە
پێدان؟ ١٣ هویچ خزمەتکارێگ نیەتویەنی دو

گلە ئەرواو خزمەت بکێ، چوینکە یا لە یەکی
قینێ تێی و دوس ئەواکە دێرێ، یا سەرسپاردەێ
یەکی بود و ئەواکە وە هویچ حساو کەی.
نیەتویەنین هەم خزمەتکار خودا بوین، هەم
خزمەتکار پویل.»
١٤ زانایل فرقەێ فەریسی پویل دوس وەختێ
ئی قسیەیلە شنەفتن، وە عیسا تویلەکی کردن.
١٥ عیسا وەپێان وەت: «ئیوە ئەو کەسیلینە کە
خوەدان وە مەردم، سالح نیشان دین، وەلێ
خودا وە دڵدان ئاگا و بیناس. هەر چشتێ کە وە
لای مەردمەو قورپ فرەێگ دێرێ، خودا قیزێ
لە لێ تێ!
١٦ «تەورات و پەێخەمەریل تا زەمان یەحیا
بین. وەشون ئەوە، خەوەر خوەش پادشایی
خودا درێید و گشتیەکی وە زور و تەقالای
خوەێان توان بچنە ناوێ. ١٧ وەلێ، ئاسانترە
ئاسمان و زەوی لە بین بچود تا ئیە کە خاڵێگ
وە تەورات بکەفێ!
١٨ «هەر کەس ژنەگەێ تەڵاق بێی و
ژنێگ تر بخوازێ، داوانپێسی کردێە، هەر
ئیجوریشە هەر کەس ژن تەڵاق دریاێ
بخوازێ، داوانپێسی کردێە.

دەوڵەمەن و ئیلعازەر کەمدەس

١٩ «پیای دەوڵەمەنیگ بی کە دڵنگ
ئەرخەوانی لە کەتان نازک کردیا وەرەو
هەر ڕوژ خەریک خوەش گوزەرانی بی.
٢٠ کەمدەسێگ ئیلعازەر ناو، کە گیانێ پڕ
لە زام و زویخ بی نیانێ دەر ماڵ ئەو پیا.
٢١ ئیلعازەر ئاوەختی داشت وەگەرد بن
دەفریلی کە وەبان سفرەێ دەوڵەمەنەگە
کەفتیاد زەوی، خوەێ تێر بکێ. تەنانەت
گەماڵیلیش هاتیان زامەگانێ لیسیانەو.
٢٢ ئمجا، ئەو پیای کەمدەسە مرد و
فریشتەیل بردنێ ئەڕا لای ئێبراهیم پەێخەمەر.
پیا دەوڵەمەنەگەیش مرد و ئەویش خاکی
کردن. ٢٣ جا وەختێ چەو هێز داد و دی کە
وە جهان مردگیل ها ناو عەزاو، لە دویرەو
ئێبراهیم پەێخەمەر دی کە ئیلعازەریش وە
لایەو بی. ٢٤ جا وە دەنگ بەرز وەت: ”باوگ
مە ئێبراهیم، بەزەیێد بایدە پێم و ئیلعازەر
ئەڕام کل کە تا تک کلکێ وەناو ئاو تەر بکێ
و زوانم هونکەو بکێ، چوینکە وەناو ئی ئاگرە
عەزاو کیشم. ٢٥ وەلێ ئێبراهیم جواو دا:
”ڕوڵەم، بارە هویرد کە تو وەناو زنەیی، لە
چشتیل خاس خوەد لەزەت بردێ، ئەو وەختە
چشتیل خراو نسیو ئیلعازەر بی. ئێرنگە ئەوە
وە ئێرا ها ناو ئاشاسێگ و تو هایدە ناو
عەزاو. ٢٦ تازە بێجگە ئیە، گڵاڵ گەورایێگ ها
بین ئیمە و ئیوە؛ ئەوانە کە بتوان وە ئێرەوە
بانە ئەڕا لای تو نیەتویەنن و ئەوانیش کە
هانە ئەورە نیەتویەنن بانە ئەڕا لای ئیمە.“
٢٧ پیا دەوڵەمەنەگە وەت: باوگە، لاڵکمە پێد
ئیلعازەر کل بکە ئەڕا ماڵ باوگم، ٢٨ چوینکە
مە پەنج برا دێرم. کلی بکە تا هەڕەشە بیدە
براگانم، نەخوای ئەوانیش بکەفنە ئی شون
عەزاو. ٢٩ وەلێ ئێبراهیم وەت: ”ئەوانە موسا
و پەێخەمەریل دێرن، با وە قسیەیلە ئەوانە
گوش بێەن. ٣٠ پیا دەوڵەمەنەگە وەت: ”نە،
باوگ ئیمە ئێبراهیم، بەڵکەم ئەگەر کەسێ
وەناو مردگیل بچوە ئەڕا لایان، توبە کەن.“
٣١ ئێبراهیم وەپێ وەت: ”ئەگەر گوش نێەنە
موسا و پەێخەمەریل، تەنانەت ئەگەر کەسێ
وەناو مردگیل زنیەو بود، باوەڕ نیەکەن.»

خەڵەتانن گونا

١٧ ئمجا عیسا وە شاگردیل خوەێ وەت:
«خەڵەتیانیل گونا هەر هەس، وەلێ

وای وه حاڵ ئه‌و که‌سه که ئی خه‌ڵه‌تیانیله
له ڕێ ئه‌وه تێد. ۲ ئه‌ڕاێ خاستر ئیه بی
هارئاسیاوی بخه‌نه ملێ و فڕه‌ی بێه‌نه ناو
ده‌ریا تا ئیه که بایس گوناێ یه‌کیگ وه ئی
بویچگیله بود. ۳ جا هوشدانه خوه‌دانه‌و بود.
ئه‌گه‌ر براگه‌د گونا کرد، بگرێ گازتاوه، ئه‌گه‌ر
توبه کرد، بوه‌خشێ. ٤ ئه‌گه‌ر ڕوژی هه‌فت جار
وه حه‌ق تو گونا کرد، و هه‌فت جار هاته ئه‌ڕا
لاد و وه‌ت: ”توبه که‌م،“ ئه‌وه بوه‌خشێ.»
٥ ڕه‌سوله‌یل وه عیسا خوداوه‌ند وه‌تن:
«ئیمان ئیمه فره‌وه بکه!» ٦ عیسا خوداوه‌ند
وه‌ت: «ئه‌گه‌ر ئیمانێگ وه بویچگی ده‌نگ
خه‌رده‌لێگ بیاشتوین، تویه‌نین وه ئی دار تویه
بویشین له ریشه‌وه ده‌ر به‌و بچقیه ناو ده‌ریا،
گوشه لێدان ته‌کنێ.
۷ «کام له ئیوه، وه‌ختێ که خوڵامه‌گه‌ێ
وه جفت کردن یا له‌وه‌رانن په‌سه‌گان وه
ده‌یشت بایده‌و، وه‌پێ بویشی: ”زوی به‌و،
بنیش نانه‌گه‌د بخوه“؟ ۸ مه‌ر نیویشی: نان
ئێواره‌ێ مه گورجه‌و بکه ناوقه‌ێ بوه‌س و به‌و
مێوانداریه لێم بکه تا بخوه‌م و بنوشم، ئمجا
وه‌شون مه تو بخوه و بنوش“؟ ۹ مه‌ر بایه
سپاسگوزار خوڵامه‌گه‌ێ بود که ده‌ستورێ وه
جا هاوردێه؟ ۱۰ جا، ئیوه‌یش وه‌ختێ هه‌ر چی
وه‌پێدان فه‌رمان دریاس، وه جا بارن، بویشن:
”خوڵامیل بی منه‌تیم و ته‌نیا ئه‌نجام وه‌زیفه
کردیمنه.“»

شه‌فاێ ده جوزامی

۱۱ عیسا وه‌ختێ چیاده ئه‌ڕا ئورشه‌لیم، له
مه‌رز ناوچه‌ێل سامره و جه‌لیل ڕه‌د بویاد.
۱۲ وه‌ختێ چیه ناو یه‌کی وه ئاواییه‌گان، وه‌گه‌رد
ده نه‌فه‌ر جوزامی ڕوی وه ڕوی بی. ئه‌وانه
له دویره‌و وساوین ۱۳ وه ده‌نگ به‌رز هاوار
کردن: «ئێ عیسا، ئێ ماموستا، به‌زه‌یێد بایده
پێمانا.» ١٤ وه‌ختێ عیسا ئه‌وانه دی، وه‌ت:
«بچن خوه‌دان وه کاهن نیشان بێه‌ن.» ئه‌وانه
که‌فتنه ڕێ و هه‌ر وه‌ناو ڕێ، له جوزام پاکه‌و
بین. ١٥ یه‌کی له ئه‌وانه وه‌ختێ دی شه‌فا گردێه،
هه‌ر ئه‌و جوره که وه ده‌نگ به‌رز ستایش خودا
کردیا، هاته‌و ١٦ خوه‌ێ خسته مل پاێ عیسا و
سپاسێ کرد. ئه‌و جوزامیه سامری بی. ۱۷ عیسا
وه‌ت: «مه‌ر ئه‌و ده نه‌فه‌ره گشتێ پاکه‌و نوینه؟
ئێ ئه‌و نو نه‌فه‌ره‌گه‌ێ تر هانه کو؟ ۱۸ بێجگه
ئی بێگانه، که‌سێ تر ناته‌و تا ستایش خودا
بکێد؟» ۱۹ ئمجا وه‌پێ وه‌ت: «هه‌ڵس و بچو،
ئیماند شه‌فاد داس.»

هاتن پادشایی خودا

۲۰ عیسا وه جواو زانایل فرقه‌ێ فه‌ریسی که
پرسوین پادشایی خودا که‌ی تێی، وه‌ت: «هاتن
پادشایی خودا نیه‌تویه‌نی وه نوڕین بوینیدێ،
۲۱ که‌سێگیش نیویشیدن بنوڕ ها ئێرا، یا ها
ئه‌وره، چوینکه پادشایی خودا ها ناو ئیوه.»
۲۲ ئمجا وه شاگردیل وه‌ت: «یه‌ێ وه‌ختێگ
تێ ئاوه‌خت ئیه دێرین، یه‌کی له ڕوژه‌یل کوڕ
ئنسان بوینین، وه‌لێ چه‌ودانه پێ نیه‌که‌فێ.
۲۳ مه‌ردم وه‌پێدان ئویشن: ”بنوڕ ئه‌وه ها
ئه‌وره،“ یا بنوڕ ”ئه‌وه ها ئێرا.“ وه‌لێ نه‌چن
و نه‌که‌فنه شون ئه‌وانه. ۲٤ چوینکه هه‌ر ئه‌و
جوره که هه‌وره‌تریقه وه یه‌ێ ئان بڵاچه که‌ید
و ئاسمانیش وه ئی سه‌ره تا ئه‌و سه‌ر ڕوشنه‌و
که‌ید، کوڕ ئنسانیش وه ڕوژ خوه‌ێ هه‌ر
ئیجوره بود. ۲٥ وه‌لێ یه‌کم جار بایه ڕه‌نج
فره‌یگ بکیشێد و له لاێ ئی نه‌ته‌وه ڕه‌د
بکرێ. ۲٦ ڕوژه‌یل کوڕ ئنسان هه‌ر بوده جور
ڕوژگار نوح. ۲۷ مه‌ردم خواردیان و نوشیان و
ژن خوازیان و شوی کردیان تا ئه‌و ڕوژه که

نوح چیە ناو کەشتی. ئەو وەختە لافاو هات
و گشتێان نابود کرد. ۲۸ لە زەمان لوت برایٚ
ئێبراهیم پەیٚخەمەریش هەر ئیجورە بیە. مەردم
خەریک خواردن و نوشاین و سەندن و فروتن
و کشت و کاڵ و بنیاد ناین بین. ۲۹ وەلیٚ
وە ئەو ڕوژە کە لوت وە شار سودوم هاتە
دەیشت، ئاگر و گوگرد لە ئاسمانەو واری
و گشتیٚ نابود کرد. ۳۰ ڕوژ هاتنەوەیٚ کوڕ
ئنسانیش هەر ئیجورە بود. ۳۱ وەناو ئەو ڕوژە،
کەسیٚ کە ها بان ماڵێگ و وە ئەسپاوەگانیٚ
ها ناو ماڵ، ئەڕا هەڵگردنیان نایدە خوار. هەر
کەیش ها سەر زەویزار، نەچودە ئەڕا ماڵ.
۳۲ ژنەگەیٚ لوت وە هویردان بارن! ۳۳ هەر
کەس بتوایٚ گیان خوەیٚ بپارێزنیٚ، وە دەسیٚ
دەیٚ، وەلیٚ هەر کەیش گیان خوەیٚ لە دەس
بیٚ، پارێزنێدیٚ. ۳۴ وەپێدان ئویشم، ئەو شەوە
کە دو نەفەر هانە ناو یەیٚ جیٚ، یەکیگێان برێید
و ئەواکە مینێدە جیٚ. ۳۵ دو ژن کە وەگەرد
یەکەو دەسهار کەن یەکیگێان برێید و ئەواکە
مینێدە جیٚ. ۳۶ هەر ئیجورە دو پیا کە هانە سەر
زەوی، یەکیگێان برێید و ئەواکە مینێدە جیٚ.
۳۷ ئەوانە وە عیسا پرسین: «بریەنە ئەڕا کورە،
ئیٚ خوداوەند؟» عیسا جواو دا: «هەر کورە
لەشێگ بود، وە ئەورە بودە داڵەگراِن!»

مەسلەت بێوە ژن سوڕ

۱۸ عیسا ئەڕا شاگردیل مەسلەتیگ هاورد
تا نیشان بێید بایە هەمویشە دوعا
بکەن و هەرایٚهەر دڵسەرد نەون. ۲ فەرمایش
کرد: «وەناو شارێگ قازیگ بی نە لە خودا
ترسێگ داشت، نە دەربەن مەردم بی. ۳ وەناو
ئەو شارە بێوە ژنێگ بی کە یەیٚسەر هاتیادە
ئەڕا لایٚ و وەتیا: حەقم لە دشمەنم بسێن.
۴ قازی تا ماوەێگ دەربەنیٚ نوی. وەلیٚ دەس
ئاخر لە لایٚ خوەیٚ وەت: ”هەر چەن ترسێگ
لە خودا نێرم و دەربەن مەردمیش نیم، ۵ وەلیٚ
چوینکە ئی بێوە ژنە هەر مە خیدە زامەت،
حەقی سێنم، نەخوایٚ یەیٚسەرە باێد و بیزارم
بکیٚ! ۶ ئمجا عیسا خوداوەند فەرمایش کرد:
«شنەفتین ئی قازی بی ئنسافە چە وەت؟
۷ ئێرنگە، خودا وە داد هەڵوژاردیل خوەیٚ کە
شەو و ڕوژ وە دەرگایٚ هاوار کەن، نیەرەسیٚ؟
ئی کارە هەر خیدی دما؟ ۸ وەپێدان ئویشم وە
ئی زویە وە دادێان رەسیٚ. وەلیٚ وەختیٚ کوڕ
ئنسان بایٚ، ئیٚ بو وەبان زەوی ئیمان پەێا
بکیٚ؟»

مەسلەت فەریسی و باجگر

۹ ئمجا عیسا ئەڕا برێگ کە وە سالح بوین
خوێان دڵنیا بین و باقی مەردم وە سوکەو
دوینیان، ئی مەسلەتە هاورد: ۱۰ «دو نەفەر
چینە ئەڕا مابەد خوداوەند تا دوعا بکەن،
یەکیگێان لە زانایل فرقەیٚ فەریسی، ئەواکە
باجگر. ۱۱ فەریسیەگە هەڵسادە سەر پاوە و
ئیجورە دوعا کرد: ”خودایا، سپاسد کەم کە
جور باقی مەردمیل بەێکارە و دز و خیز، یا
تەنانەت جور ئی باجگرە نیم. ۱۲ هەفتەیٚ
دو ڕوژ، ڕوژە گرم و هەر چی وە دەس
تیەرم، دە یەکی دەم.“ ۱۳ وەلیٚ ئەو باجگرە
لە دویرەو وساوی تەنانەت نەتواس چەویل
خویشیٚ وەرەو ئاسمان هێز بێی، بەڵکەم دیا
سینەیٚ خوەیٚ و وەتیا: ”خودایا، بەزەیێدە
من گوناکار باێد.“ ۱۴ وەپێدان ئویشم ئی پیایٚ
باجگرە، سالح وە حساو هات و چیە ئەڕا

ماڵ، نە ئەو پیاێ فەریسیە. چوینکە هەر کەس
خوەێ گەوراوە بکێ، سوکەو بود، هەر کەس
خوەێ وە کەم حساو بکێ، سەربەرزەو بود.»

عیساو مناڵیل

۱۵ مەردم تەنانەت مناڵە کورپەگانێان
هاوردیانە ئەرِا لاێ عیسا تا دەس بنێە ملێان.
شاگردیل وەختێ ئیە دین، سەرزەنشت مەردم
کردن. ۱۶ وەلێ عیسا مناڵەگان چرِیە لاێ
خوەێ و وەت: «بیلن مناڵیل بانە ئەرِا لاێ
مە؛ نوایان مەگرن، چوینکە پادشایی خودا
هن ئیجور کەسیلێگە. ۱۷ وە رِاسی، وەپێدان
ئویشم، هەر کەس پادشایی خودا جور
مناڵێگ قەبوڵ نەکێ، هەرایٚهەر وە ئەورە رِێ
پەیا نیەکێ.»

سەروک دەوڵەمەن

۱۸ یەکێ لە سەروکیل جویلەکە لە لێ پرسی:
«ماموستاێ خاس چە بکەم تا بومە میراتی
خوەر زنەیی ئەبەدی؟» ۱۹ عیسا جواو دا:
«ئەرِا وە مە ئویشێ خاس؟ هویچکەس خاس
نیە بێجگە خودا. ۲۰ حوکمەگان شەریعەت
زانی: داوانپێسی مەکە، خوین مەکە، دزی
مەکە، شایەتی درو مەیە، حرمەت داڵگ و
باوگ خوەد بگر.» ۲۱ وەت: «ئیانە گشتێ لە
مناڵێ وە جا هاوردمە.» ۲۲ عیسا وەختێ ئیە
شنەفت، وەپێ وەت: «هێمراێ یەێ چشت
کەم دێرێ؛ هەر چی دێرێ بفروش و پویلەگەێ
بەشەو کە ناو کەمدەسیل، کە وەناو ئاسمان
گەنج وە دەس تیەرێ. ئمجا بەو بکەفە
شونم.» ۲۳ پیاگە وەختێ ئیە شنەفت، خەفەت
خوارد، ئەرِا ئیە کە فرە دەوڵەمەن بی. ۲۴ وەختێ
عیسا دی پیاگە خەمبارەو بی، وەپێ وەت:
«چەنێ سەختە رِێ پەیا کردن دەوڵەمەنیل وە
پادشایی خودا! ۲۵ رِەد بوین شتر لە کونای
دەرزی ئاسانترە لە رِێ پەیا کردن دەوڵەمەنێگ
وەناو پادشایی خودا.»
۲۶ کەسیلێ کە ئیە شنەفتن، پرسین: «جا کێ
تویەنێ نجات پەیا بکێ؟» ۲۷ عیسا وەت: «ئەوە
کە ئەرِا ئنسان مەحاڵە، ئەرِا خودا مەحاڵ نیە.»
۲۸ پتروس وەت: «بنورِ، ئیمە ماڵ و زنەیی
خوەمان هیشتیمنەسە جێ و کەفتیمنەسە
شون تو!» ۲۹ عیسا وەپێان وەت: «وە رِاسی،
وەپێدان ئویشم، کەس نیە ماڵ یا ژن یا برایل
یا داڵگ و باوگ یا مناڵیلی وەبونەێ پادشایی
خودا بیلیدە جێ، ۳۰ وەناو هەر ئی دەورانە
چەن ئەوقرە وە دەس نارێد و وەناو دەورەێ
وەرەرِویش، وە زنەیی ئەبەدی بی نسیو بمینێ.»

پێشگویی دوارەێ عیسا لە باوەت مردن و زنیەو بین خوەێ

۳۱ ئمجا عیسا ئەو دوانزە شاگردە کیشا
لیوەێ وەپێان وەت: «بنورِن، وەرەو ئورشەلیم
چیمن. وە ئەورە هەر چی کە پەێخەمەریل لە
باوەت کورِ ئنسان نویسانە، وە ئەنجام رەسد.
۳۲ چوینکە دەنێ دەس قەومیل بێگانە. ئەوانە
تویلەکێ وەپێ کەن خراو دەنە پێ تف کەنە
رِوی، قەمچی دەن و کوشنێ. ۳۳ جا وە رِوژ
سێیەم زنیەو بود.» ۳۴ وەلێ شاگردیل هویچکام
وە ئیانە دەرک نەکردن. ماناێ قسیەێ ئەیو
وە لێان شاریایەو و حالیان نوی لە باوەت چە
قسیە کەێ.

شەفاێ گێاکەر کور

۳۵ وەختێ عیسا وە شار ئەریحا نزیکەو
بی، پیاێ کوریگ وە لیوەێ رِێ نیشتوی و
گێاێ کردیا. ۳۶ وەختێ دەنگ جەمایەتەگە
کە وە ئەورە رەد بویان شنەفت، پرسی: «چ

خەوەرە؟» ٣٧ وەتن: «عیسایێ ناسری دێرێ
ڕەد بود.» ٣٨ ئەوە هاوار کرد: «ئێ عیسا، کوڕ
داود پادشا، بەزییدە مە بایێ!» ٣٩ کەسلێ وە
نوای جەماێەتەو ڕێ کردیان، خوڕینە ملێ و
توواسن بیدەنگ بود. وەلێ ئەوە وە دەنگ قایمتر
هاوار کردیا: «ئێ کوڕ داود پادشا، بەزییدە من
بایێ!» ٤٠ ئمجا عیسا وساد و دەستور دا ئەو
پیا بارنێ ئەڕا لایێ. وەختێ نزیکەو بی، عیسا لە
لێ پرسی: ٤١ «چە توایێ ئەڕاد بکەم؟» وەت:
«گەورەم، توام بیناوە بوم.» ٤٢ عیسا وەپێ
وەت: «بیناوە بوا! ئیماند شەفاد داس.» ٤٣ پیا
کورەگە هەر ئەو ئانە بینایی خوەێ وە دەس
هاورد وە ستایش کردن خودا، کەفتە شون
عیسا. مەردم وەختێ ئیە دین، گشتێ ستایش
خودا کردن.

زەکای باجگر

١٩ عیسا چیە شار ئەریحا و وەناوێ ڕەد
بویاد. ٢ وە ئەورە پیاێگ بی زەکا ناو،
دەوڵەمەن و سەروک باجگریل بی. ٣ تواسیا
بوینی عیسا کیە، وەلێ وەبونەێ بالای نزمی و
شلخی مەردم نەتویەنستیاد. ٤ جا وە ئی بونە،
وە نواوە نادە دو چیە بان دار چنارێگ تا
عیسا بوینی، چوینکە عیسا لە ئەو ڕێە ڕەد
بویاد. ٥ وەختێ عیسا ڕەسیە ئەو شونە، نوڕیە
بان و وەپێ وەت: «زەکا، زوی بەوە خوار
چوینکە ئیمڕو بایە وە ماڵ تو بمێنم.» ٦ زەکا
زویزی هاتە خوار و وە خوەشیەو مێواندارییە
لێ کرد. ٧ مەردم وەختێ ئیە دین، گشتێ وە
خوتەخوت کردن وەتیان: «چیەسە مێوانی وە
ماڵ گوناکارێگ.» ٨ زەکا هەڵساد و وە عیسا
خوداوەند وەت: «گەورەم، ئێرنگە کوتێگ
لە دارایەگەم بەخشمە کەمدەسیل، ئەگەر
چشتێگیش وە ناحەق لە کەسێ گردمە، چوار
بەرابەری دەمە پێ.» ٩ عیسا فەرمایش: «ئیمڕو
نجات هاتیەسە ئی ماڵە، وەبونەێ ئیە کە ئی
پیایشە کوڕ ئێبراهیمە. ١٠ چوینکە کوڕ ئنسان
هاتیە تا ئەوانە کە گوم بینە پەیا بکێد و نجات
بێید.»

مەسلەت دە سکەێ تەڵا

١١ ئەو وەختە کە مەردم داشتن گوش دیانە
لێ، عیسا وە قسیەیل خوەێ بەردەوام بی
و مەسلەتیگ هاورد، چوینکە نزیک شار
ئورشەلیم بوی و مەردم گومان کردیان پادشایی
خودا هەر ئیسە ئاشکرا بود. ١٢ ئمجا عیسا
وەت: «نەجیمزادەێگ چیە ئەڕا وڵات دویرێگ
تا وە مەقام شایی برەسێ و وەشونێ بایێدەو.
١٣ جا، دە نەفەر لە خوڵامیل خوەێ چڕێ و
وە هەر کامێان یە سکەێ تەڵا دا و وەت:
”تا وەختێ تیەمەو وەگەرد ئی پویلە بازرگانی
بکەن.“ ١٤ وەلێ مەردمیلێگ کە قەرار بی
وە لێان حوکومەت بکێ، قینێانە لێ هاتیاد؛
وەشونێ نمایەندەیلێگ کل کردن تا بویشن:
”ئیمە نیەتوایم ئی پیا وە لێمان پادشایی بکێ.“
١٥ وەختێ، ئەوە وە مەقام شایی ڕەسێ هاتەو
ئەڕا وڵاتەگەێ خوەێ. جا فەرمان دا تا
خوڵامیلێگ کە سەرمایە داویە پێان بچڕنێان
تا بزانێ هەر کامێان چەنێ قازانج کردنە.
١٦ یەکمیەگەێان هات و وەت: ”گەورەم،
سکەگەد دە سکەتر قازانج کردیە.“ ١٧ ئەویش
وەپێ وەت: ”ئافەرم، ئێ خوڵام خاس! وەبونەێ
ئیە کە وەناو کەم ئەمین بید، حوکومەت
دە شار وە تو سپارم.“ ١٨ دویمیان هات و
وەت: ”گەورەم، پویلەگەد پەنج سکەتر قازانج
کردیە.“ ١٩ ئەویش وەت: ”وە پەنج شار
حوکومەت بکە.“ ٢٠ ئمجا ئەواکەێ تر هات
و وەت: ”گەورەم، بفەرما ئیەیشە سکەگەد!

وەناو دەسرێگ پێچامەسێەو، هەڵێ گردمە.
٢١ چوینکە زاورمە لێد چیا، وەبونەێ ئیە کە
پیاێ سەختگرێگی. ئەوە کە داێ نەنایدە، هێزێ
دەێ بێدێ و ئەوە کە نەکاڵێدە، درەوی کەی.
٢٢ ئەویش وەپێ وەت: ”ئێ خوڵام بەێکارە، وەپێ
قسیەێ خوەد وەپێد حوکم کەم. تو کە زانستی
پیاێ سەختگرێگم، ئەوە کە دا نەنامە و بەمێ
وە ئەوە کە نەکاڵیمە و درەوی کەم، ٢٣ ئێ
ئەڕا پویلەگەم نیایدە سەرافیل تا وەختێ بامەو
وەگەرد قازانجەگەێ بسێنمیەو؟“ ٢٤ ئمجا وە
ئەوانە کە وە ئەورە بینە وەت: ”سکەگە لە
لێ بسینێ بیەنەی ئەوە کە دە سکە دێرێ.
٢٥ جا ئەوانیش وەپێ وەتن: ”گەورەم، ئەوە
خوەێ دە سکە دێرێ!“ ٢٦ جواو دا: ”وەپێدان
ئویشم هەر کەس دێرێ، فرەتر وەپێ درێید؛
وەلێ ئەوە کە نێری، هەر ئەویشە کە دێرێ لە
لێ سێنریەدەو. ٢٧ ئێرنگەیش ئەو دشمەنیلە کە
نیەتواسیان وەپێان پادشایی بکەم بارنێانە ئەڕا
ئێرا وە نوای من سەریان بوڕن.“»

هاتن شاهانەێ عیسا وە ئورشەلیم

٢٨ جا وەشون ئی قسیەیلە، عیسا وە نوای
ئەوانە کەفتە ڕێ وەرەو ئورشەلیم.
٢٩ وەختێ وە ئاواییل بەیتفاجی و
بەیتعەنیا کە وەبان کویەێ زیتون بین،
نزیکەو بی، دو نەفەر وە شاگردیل خوەێ
کل کرد وەت: ٣٠ «بچنە ئەڕا ئەو ئاواییە
ها نوادان. وەختێ ڕەسین، خەرکورێگ
بەسیاسەو پەیا کین کە تا ئێرنگە کەسێ
سوارێ نویە. وازێ بکەن و بارنێ ئەڕا ئێرا.
٣١ ئەگەر کەسێ لە لێدان پرسی: ”ئەڕا چە
وازێ کین؟“ بویشن: ”خوداوەند هەوەجیە
پێان دێرێ.“» ٣٢ شاگردیل چین و گشت
چشتێگ هەر ئەو جورە دینەو کە عیسا
وەتوی. ٣٣ وەختێ خەرکورێەگە واز کردیان،
خاونەگانی وەپێان وەتن: «ئەڕا خەرکورێەگە
وازێ کین؟» ٣٤ جواو دان: «خوداوەند وەپێ
هەوەجی دێرێ.» ٣٥ ئمجا ئەوانە خەرکورێەگە
هاوردنە ئەڕا لاێ عیسا و بەتیەگانێان خستنە
بانی و عیسا نانە سوارێ. ٣٦ هەر ئەو جورە
عیسا داشتیا ڕانیادێ، مەردم بەتیەگانێان
خستیانە سەر ڕێەگەێ. ٣٧ وەختێ ڕەسیە
نزیک سەرەوخوارکی کویەێ زیتون، جەماێەت
شاگردیل گشتێ وە خوەشی وە دەنگ بەرز
ستایش خودا کردیان وەبونەێ گشت
موجزەیلێگ کە لە لێ دوین، ٣٨ وەتیان:
«بمارکە ئەو پادشا کە وە ناو خوداوەند
تێ!
ئاشتی و سڵامەتی و جەڵاڵ و شکو وەناو
ئاسمان بەرز بودا!»
٣٩ برێگ لە زانایل فرقەێ فەریسی کە وەناو
مەردم بین وە عیسا وەتن: «ماموستا، بخوڕە
مل شاگردیلد تا بیدەنگ بون!» ٤٠ عیسا وە
جواویان وەت: «وەپێدان ئویشم ئەگەر ئیانە
بیدەنگ بون، کوچگیل تیەنە هاوار!»
٤١ ئمجا وەختێ عیسا نزیک ئورشەلیم
بی و چەوێ کەفتە شارەگە، ئەڕاێ گیرە
کرد، ٤٢ وەت: «خوزگەو تنیش وە ئی ڕوژە
بزانستیاێ کە چ چشتێگ ئەڕاد ئاشتی و
سڵامەتی تیەرێ. وەلێ وە داخەو کە وە
چەویلد شاریاسەو. ٤٣ چوینکە ڕوژیلی ڕەسێد
کە دشمەنیلد دەورادەورد سەنگەر سازن و
وە هەر لاێگەو دەورەلێد گرن و مەیدانە لێد
تەنگەو کەن؛ ٤٤ جا خوەد و منالەگاند وەناودا

وە خاک و خوین کیشن. کوچگ وە مل
کوچگ وە جا نێیلن؛ چوینکە وە وەخت هاتن
خودا ئەڕا مەیەتد بی خەوەر مەنید.»

عیسا وەناو مابەد خوداوەند

٤٥ ئمجا عیسا چیە ئەڕا ناو مابەد خوداوەند
شرو کردە دەر کردن کەسیلێ کە چشت
سەندیان و فروتیان، ٤٦ وەپێان وەت: «وەناو
کتاو ئەشعەیاێ پەێخەمەر نویسریاس: ”ماڵ
من ماڵ دوعاس وەلێ ئیوە کردینەسەێ ’لانە
و کوڵەگەێ دزیل‘.»
٤٧ عیسا هەر ڕوژ وەناو مابەد تالیم دیاد.
وەلێ سەران کاهنیل و ماموستایل تەورات و
گەورایل قەوم وەشون کوشتنێ بین، ٤٨ وەلێ
ڕێیگ ئەڕا ئەنجام ئی کارێانە نیوینیانەو، چوینکە
مەردم گشتێ حیران قسیەیلی بوین.

پرسیار لە باوەت دەسڵات عیسا

٢٠ یەێ ڕوژ عیسا وەناو مابەد وە
مەردم تالیم دیاد و خەوەر خوەش
بانگەوازی کردیا، سەران کاهنیل و ماموستایل
تەورات وەگەرد گەورایل قەوم هاتنە ئەڕا لایێ
٢ وەتن: «وەپێمان بویش، وە چ دەسڵاتێگ
ئی کاریلە کەی؟ کی ئی دەسڵاتە داسە پێد؟»
٣ عیسا جواو دا: «منیش پرسیارێ لە لێدان
دێرم؛ وەپێم بویشن، ٤ خوسڵ تەعمید یەحیا لە
ئاسمانەو بی یا لە ئنسان؟» ٥ ئەوانە وە یەکەو
مەشویرەت کردن، وەتن: «ئەگەر بویشیم
لە ئاسمانەو بی، ئویشێ، ”ئێ ئەڕا چە وەپێ
ئیمان ناوردین؟“ ٦ ئەگەر بویشیم لە ئنسان
بی، مەردم گشتێ کوچگوارانمان کەن، چوینکە
باوەڕ وە ئیە دێرن یەحیا پەێخەمەر بی.» ٧ جا
جواو دان: «نیەزانیم وە کورەس.» ٨ عیسا
وەت: «منیش وەپێدان نیویشم وە چ دەسڵاتی
ئی کاریلە کەم.»

مەسلەت باخەوان شەڕئاشو

٩ ئمجا عیسا ئی مەسلەتە ئەڕا مەردم هاورد:
«پیاێگ باخ ئەنگویرێگ خست و دادەێ ئجارە
وە چەن گلە باخەوان و ئەڕا ماوەێ فرەێگ
چیە گەردیان. ١٠ وە وەرز چنین ئەنگویرەگان
خوڵامێگ کل کردە ئەڕا لایێ باخەوانیل تا
بەشەگەێ لە میوەێ باخەگە بێەنە پێ. وەلێ
باخەوانەگان توپانێ و وە دەس خاڵی کلیەو
کردن. ١١ جا خوڵامێگتر کل کرد، وەلێ ئەویش
توپانێ و بی حرمەتی وەپێ کردن و وە دەس
خاڵی کلیەو کردن. ١٢ جا ئەڕا سێیەم جار
خوڵامێگتر کل کرد، وەلێ ئەویش زامدار کردن
و کردنێ دەیشت.
١٣ «ئمجا سایو باخەگە وەت: ”چە بکەم؟
کورە عەزیزەگەێ خوەم کل کەم؛ هاتێ حرمەتی
بگرن. ١٤ وەلێ باخەوانەگان وەختێ کوڕەگەێ
دین، وە یەکترەکی وەتن: ”ئیە میراتی خوەرە.
بان تا بکوشیمێ تا میراتەگەێ برەسدە ئیمە.“
١٥ ئمجا ئەویش وە باخەگە خستنەی دەیشت
و کوشتنێ.
«ئێرنگە وە گومان ئیوە سایو باخەگە
وەگەردێانەو چە کەی؟ ١٦ ئەوە تێد و
باخەوانەگان نابود کەی باخەگەیش سپارێدە
کەسیلێ تر.» وەختێ ئیە شنەفتن، وەتن:
«خودا نەکێ!» ١٧ وەلێ عیسا نوریە پێان وەت:
«جا مانای ئەو چشتە کە وەناو زەبور داود
نویسریاس چەس کە ئویشێ:
”ئەو کوچگە کە بەناگان ڕەدێ کردن،

Building Bridges with the WORD

بیەسە گرنگترین کوچگ بنەوا“؟
١٨ هەر کەس بکەفێە مل ئەو کوچگە، وردخام
بود، هەر وەختیش ئەو کوچگە بکەفێە مل
کەسێگەو، تلنێدی.» ١٩ ماموستایل تەورات و
سەران کاهنیل وەختێ زانستن ئی مەسلەتە لە
باوەت ئەوانە دێرێ ئویشێ، چینە ئەڕاێ هەر
ئەو وەختە بگرنەێ، وەلێ زاورێانە مەردم چیاد.

پرسیار لە باوەت باج داین

٢٠ ئمجا عیسا خستنە بیز چەو و
خەوەرچینەیلێ کل کردنە ئەڕا لاێ کە خوێان
درسکار نیشان دیان. ئەوانە وەشون ئیە بینە
کە لە قسیەیل عیسا دەسپێچکێگ بگرن تا
ئەیو بێەنێ دەس دەسڵات و حوکم فەرماندار.
٢١ ئمجا خەوەرچینەگان لە عیسا پرسین:
«ماموستا، زانیم کە قسیەیل و تالیم تو
ڕاسدرسە و پشت کەسێگ نیەگرێ، بەڵکەم
ڕێ خودا وە درسی یاێ دەێ. ٢٢ ڕەواس
باج بێیمنە قیسەر یا نە؟» ٢٣ وەلێ ئەیو
فێڵەگەێان زانست و وەت: ٢٤ «دینارێگ
نیشانم بێەن. نەخش و ناو بان ئی سکە هن
کیە؟» ٢٥ جواو دان: «هن قیسەرە.» وەپێان
وەت: «هن قیسەر وە قیسەر بێەن و هن
خودایش وە خودا!» ٢٦ ویجورە، نەتویەنستن
وە نوای مەردم وەگەرد قسیەیل خوەێ بخەنێ
دام، وە جواوی کە دا سەریان سڕ مەن،
بیدەنگ مەنن.

پرسیار لە باوەت زنیەو بین مردگیل

٢٧ ئمجا چەن نەفەر لە فرقەێ سەدوقییل
کە زنیەو بین مردگیل حاشا کردیان، هاتن
٢٨ لە لێ پرسین، وەتن: «ماموستا، موسای
پەێخەمەر ئەڕا ئیمە نویساس ئەگەر براێ
پیاێگ بمرێ و ژنەگەێ بی مناڵ بمینێ پیاگە باێە
براژنێ بخوازێ تا ئەڕا براگەێ نەتەوەێ وە جێ
بیلێ. ٢٩ ئێرنگە هەفت گلە برا بین. براێ یەکم
ژنێگ خوازی و بی مناڵ مرد. ٣٠ ئمجا دویمی و
٣١ جا وەشونێ سێیەمینەگە ئەو ژنە خوازی و
هەر ئیجورە هەر هەفت براگە بی ئەوە کە وە
خوێان مناڵێ بیلێنە جێ، مردن. ٣٢ دەس ئاخر
ئەو ژنیشە مرد. ٣٣ ئێرنگە، وە ڕوژی کە مردگیل
زنیەو بون، ئەوە بودە ژن کامێان؟ چوینکە هەر
هەفت براگە خوازوینێ.»
٣٤ عیسا جواویان دا: «مەردم ئی دەورە
ژن خوازن و شوی کەن. ٣٥ وەلێ ئەوانە کە
لیاقەت ڕەسین وە دەورەێ وەرەڕوی بیاشتون و
لە مردگیل زنیەو بون، نە ژن خوازن و نە شوی
کەن، ٣٦ ئیتر ئەوانە دی نیەمرن؛ ئەڕا ئیە کە
بونە جور فریشتەیل. ئەوانە ڕوڵەیل خوەدان،
وەبونەێ ئیە کە مناڵیل قیامەتن. ٣٧ وەلێ لە
باوەت زنیەو بین مردگیل، تەنانەت موسایش
وە هەڵکەفت بنجگ دار گڕان ئاشکراێ کەی،
وە ئەورە کە خوداوەند، وە خوداێ ئێبراهیم
و خوداێ ئەسحاق و خوداێ یاقوب ناو برد.
٣٨ خودا نە خوداێ مردگیل، بەڵکەم خوداێ
زنیلە؛ چوینکە لە لاێ ئەیو گشت یەکی
زنین.» ٣٩ وەشونێ برێگ لە ماموستایل تەورات
وە جواوی وەتن: «ماموستا، خاس وەتی!»
٤٠ هویچکەیش دی جرئەت نەکرد پرسیارێ لە
لێ بکێ.

مەسیح کوڕ کیە؟

٤١ ئمجا عیسا وەپێان وەت: «ئێ چوی
ئویشن مەسیح کوڕ داود پادشاس؟ ٤٢ چوینکە
داود خوەێ وەناو کتاو زەبور ئویشێ:
«”خوداوەند وە خوداوەند مە وەت:

وه دەس ڕاس مه بنیش
٤٣ تا وەختێ دشمەنیلد، بکەمه کورسی
ژێر پاد.
٤٤ ئەگەر داود وەپێ ئویشێ ’خوداوەند‘، ئێ
چوی ئەیو تویەنێ کوڕ داود بود؟»
٤٥ هەر ئەو ئانه که مەردم گشتێان گوش
دیان، عیسا وه شاگردیل خوەێ وەت: ٤٦ «وه
ماموستایل تەورات دویرێ بکەن چوینکه
خوەشێان تێ وەگەرد بەتیەیل شوڕ ڕێ بکەن و
مەردم وه کویچه و بازار سڵامیان بکەن، وەناو
کەنیسەیل خاسترین جا، بیاشتون و وەناو
مێوانیل وەبان مەجلس بنیشن. ٤٧ لەلایگەو
ماڵیل بێوه ژنیل چەپاو کەن و لەلایگتریشەو
ئەڕا ئیه که خوێان نیشان بێەن، دوعاێان درێژەو
کەن. سزاێ ئیانه چەنێ سەختتر بود.»

خەڵات بێوه ژن کەمدەس

٢١ عیسا نوڕیاده دەوروەرێ و
دەوڵەمەنیلێگ دی، خەڵاتیل خوێان
خستیانه ناو سنویق خەڵاتیل مابەد. ٢ وه ئەو
ناوه بێوه ژن دەستەنگێگ دی، دو گله سکەێ
مسی بویچگ که بویا یەێ قروش خسته ناو
سنویقەگە. ٣ عیسا وەت: «وه ڕاسی وەپێدان
ئویشم، ئێ بێوه ژن کەمدەسه له گشت ئەوانه
فرەتر داس. ٤ چوینکه ئەوانه گشتێان له سەر
زیایەێ داراێی خوێان دانه، وەلێ ئێ ژنه وه
کەمدەسێ خوەێ، تەمام رسقەگەێ داس.»

پێشگوێی عیسا له باوەت ڕمانن مابەد

٥ وەختێ برێگ له باوەت مابەد خوداوەند
باس کردیان که چوی وەگەرد کوچگیل ڕەنگین
و خەڵاتیل پیشکەشی ڕەژیاس، عیسا وەت:
٦ «زەمانێگ تێ که هەر چی وه ئێرا دوینین،
کوچگی وه مل کوچگی تر نیەمینێ بەڵکەم
گشتێ ڕمێده خوار.»
٧ پرسین: «ماموستا، ئێ هەڵکەفتیله کەی
ڕوی دەید و نیشانەێ نزیکەو بینێان چەس؟»
٨ عیسا جواو دا: «هوشدان بود گومڕا نوین؛
چوینکه فره له کەسیل وه ناو منەو تیەن و
ئویشن: ”مه هەر ئەوه مه“ و ”وەختێ ڕەسیه“.
مەکەفنه شونێان.
٩ «وەختێ خەوەر شەڕیل و ئاژاوەیل
شنەفین، ڕخدان نەچود. چوینکه بایه یەکم
جار ئیجور هەڵکەفتیلێ بایه دی، وەلێ
ئاخر کار وی زویه نیەرەسێ.» ١٠ ئمجا وه
ئەوانه وەت: «ملەتێگ ئەڕا ملەتێگتر و
مەملەکەتیگ ئەڕا مەملەکەتی تر هەڵسێ.
١١ وه جایل جوراوجور زەویەلەرزیل گەورا و
قاتوقڕی و تاعون تیەن و هەڵکەفتیل ترسناک
کەفن، نیشانەیل گەوراێگ له ئاسمانەو
کەفێده دەیشت.
١٢ «وەلێ وەرجه ئێ هەمگە، گرنەدان،
ئازاردان دەن و دەنەدانه دەس کەنیسەیل و
زندانیل، وەبونەێ ناو من، کیشنەدانه لاێ
پادشایل و فەرماندارێل. ١٣ ئیه بوده دەرفەتێگ
ئەڕادان تا شایەتی بیەین. ١٤ ئیه خاس وه
هویردان بود که وەرجه چشتێگ نگران نەون
ئەڕا دەفا له خوەدان چه بویشین. ١٥ چوینکه
کەڵام و زانیاریگ دەمه پێدان که هویچ کام
له دشمەنیلدان تویەناێ ئیه نێرن که وەگەردێ
موخالفەت بکەن و ڕوی وه ڕویێ بوسن.
١٦ تەنانەت دالگ و باوگ و برایلدان، خزمیل
و دوسیلدان، ئیوه دەنه دەس دشمەن و برێگ
له لێدان کوشن. ١٧ مەردم گشتێ وەبونەێ ناو

مه قینێیانه لێدان تێد. ۱۸ وەلێ یەێ تاڵ موی له
سەردان کەم نیود. ۱۹ تاقەت بارن، که گیان
خوەدان نجات دین.
۲۰ «وەلێ وەختێ دوینین لەشکەریل دەوره
دانەسه ئورشەلیم، بزانن که وێرانی ئەوه،
نزیکەو بیه. ۲۱ ئەوسا ئەوانه که هانه یەهودیه
دەر بچنه ئەڕا ناو کویەگان و ئەوانه که هانه
ناو شار، له شار بچنه دەیشت، ئەوانیشه هانه
دەردەیشت وەرەو شار نان. ۲۲ چوینکه ئەو
ڕوژیله، ڕوژەیل موکافاته ئەوسا هەر چی که
وەناو کتاو موقەدەس نویسریاس وه ئەنجام
ڕەسد. ۲۳ وه ئەو ڕوژیله وای وه ژنیلێگ که
زگیان پڕه و داڵگیلێگ که شیر دەن! چوینکه
بەردلەبەرد فره گەوراێگ تویش ئی زەویه بود و
ئی قەومه تویش خەزەو خودایی بون. ۲٤ ئەوانه
کەفنه نوای دەم شمشێر و وەناو گشت
ملەتیلتر وه گیرودەێ بریەن، ئورشەلیمیش
پاوڵای ناجویلەکەیل بود تا ئەو وەختە که
دەوران ناجویلەکەیل تەمام بود.
۲۵ «نیشانەیلێگ وەناو خوەر و مانگ و
هەسارەیل کەفێده دەیشت. وەبان زەوی،
ملەتیل وه گرمەگرم دەریا و خروش تافیل
هەراسان و نگران بون. ۲٦ مەردم وەبونەێ
ترس و سام، وه ئەو چشته که قەراره وه
سەر دنیا بایێد بی هوش کەفن، چوینکه هێزیل
ئاسمانی، تیەنه لەرزه. ۲۷ ئمجا کوڕ ئنسان
دوینن که وه هێز و جەڵاڵ فره گەوراێگ وەناو
هەوریگ تێد. ۲۸ وەختێ ئی کاریله شرو بود،
ڕاس بوسن و سەردان بگرنه بان، چوینکه
ڕزگاریدان نزیکەو بیه!»
۲۹ عیسا ئی مەسلەته ئەڕا ئەوانه هاورد:
«بنوڕنه دار هەنجیر و داریلیگ تر. ۳۰ وەختێ
گڵا دەر تیەرن، تویەنین بوینین و بزانین که
تاوسان نزیکەو بیه. ۳۱ هەر ئیجوره هەر
وەخت دوینین ئی چشتیله هەڵکەفێ، بزانین که
پادشایی خودا نزیکەو بیه. ۳۲ وه ڕاسی، وەپێدان
ئویشم، تا ئی هەڵکەفتیله گشتێ نەکەفێ، ئی
نەتەوه له بین نیەچود. ۳۳ ئاسمان و زەوی له
بین چود، وەلێ قسیەیل مه هەرایهەر له بین
نیەچود.
۳٤ «هوشدان بود، نەخوایێ عیش و نوش و
سەرخوەشی و نگرانییل زنەیی دڵدان ڕەقەو بکێ
و ئەو ڕوژه جور تەڵەیگ وه ناکاوه بگرێدەدان.
۳۵ چوینکه وه سەر گشتێ کەسیلێ تێد که
نیشتەجێ دنیان. ۳٦ جا هەمویشه هوشدان بود
و دوعا بکەن تا بتویەنێن وه گشت ئی چشتیله
که وی زوی هەڵکەفت کەفێ، له ئەمان بمینێن
و له وەردەم کوڕ ئنسان بوسین.»
۳۷ عیسا هەر ڕوژ وەناو مابەد تالیم دیاد،
وەلێ هەر شەو له شار دیاده دەیشت و چیاده
ئەڕا بان کویەێ زیتون، شەو تا شەوەکی مەنیاد.
۳۸ شەوەکیان مەردم ئەڕا شنەفتن قسیەیلی
وەناو مابەد گردەو بویان.

خیانەت یەهودا

۲۲ جەشن فەتیره که وه پسەخ ماروفه
نزیکەو بویاد، ۲ سەران کاهنیل و
ماموستایل تەورات وەشون ئیه بینه چوی
عیسا بکوشن، وەلێ له شوڕش مەردم زاوریان
چیاد. ۳ ئمجا شەیتان چیه ناو یەهودایێ
ماروف وه ئەسخەریوتی که یەکی له دوانزه
شاگردیل بی. ٤ ئەوه چیه ئەڕا لایێ سەران
کاهنیل و فەرماندەیل نگابانەگان مابەد
وەگەردیان قسیه کرد که چوی عیسا بێیده
دەسیان. ٥ ئەوانه خوەشاڵەو بین و قەبوڵ
کردن پویلێگیش بێەنه پێ. ٦ ئەویش قەبوڵ
کرد و وەشون دەرفەتێگ بی تا وه دزی
مەردمەو عیسا بێیده دەسیان.

نان ئێوارەێ ئاخر

٧ ئمجا ڕوژ جەشن فەتیرە کە باێە وەرک
پسەخ قوروانی بکرێ، رەسێ. ٨ عیسا، پتروس
و یوحەنا کل کرد، وەت: «بچن نان ئێوارە
پسەخ ئەڕامان گورجەو بکەن تا بخوەیمن.»
٩ ئەوانە لە عیسا پرسین: «وە کورە تواێ
گورجەو بکەیم؟» ١٠ جواو دا: «وەختێ کە
چینە ناو شار، پیاێگ وەگەرد کویزەێگ ئاو
تەقێدە پێدان. وەشونیەو بچن، چیە هەر
ماڵیگەو ئیوەیش بچنە ناو ١١ وە ساێو ماڵەگە
بویشن: ”ماموستا وەتیە: ’مێوانخانەگە ها
کورە تا نان ئێوارە پسەخ وەگەرد شاگردەگانم
بخوەم؟‘“ ١٢ ئەوە وە پوش بان وتاخێگ
گەورا و داخریاێ وەپێدان نیشان دەێ. ئەورە
گورجەو بکەن.» ١٣ ئەوانە چین و گشت
چشتێگ هەر ئەوجورە کە وەپێان وەتوی
دینەو، نان ئێوارە پسەخ گورجەو کردن.
١٤ وەختێ ئەو ساتە رەسێ عیسا وەگەرد
ڕەسولەیلێ نیشتە سەر سفرە. ١٥ ئەوسا وەپێان
وەت: «فرە خوەشم هاتیاد وەرجە ڕەنج
کیشاینم، ئی پسەخە وەگەرد ئیوە بخوەم.
١٦ چوینکە وەپێدان ئویشم دی وە ئی نان ئێوارە
نیەخوەم تا ئەو وەختە کە وەناو پادشایی خودا
وە ئەنجام برەسێ.» ١٧ جا جامێگ هەڵگرد
و سپاس خودا کرد وەت: «ئیە بگرن وەناو
خوەدان بەشەو کەن. ١٨ چوینکە وەپێدان
ئویشم تا هاتن پادشایی خودا دی لە بەر مەیو
نیەخوەم.» ١٩ ئمجا نانەگەیش گردە دەس،
سپاس خودا کرد و لەتی کرد و دادەێ پێان
وەت: «ئیە جەسەێ منە کە ئەڕا ئیوە درێد؛
ئیە وە یاد من وە جا بارن.» ٢٠ هەر ئیجورە
وەشون نان ئێوارە جامەگە هەڵگرد و وەت:
«ئی جامە، پەیمان تازەێگە وەناو خوین منە، کە
وەبونەێ ئیوە ڕشێی. ٢١ وەلێ ئێرنگە دەس ئەو
کەسە کە تواێ بێرێدەمە دەس، وەگەرد من ها
ناو ئی سفرە. ٢٢ چوینکە کوڕ ئنسان ئەوجورە
چارەێ نویسریاس چود، وەلێ وای وە حاڵ ئەو
کەسە کە دەێدەێ دەس دشمەنەو.» ٢٣ ئمجا
شاگردیل شرو کردن وە یەکترەکی پرسین کە
کامێان ئیجور کارێ کەن.
٢٤ هەر ئیجورە باسێگ کەفتە ناوێان کامێان
لە گشتێ گەوراترە. ٢٥ عیسا وەپێان وەت:
«پادشایل قەومیل تر وە ئیانە سەروەری
کەن؛ وە دەسڵاتداریلیانیش ئویشن خێرخواز.
٢٦ وەلێ ئیوە ئیجورە نەون. گەوراتر وەناو ئیوە
باێە جور بویچگتر بود و ڕابەر باێە جور
خزمەتکار بود. ٢٧ کامێان گەوراترە، ئەوە کە وە
سەر سفرە بنیشێ یا ئەوە کە خزمەت بکێ؟
ئەوە کە وە سەر سفرە بنیشێ. وەلێ من وەناو
ئیوە جور یەێ خزمەتکارم.
٢٨ «ئیوە کەسیلێگین کە وەناو ئەزمونیل مە
وەگەردمەو بین. ٢٩ جا هەر ئەوجورە کە باوگم
پادشاێیگ وە من داس، منیش دەمەێ پێدان،
٣٠ تا وە سەر سفرەێ من وەناو پادشایی من
بخوین و بنوشن و وە سەر تەختیل بنیشن و
وە دوانزە هوز ئێسرائیل داوەری بکێن.
٣١ «شەمعون، شەمعون، شەیتان ئجازە
تواس ئیوە جور گەنم وێژنگدان بکێ. ٣٢ وەلێ
من ئەڕا تو دوعا کردم تا ئیماند وە کیس
نەچود. جا وەختێ هاتیدەو، ئیمان براگاند
وە قەوەتەو بکە.» ٣٣ ئمجا شەمعون وەت:
«ئێ گەورەم، مە گورجم وەگەرددەو بچمە
زندان و وەگەرددەو بمرم.» ٣٤ عیسا جواو

دا: «پتروس، ئیه بزان ئیمرو وەرجه قویلەیٚ
کەڵەشیر، سێ جار مه حاشا کەید و ئویشیٚ
مه هەر نیەناسیٚ.»
٣٥ ئمجا عیسا له لێان پرسی: «ئەو
وەخته که ئیوه بێ کیسەیٚ پویل و کوڵەبار
و کەوش کلێدان کردم، هەوەجیدان وه
چشتیٚ کەفت؟» جواو دان: «نه، وه هویچ
چشتێگ.» ٣٦ عیسا وەپێان وەت: «وەلیٚ
ئێرنگه هەر کەس کیسه یا کوڵەبار دێریٚ،
هەڵبگریٚ و ئەگەر شمشێر نێری، بەتیەگەیٚ
بفروشێد و شمشێرێگ بسێنیٚ. ٣٧ چوینکه مه
وه ئیوه ئویشم ئی نویسریای کتاو موقەدەسه
باێه له باوەت من وه ئەنجام برەسیٚ، که
ئویشیٚ: ”ئەیو وه خەتاکاریل وه حساو هات.“
چوینکه، هەر چی له باوەت من نویسریاس،
دێریٚ ئەنجام گری.» ٣٨ شاگردیل وەتن:
«گەورەم بنورِ، دو گله شمشێر دێریم.»
ئەویش وەپێان وەت: «بەسه!»

دوعا وه کویەیٚ زیتون

٣٩ ئمجا عیسا چیه دەیشت و جور
هەمویشه، کەفته رِیٚ وەرەو کویەیٚ زیتون
و شاگردیلیشیٚ وەشونیەو چین. ٤٠ وەختیٚ
رەسینه ئەوره، وەپێان وەت: «دوعا بکەن تا
وەناو ئەزمون نەکەفین.» ٤١ ئمجا وه ئەنازەیٚ
فرە داین کوچگی له لێان دویرەو کەفت و زرانی
دا زەوی، وه ئیجوره دوعا کرد: ٤٢ «باوگە،
ئەگەر خاست تو ئیەسه، ئی جامه له لێم
دویرەو که؛ وەلیٚ نه وه خاست من، بەڵکەم
خاست تو بکریٚ.» ٤٣ ئمجا فریشتەێگ له
ئاسمانەو دیار دا و وه قەوەتێەو کرد. ٤٤ جا
چوینکه وەناو رەنج فرەێگ بی، وه کوڵ دڵ
دوعا کرد و عەرەقیٚ جور تکیل خوین چکیاده
زەوی. ٤٥ وەختیٚ وه دوعا کردن هەڵساد،
هاتەو ئەرِا لایٚ شاگردیل دی، له وەیشت
خەم و خوسه خەویان بردیه. ٤٦ وەپێان وەت:
«ئەرِا خەفتینه؟ هەڵسن و دوعا بکەن تا وەناو
ئەزمون نەکەفین.»

دەسگیر کردن عیسا

٤٧ عیسا هێمرایٚ داشت قسیه کردیا که
یەیٚ بر له رِێەو رەسین. یەهودا، که یەکی
له ئەو دوانزه شاگرده بی، کەفتویه نوایان.
ئەوه هاته نزیک عیسا تا ماچیٚ بکیٚ. ٤٨ وەلیٚ
ئەیو وەپیٚ وەت: «یەهودا، کورِ ئنسان وه
ماچێگ دەێدەیٚ دەس؟» ٤٩ وەختیٚ پێرەویل
عیسا زانستن چه هەڵکەفیٚ، وەتن: «گەورەم،
شمشێر بوەشنیم؟» ٥٠ یەکی له لێان وه شمشێر
دا خوڵام کاهن گەورا و گوش رِاسی برِیٚ.
٥١ وەلیٚ عیسا وەت: «دەس گیر بێەن!» دەس
نا قیٚ گوش پیاگه و شەفایٚ دا. ٥٢ ئمجا عیسا وه
سەران کاهنیل و فەرماندەیل نگابانەگان مابەد
و گەورایل قەوم جویلەکه که ئەرِا گردنەیٚ
هاتوین، وەت: «مەر مه رِێگرم که وەگەرد
کوتەک و شمشێر هاتینەسه شونم؟ ٥٣ هەر
رِوژ وەناو مابەد وەگەردانەو بیم، دەس وه
مه درێژەو نەکردین. وەلیٚ ئیه، وەخت ئیوه و
دەسڵات تیەریکیه.»

پتروس عیسا حاشا کەی

٥٤ ئمجا عیسا گردن و بردنیٚ ئەرِا ماڵ کاهن
گەورا. پتروسیش له دویرەو کەفته شونێان.
٥٥ وەناو حسار ماڵەگه، ئاگریٚ کردوین و چەن
نەفەرێگ وه دەوری دا نیشتوین. پتروسیش
نیشته لاێان. ٥٦ وه ئی وەخته، کەنیزێگ وەناو
رِوشنای ئاگرەگه پتروس دی، چەو برِیه پیٚ
و وەت: «ئی پیایشه وەگەرد ئەوه بی.»
٥٧ وەلیٚ پتروس حاشا کرد و وەت: «ژنەگه،

مە ئەوە نیەناسم.» ٥٨ کەمێگ تر، یەکیگتر
دیەیٚ، وەت: «تنیش یەکی لە ئەوانەیدە.»
وەلیٚ پتروس وەت: «پیاگە، من وەگەرد ئەوانە
نیم.» ٥٩ چەنە ساتێگ وەپیٚ چی و یەکیگتر
وە کوترانەو وەت: «بیٚ گومان ئی پیایشە
وەگەردیەو بی، چوینکە ئەویش جەلیلیە.»
٦٠ وەلیٚ پتروس وەت: «پیاگە، نیەزانم چە
ئویشیٚ.» هێمرایٚ داشت قسیە کردیا کە
کەڵەشیر قویلان. ٦١ ئمجا عیسا خوداوەند
سەر هەڵگەردان و نوڕیە پتروس، پتروس
قسیەگەیٚ عیسا هاوردە هویر کە وەتوی:
«ئیمڕو وەرجە قویلەیٚ کەڵەشیر، سیٚ جار مە
حاشا کەی.» ٦٢ جا پتروس چیە دەیشت و تێر
پڕ دەس نا گیرە.

تویلەکی کردن وە عیسا

٦٣ ئەوانە کە عیسا گردوین، وەختیٚ دیانە
لیٚ تویلەکیش وەپیٚ کردیان ٦٤ بان چەویلی
بەساوین و وەلیٚ پرسیان: «ئەگەر پەیٚخەمەری.
نەبوەت بکە بزان کیە دێریٚ دەیٚدە لیٚد؟» ٦٥ وە
قسیەیل خراو فرەیٚگەو وەپیٚ کفر کردیان.

دادگایی عیسا وە نوای شورایٚ جویلەکە

٦٦ وەختیٚ بیە شەوەکی، شورایٚ گەورایل
قەوم جویلەکە، سەران کاهنیل و ماموستایل
تەورات، گردەو بین و عیسا هاوردنە نوای
شورا. ٦٧ وەتن: «ئەگەر تو مەسیحی، وەپێمان
بویش.» وەلیٚ عیسا وەپێان وەت: «ئەگەر
بویشم، قسیەم باوەڕ نیەکین، ٦٨ ئەگەریش وە
ئیوە بپرسم، جواوم نیێن. ٦٩ وەلیٚ وەیولا کوڕ
ئنسان وە دەس ڕاس هێز خودا نیشیدن.»
٧٠ گشتیٚ وەتن: «جا یانیٚ تو کوڕ خودای؟»
وەت: «ئیوە ئویشین، مە ئەوم.» ٧١ جا وەتن:
«دی چ هەوەجی وە شایەتی دێریم؟ ئەوەسە وە
زوان خوەیٚ شنەفتیمن.»

دادگایی وە نوای پیلاتوس و هیرودیس

٢٣ ئمجا گشت شورا هەڵسان و عیسا
هاوردنە ئەڕا لایٚ پیلاتوس فەرماندار.
٢ بخت کردنە پیٚ، وەتن: «دیمنە ئی پیا
ملەتەگەمان لە ڕیٚ وە دەر کەی و نوای ئیمە وە
باج داین وە قیسەر گری و ئویشیٚ کە مەسیحە
و پادشاس.» ٣ ئمجا پیلاتوس لە عیسا پرسی:
«تو پادشایٚ جویلەکەیلی؟» وە جواوی وەت:
«تو خوەد ئیجورە وەتی!» ٤ ئمجا پیلاتوس وە
سەران کاهنیل و جەمایەتەگە وەت: «مدوێگ
ئەڕا تاوانبار کردن ئی پیا نیوینم.» ٥ وەلیٚ ئەوانە
وە کوترانەو وەتن: «ئەوە وەگەرد تالیمیلی گاڵ
مەردمەگە دەیٚ و وە سەرئانسەر یەهودیە، وە
جەلیل شرو کردیە تا ڕەسیەسە ئێرا.»
٦ وەختیٚ پیلاتوس ئیە شنەفت، پرسی تا
بزانیٚ ئەوە جەلیلیە. ٧ وەختیٚ زانست عیسا
هن ناوچەیٚگە کە هیرودیس حوکمرانی کەی،
کلی کردە ئەڕا لایٚ ئەوە، چوینکە هیرودیس
ئەو وەختە وە شار ئورشەلیم بی. ٨ هیرودیس
وەختیٚ عیسا دی، فرە خوەشاڵەو بی، چوینکە
وە زوییەو تواسیا بوینیدیٚ. جا هەر چی
کە لە باوەت عیسا شنەفتوی، ئمید داشت
موجزەیٚگ لە لیٚ بوینی. ٩ جا پرسیار فرەیٚگ
لە عیسا کرد وەلیٚ ئەیو هویچ جواوێگ وەپیٚ
نیاد. ١٠ سەران کاهنیل و ماموستایل تەورات
کە وە ئەورە بین، بخت فرەیٚگ وە لیٚ کردن.
١١ هیرودیس و سەربازەگانیشیٚ بی حرمەتی و
تویلەکی وەپیٚ کردیان. ئمجا دڵنگ ڕەنگینێگ
کردنە وەریٚ و وە دوارە کلیەو کردنە ئەڕا لایٚ
پیلاتوس. ١٢ ئەو ڕوژە، هیرودیس و پیلاتوس

وەگەرد یەکەو دوسی کردن، چوینکە وەرجەوە
دشمەن بین.
١٣ پیلاتوس مەردم و سەران کاهنیل و
گەورایل قەوم چڕیێ، ١٤ وەپێان وەت: «ئی
پیا وە بخت ئیە کە مەردم وە یاخیگەری
هان دەیێ، هاوردینە ئەڕا لام. مە وە نوای
چەو ئیوە بازخوازیە لیێ کردم، ئێرنگەیش هویچ
مدوێگ وە ڕاس بوین بختیل ئیوە نێیمەو.
١٥ هیرودیسیش نەزەری ئیەسە، ئەڕا ئیە کە
کلیەو کردێەسە ئەڕا لایێ ئیمە. هەر ئەو
جورە کە دوینین، کاریێ نەکردیە سزایێ مەرگ
بود. ١٦ جا قەمچی دەم و ڕزگاری کەم.»
١٧ وەناو هەر جەشن پسەخ، پیلاتوس بایە
یەیێ زندانیێگ ئەڕایان ڕزگار بکردیا.
١٨ وەلیێ ئەوانە گشتێان وە یەکەو هاوار
کردن: «ئیە بکوش و باراباس ئەڕامان ڕزگار
بکە!» ١٩ باراباس وە جرم شوڕشێگ کە وەناو
شار خستویە ڕیێ، هەر ئیجوریشە وە جرم
خوینکردن، وەناو زندان بی. ٢٠ پیلاتوس کە
تواسیا عیسا ڕزگار بکێ، یەیێ جارتر وەگەرد
ئەوانە قسیە کرد. ٢١ وەلیێ ئەوان یەیێسەر
هاوار کردیان و وەتیان: «بکوتێ بان سەلیب!
بکوتێ بان سەلیب!» ٢٢ پیلاتوس ئەڕا سێیەم
جار وەپێان وەت: «ئەڕا چە؟ چ کار گەنێگ
کردێە؟ مە کە هویچ مدوێگ ئەڕا کوشتنێ
نێیمەو. جا قەمچی دەم و ڕزگاری کەم.»
٢٣ وەلیێ ئەوانە وە دەنگ بەرز، وە کوترانەو
تواسیان تا عیسا بکوتێدە بان سەلیب. دەس
ئاخر هاواریان قەبوڵ کریاد. ٢٤ پیلاتوسیش
حوکمێگ کە تواسن، ئەڕایێ بڕێ. ٢٥ ئەوە
پیاێگ کە وە جرم شوڕش و خوینکردن وەناو
زندان بی و جەماێەتەگە داوایێ ڕزگاریی کردیان،
ڕزگاری کرد و عیسا دا دەسێان تا هەر جوری
دڵیان تواس وەگەردیەو ڕێ ڕەوشت بکەن.

وە سەلیب بوین عیسا

٢٦ وەختێ داشتن بردیانێ، پیاێگ شەمعون
ناو لە مەردم قیرەوان کە لە سەر زەویزارەو
هاتیاد، گردنەێ و سەلیبەگە نانە مل شانێ،
واداریێ کردن وە پشت سەر عیسا بویدەێ.
٢٧ قێر فرەێگ لە مەردم کەفتوینە شونێ، هەر
ئیجورە ژنیلێگ کە شین و ئازیەتباری کردیان.
٢٨ عیسا سەر هەڵگەردان و وەپێان وەت: «ئێ
دویەتیل ئورشەلیم، ئەڕا مە گیرە مەکەن؛ ئەڕا
خوەدان و مناڵەگاندان گیرە بکەن. ٢٩ چوینکە
ڕوژیلی تێی کە ئویشین: ”خوەش وە حاڵ ژنیل
نەزوک، خوەش وە حاڵ زگیلێ کە هەراێهەر
نەزاینە و مەمگیلیگ کە هەراێهەر شیر نیانە!“
٣٠ وە ئەو وەختە، وە کویەگان ئویشن: ”برمێنە
ملمانا!“ وە چیاگانیش ئویشن: ”ئیمە، دامان
پوشنن!“ ٣١ چوینکە ئەگەر وەگەرد چو تەر ئی
کارە کردن، وەگەرد چو وشک چە کەن؟»
٣٢ دو پیاتریش کە هەردوانێان جنایەتکار
بین، بردیانێان تا وەگەردیەو بکوشنێان.
٣٣ وەختێ ڕەسینە ئەو شونە کە کاسەێ
سەر ناوێ بی، عیسا وەگەرد ئەو دو پیاێ
جنایەتکارە کوتانی بان سەلیب و یەکیگێان
لە لایێ ڕاسی و ئەواکەیش لە لایێ چەپیەو.
٣٤ عیسا وەت: «باوگە، ئیانە بوەخش،
چوینکە نیەزانن چە کەن.» ئمجا ئەڕا بەشەو
کردن دڵنگەگان عیسا وەناو خوێان تیرپشک
خستن. ٣٥ مەردم وساوینە تماشا کردن و
گەورایل قەومیش تویلەکی کردیان و وەتیان:
«مەردم نجات دا! ئەگەر ئیە مەسیحە و
هەڵوژاردەێ خوداس، بیل خوەێ نجات
بێی.» ٣٦ سەربازەگانیش تویلەکی وەپێ کردیان.
نزیکیەو بویان، شراو ترشیای دیانە پێ و
٣٧ وەتیان: «ئەگەر پادشایێ جویلەکەیلی،

خوەد ڕزگار بکە.» ٣٨ تەختەێگیش کە وە
ملێ نویسریاوی: ”ئیەسە پادشایێ جویلەکە،“
کوتانە بان سەری.
٣٩ یەکێ لە دو جنایەتکارەگان کە کوتریاویە
بان سەلیب، وە تانەیێ گەنێ وەپێ وەت: «مەر
تو مەسیح نید؟ خو ئیمە و خوەد نجات
بیە!» ٤٠ وەلێ ئەواکە سەرزەنشتێ کرد وەت:
«زاورد لە خودا نیەچود؟ تنیش هایدە ژێر هەر
ئەو حوکمە! ٤١ سزایێ ئیمە وە حەقە، چوینکە
تاوان کردەوەمانە. وەلێ ئی پیا هویچ خەتاێگ
نەکردیە.» ٤٢ ئمجا وەت: «ئێ عیسا، وەختێ
ڕەسیدە پادشایی خوەد، منیش بارە هویرد.»
٤٣ عیسا وەپێ وەت: «وە ڕاسی، وەپێد ئویشم،
هەر ئیمڕو وەناو بەهیشت هایدە گەردمەو.»

مردن عیسا

٤٤ نزیک سات دوانزەیێ نیمەڕو بی کە
تیەریکی گشت ئەو وڵاتە گردە وەر و تا سات
سێ دوبای نیمەڕو بەردەوام بی، ٤٥ چوینکە
خوەر گیریا. وە ئی وەختە، پەردەیێ مابەد
لە ناوڕاسەو بیە دو کوتەو. ٤٦ ئمجا عیسا
وە دەنگ بەرز هاوار کرد: «باوگە، روحم
سپارمە دەسیل تو.» ئیە وەت و هەناس ئاخرێ
هەڵکیشا. ٤٧ وەختێ فەرماندەیێ سەربازەگان ئی
چشتیلە کە هەڵکەفتوی دی، ستایش خودا
کرد و وەت: «بێ گومان ئی پیا بێ گونا بی.»
٤٨ مەردمیش کە ئەڕا تماشا کردن گردەو بوین،
وەختێ ئەوە کە هەڵکەفتوی دین، هەر ئەو
جورە کە سینە کوتیان، وە ئەورە چین. ٤٩ وەلێ
گشت کەسیلێگ کە عیسا ناسیان و ژنیلە کە
لە جەلیل وەشونیەو کەفتوینە رێ، هاتوین وە
ئەو دویرەو وساین و نوڕیانە ئی هەڵکەفتیلە.

دەفن کردن عیسا

٥٠ وە ئەورە پیاێگ بی یوسف ناو، کە
ئایەم خاس و سالحانێگ بی. ئەوە هەر چەن
وەناو شورایێ جویلەکە بی، ٥١ وەلێ وەگەرد
کار و کردەوە شەورا یەکێ نوی. یوسف وە
مەردمیل رامە، یەکێ وە شاریل جویلەکەیل بی
کە چەوەڕێ هاتن پادشایی خودا بی. ٥٢ یوسف
چیە ئەڕا لایێ پیلاتوس و داوایێ جنازەیێ عیسا
کرد. ٥٣ جا وەبان سەلیب هاوردی خوار و
وەناو کفن کەتانیگ پێچادی و بردێ نادێ ناو
مەقبەرەیگ کە لە کوچگ تراشیاوی کە تا ئەو
وەختە کەسێ وەناوێ نەناوین. ٥٤ ئەو ڕوژە،
’ڕوژ گورجەو بین ئەڕا جەشن بی و چشتێ وە
شرو شەبات کە هەر ئەو شەمەیێ موقەدەس
جویلەکەیلە نەمنوی. ٥٥ ژنیلی کە لە جەلیلەو
وەشون عیسا هاتوین، کەفتنە شون یوسف
و مەقبەرەگە و جنازەگە دین کە چوی نانەیێ
ناوێ. ٥٦ ئمجا هاتنە ئەڕا ماڵ، روین و چشتیل
خوەش بو گورجەو کردن و وە ڕوژ شەبات وە
پێ حوکم شەریعەت، شەکەتی دەر کردن.

زنیەو بین عیسا

٢٤ وە یەکم ڕوژ هەفتە، شەوەکی
شەفەق، ژنیل ئەو چشتیل خوەش
بویگ کە گورجەو کردوین، وەگەرد خوێانا
هاوردن چینە ئەڕا مەقبەرەگە. ٢ ئەوانە دین
کوچگ نوای مەقبەرەگە پل دریاسە لاوە.
٣ وەختێ چینە ناو مەقبەرەگە جنازەیێ عیسا
خوداوەند پەیا نەکردن. ٤ ژنیل لە ئی باوەتە
ماتێانەو بردوی کە وەناکاوە دو پیا دین وە
دڵنگ نویرانیەو لە لاێان وسانە. ٥ ژنیل ئەوقرە

زاورێان چوی کە سەریان خستوینە خوار. ئەو
دو پیا وەپێان وەتن: «ئەڕا چە وەناو مردگیل
وەشون ئایەم زنیەو گەردین؟ ٦ ئەیو وە ئێڕا
نیە، بەڵکەم زنیەو بیە! بارنە هویردان وەختێ
کە هێمرایێ وەناو جەلیل بی، چە وەپێدان
وەت. ٧ کە کوڕ ئنسان بایە بێرێیدە دەس
گوناکاریل، وە سەلیب بکیشریەد و ڕوژ سێیەم
زنیەو بود.» ٨ ئمجا ژنیل قسیەیل عیسا
هاوردنە هویرێان. ٩ وەختێ وە مەقبەرەگە
هاتیانەو، گشت ئێ چشتیلە ئەڕا ئەو یانزە
ڕەسول و ئەو باقیتر وەتنەێ. ١٠ ژنیلی کە ئێ
خەوەرە وە ڕەسولەیل دان، مریەم مەجدەلیە،
یوانا، مریەم داڵگ یاقوب و ژنیلێگ بین کە
وەگەردێانەو بین. ١١ وەلێ ڕەسولەیل قسیەێ
ژنیل، وە وراوە زانستن و قسیەیلیان باوەڕ
نەکردن. ١٢ وەلێ، پتروس هەڵساد و وەرەو
مەقبەرەگە دوی و چەمیادەو نوڕیە ناو، وەلێ
بێجگە کفنەگە چشتێ نی. جا چیە ئەڕا ماڵ و
وە ئیە کە چە ڕوی داوید، سەری سڕ مەنوی.

وەناو ڕێ عمائوس

١٣ هەر ئەو ڕوژە، دو نەفەر لە لێان
چیانە ئەڕا ئاوایێگ عمائوس ناو کە وە یانزە
کیلومتری شار ئورشەلیم بی. ١٤ ئیانە لە باوەت
گشت ئێ هەڵکەفتیلە وەگەرد یەکترەکێ باس
کردیان. ١٥ هەر ئیجورە کە خەریک قسیەو
باس بین، عیسا خوەێ هاتە ئەڕا نزیکیان و
کەفتە گەردیان. ١٦ وەلێ لە ناسینێ چەویان
بەسریایوێ. ١٧ عیسا لە لێان پرسی: «وەناو
ڕێەو، باس چە کین؟» ئەوانە خەمبار بین
و بیدەنگ وسان. ١٨ ئمجا یەکێ لە لێان
کلئوپاس ناوێ بی، وە جواوی وەت: «تو تەنیا
غەریو ناو ئورشەلیمی، کە لە ئەو چشتیلە
وەناو ئێ ڕوژیلە هەڵکەفتیە بێ خەوەری؟»
١٩ عیسا پرسی: «چ چشتێ؟» وەتن: «ئەو
چشتە کە وە سەر عیسایێ ناسری هات. ئەوە
پەێخەمەری بی کە وە پێشگایێ خودا و لە
لایێ گشت مەردم، کردەوە و قسیەیلی وە
تویەنا بی. ٢٠ وەلێ سەران کاهنیل و گەورایل
ئیمە دانەێ دەس تا وە مرگ ماکوم بود
و کیشانێ سەلیب. ٢١ وەلێ ئیمە وەپێ ئمید
داشتیم کە هەر ئەوەسە کە بایە قەوم ئێسرائیل
ڕزگار بکێدن. بێجگە ئیە ئێرنگە سێ ڕوژە وە
ئێ هەڵکەفتە گوزیشتێە. ٢٢ تازە، بڕێگ لە
ژنیلیش کە هانە ناومان سەرمان سڕ کردنە.
ئیمرو شەوەکێ زوی چینەسە ئەڕا مەقبەرەگە،
٢٣ وەلێ جنازەگەێ پەێا نەکردن. ئمجا هاتنەو،
وەپێمان وەتن فریشتەیلێگ وەناو رویا دینە کە
وەپێان وەتنە ئەیو زنیە. ٢٤ بڕێگ لە دوسیلمان
چینەسە سەر مەقبەرەگە و دین وەزوحال هەر
ئەوجورەسە کە ژنیل باسێ کردوین، وەلێ عیسا
نوین.» ٢٥ ئمجا وەپێان وەت: «ئێ نەفامیل
کە دڵ دێرفام ئەڕا باوەڕ کردن قسیەیل
پەێخەمەریل دێرین! ٢٦ مەر نەبایە مەسیح ئێ
ڕەنجیلە بوینی و وەشونێ بچودە ناو جەڵاڵ
خوەێ؟» ٢٧ ئمجا لە تەورات موسا و وە
گشت پەێخەمەریل شرو کرد و هەر چی کە
وەناو گشت کتاو موقەدەس لە باوەت قسیە
کریاس، ئەڕاێان وەت.

٢٨ وەختێ وە ئاوایێگ کە تواسیان بچن
نزیکەو بین، عیسا جورێگ نیشان دا کە
توایێ بچوە ئەڕا جایێ دویرترێگ. ٢٩ وەلێ
ئەوان کوتران فرەێگ کردن و وە عیسا
وەتن: «وەگەردمان بمین، چوینکە دێرێ بوە
خوەرئاوا و شەو نزیکەو بیە.» جا چیە ئەڕا
ماڵ وەگەردێان مەن. ٣٠ وەختێ وەگەردێانەو
وە سەر سفرە نیشتوی، نانەگە هێز داد و
شوکر کرد، لەتی کرد و دادەێ پێان. ٣١ هەر

ئەو وەختە، نوای چەویان واز بی و عیسا
ناسین، وەلێ زویزی لەنوایێ چەویان نوقوم بی.
٣٢ ئەوانە وە یەکترەکی پرسین: «دیدە چوی
وەختێ وەناو ڕێ وەگەردمان قسیە کردیا و
کتاو موقەدەس ئەڕامان شێو کردیا، دڵمان
ڕپەی ناتیاد و تواسیا ئاگر بگرێ؟» ٣٣ ئمجا
زویزی هەڵسان و هاتنەو ئەڕا ئورشەلیم.
وە ئەورە ئەو یانزە ڕەسولە دین کە وەگەرد
ڕەفیقەگانێیان گردەو بوین، ٣٤ وەتیان: «ئیە
ڕاسە خوداوەند زنیەو بیە و خوەیێ نیشان
شەمعون داس.» ٣٥ ئمجا، ئەو دوانیشە وەتن
وەناو ڕێ چە هەڵکەفتیە و چوی عیسا وەختێ
نانەگە لەتی کرد ناسینەسێ.

ئاشکرا بین عیسا وە شاگردیل

٣٦ هێمرایێ داشتن لە ئی باوەتە قسیە کردیان
کە عیسا خوەیێ وە ناوڕاسیان وساد و وەت:
«سڵام وە ئیوە!» ٣٧ ماتیان برد و فرە زاوڕێان
چوی، فکر کردن روحێگە دوینن. ٣٨ وەپێان
وەت: «ئەڕا ئیجورە پەشێوین؟ ئەڕا شک وە
دڵدان ڕێ دین؟ ٣٩ تماشا قاچقولم بکەن. ئیە
خوەمم! دەس بێەنە لێم و بوینن؛ چوینکە روح
گوشت و سقان نێری، وەلێ هەر ئەو جورە
کە دوینین مە دێرم!» ٤٠ ئیە وەت و قاچقولی
نیشانیان دا. ٤١ ئەوانە لە خوەشیا ماتێانەو
بردوی و نیەتویەنستیان باوەڕ بکەن. ئمجا
وەپێان وەت: «چشتێ ئەڕا خواردن دێرین؟»
٤٢ یەیێ تیکە ماسی برشیایێ دانە پێ. ٤٣ عیسا
گردەیێ و وە نوای چەویان خواردێ.
٤٤ ئمجا وەپێان وەت: «ئیە هەر ئەوەسە
کە وەختێ وەگەرددانەو بیم، وەتیام؛ کە
گشت ئەو چشتیلە وەناو تەورات موسا و
کتاو پەێخەمەریل و زەبور داود لە باوەت مە
نویسریاس، بایە وە ئەنجام برەسێ.» ٤٥ ئمجا،
زەینێان ڕوشنەو کرد تا بتویەنن کتاو موقەدەس
دەرک بکەن. ٤٦ وەپێان وەت: «نویسریاس
کە مەسیح بایە ڕەنج بکیشێ و ڕوژ سێیەم
وەناو مردگیل زنیەو بود، ٤٧ وە ناو ئەیو توبە
و بەخشین گونایل بایە وە گشت ملەتیل
بانگەوازی بکرێی، لە ئورشەلیم شرو کریەد.
٤٨ ئیوە شایەتی دەر ئی کاریلینە. ٤٩ من وادەیێ
باوگم ئەڕادان کل کەم؛ وەلێ ئیوە وەناو ئەو
شارە بمینن تا ئەو وەختە کە هێز خودا لە
ئاسمانەو برشیەدە ملدانەو.»

وە ئاسمان چین عیسا

٥٠ عیسا ئەوانە تا نزیک بەیتعەنیا وە
دەیشت شارەگە برد و دەسیلێ هەڵوڕان
و بەرکەتێان دا؛ ٥١ هەر ئەو جورە کە
بەرکەتێان دیاد لە لێان جیاوە بی، بریادە
ئاسمان. ٥٢ ئەوانە پەرەسینێ و وە شادی
فرەێگەو هاتنەو ئەڕا ئورشەلیم. ٥٣ یەیسەر
وەناو مابەد بوین و سپاس و ستایش خودا
کردیان.

Building Bridges with the Word